

west- vlaanderen werkt

WER

2/1972

driemaandelijks uitgave
westvlaamse economische raad
14e jaargang 1972

Editoriaal : Steunt centrale overheid vernieuwing kusttoerisme ?	57
De Kust : één grote onderneming N. Vanhove	59
Westvlaamse zuivel op Europese voet J. Moulaert	65
Clayson nv : Geloven in de wereldlandbouw D. Sanders	72
Overnachtingen aan de Belgische Kust 1958-1971	78
Spektrum	80
West-Vlaanderen Werkt : Nieuwsjes	98

Bij naamvermelding verschijnt de bijdrage onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

inhoud

Foto kافت : Archief Westtoerisme, Brugge

Beschermkomitee. Ridder P. Van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, Voorzitter W.E.R.; De Heer H. Smissaert, Ere-voorzitter Raad van Beheer W.E.R.; De Heer P. Monballyu, Voorzitter Raad van Beheer W.E.R.; De Heren J. Storme, L. Gillon, A. Loncke, H. De Fauw, A. Legein, Leden van de Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee. De Heren R. Annoot, L. Bockstaele, G. Declercq, P. Delafontaine, J. Pattyn, F. Van Damme, O. Vanneste.

Redaktiesekretaris. De Heer D. Sanders.

Redaktiesekretariaat en publiciteitsvoorwaarden. W.E.R., Dijver 7, 8000 Brugge.

Abonnement. 120 F —
PR. 976.57, W.E.R., Dijver 7, 8000 Brugge.

Lay-out. Boudewijn Delaere.

Drukkerij. Groeninghe, Kortrijk.

WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

Dijver 7, 8000 Brugge
Telefoon : 050/381.31
Postrekening 976.57

WER

Steunt centrale overheid vernieuwing kusttoerisme!

editoriaal

Sedert enkele jaren maakt de Kust een moeilijke periode door. Sinds 1965 is de toeristische bedrijvigheid slechts met 10 % aangegroeid, waarvan de aangroei hoofdzakelijk in een enkel jaar is gelokaliseerd.

Voor een typische groeisector stemt deze vaststelling tot nadenken. Zowel Westtoerisme als de toeristische gemeenten, evenals de partikuliere sektor, maken zich zorgen. Een diagnose leidt tot een aantal verklarende factoren. Sommige waren of zijn van voorbijgaande aard. Andere hebben een structureel karakter. We beperken ons tot twee hiervan. De kern moet worden gezocht in de groeiende competitie op de toeristische markt die vele vormen aanneemt en het uitblijven van een nieuwe grote injectie in het kusttoerisme.

Nooit was de mededinging van de zuiderse landen, geruggesteund door overrompelende 'zon'-kampanjes, zo groot als tijdens het jongste verleden. De competitie wordt niet enkel op basis van nieuwe aanbiedingen en grote reclame-acties doch ook door nieuwe reisformules gevoerd. Hiermede zijn reeds drie terreinen aangewezen waarop iets moet worden gedaan: de reclamemiddelen, aanbod van een toeristisch produkt alles inbegrepen en verdediging tegen de zonaanbiedingen.

Tegenover de 'zonacties' is de uitbouw van een vernieuwd gedifferentieerd competitief toeristisch produkt noodzakelijk. Hierdoor is het mogelijk aan marktsegmentering te doen. Deze marktsegmentering is realiseerbaar door het ingrijpen op twee terreinen van het toeristisch beleid. Het eerste betreft het opbouwen van een doeltreffend 'imago' van de Kust, een 'imago' dat rechtstreeks verband houdt met het toeristisch produkt dat we op een competitieve wijze kunnen op de markt brengen. Benevens de inhoud vergen uiteraard ook de publicitaire middelen de aandacht. Wij zijn ver af van een publicitair volume dat 4 % van de omzet voor een typisch consumptieprodukt uitmaakt. Een inbreng van de partikuliere sektor, zoals dit in een van de bijdragen van dit nummer wordt voorgestaan, zou een stap in de goede richting betekenen. Het tweede aktieveld ligt op het vlak van de toeristische infrastructuur. Deze moet worden uitgebouwd in functie van het competitief toeristisch produkt. De verwezenlijking van de zes toeristische recreatieparken, het zwembadennet, de uitbouw van de jachthavens, de realisatie van de zuiveringsstations, de bescherming van de stranden, liggen volledig in de geschetste lijn. Aangezien de Kust een nationale en internationale taak vervult mag, meer dan tijdens de naoorlogse periode, infrastrukturele steun worden verwacht voor het gebied dat twee derden van het Belgisch toerisme uitmaakt.

Steunt centrale overheid vernieuwing kusttoerisme?

De steun voor de infrastructurale uitbouw belangt echter meerdere departementen aan.

Na de Tweede Wereldoorlog betekende de intrede van het appartementstoerisme de grondige vernieuwing van de Kust. Hierdoor heeft deze toeristische zone haar plaats op de Europese toeristische kaart weten te behouden. Een kwarteeuw na het oorlogsgebeuren is vernieuwing noodzakelijk. De vernieuwing moet op drie vlakken worden gezien. De eerste betreft de vernieuwing van de badplaatsen. In enkele gevallen is dit nog mogelijk door de aanleg van een nieuwe badplaats. In andere gevallen moet worden gedacht aan interne badplaatsrenovatie. De grootste kansen liggen evenwel in de uitbouw van de Kust loodrecht op de kustlijn. Op lange termijn zal de zone voor het kusttoerisme zich uitstrekken over een diepte van 4 tot 5 km.

Het tweede niveau van vernieuwing heeft betrekking op de logiesvormen waarbij de hotellerie (hotelzones), de kamping en de vakantiedorpen, centraal staan.

Tenslotte kan niemand ontkennen dat het man-made toeristisch apparaat weinig wijzigingen heeft ondergaan sedert het oorlogsgebeuren. De aktievelden werden boven reeds aangegeven : toeristische recreatieparken, uitbouw jachthavens, zwembadeninfrastructuur en indoor-sportgelegenheid.

Een grotere bijdrage verwachten van de lokale gemeenschap voor een doeltreffende toeristische infrastructuur voor 2 miljoen verblijfstoeristen met circa 28 miljoen overnachtingen is, rekening houdend met de zeer hoge gemeentelijke uitgaven per capita, niet denkbaar. De Kust heeft redenen om een grotere steun van de centrale overheid te verwachten.

De Kust: één grote onderneming

Dr. N. VANHOVE, *Adjunkt-Direkteur WER-WES*

Deze bijdrage is geïnspireerd door een voordracht in maart van dit jaar van de auteur van deze bijdrage in het raam van een seminarie georganiseerd door het Vormingsinstituut van Brugge, op initiatief van het schepenkollege van Knokke-Heist. Als thema werd behandeld: 'Welke gezamenlijke belangen hebben de middenstandsbedrijven in verband met het toerisme'?

Om op deze wijdstrekkende vraag te antwoorden, hebben wij het nodig geacht een achttal beschouwingen naar voren te brengen.

1. Stuwende en verzorgende sectoren in het kusttoerisme ?

In de eerste plaats willen we in de toeristische sektor een onderscheid maken tussen stuwende en verzorgende bedrijven. Dit onderscheid heeft een wezenlijke betekenis voor het onderwerp dat aan de orde komt. Een verzorgende activiteit is lokaal of streekgebonden en inkomens- en bevolkingsvolgend. Hiermede wordt bedoeld dat een verzorgende activiteit slechts reden van bestaan heeft indien er in de stad of het gewest voldoende inkomen en/of bevolking aanwezig is. Daarenboven strekt de aktieradius in wezen niet verder dan de stad of het gewest. Als voorbeeld kan gelden een wijk-school, een winkelzaak of een warenhuis in een bepaalde gemeente of stad. De omvang van een stuwende activiteit daarentegen is niet afhankelijk van de koopkracht en/of bevolkingsomvang van een stad of gewest. Zij is een schepper van inkomen en haar afzet ter plaatse maakt meestal slechts een marginaal deel uit. Dit betekent dat een stuwende activiteit voor de stad of het gewest een exportbedrijvigheid uitmaakt.

Uiteraard gaat het hier om een gesimplificeerde voorstelling van de economische begrippen stuwende en verzorgende bedrijvigheid. De begrippen stuwende en verzorgende activiteit houden weliswaar een relatief karakter in. Een voorbeeld zal dit verduidelijken. Een modezaak kan ten aanzien van het territorium van een verzorgend centrum als stuwende activiteit doorgaan. Op gewestelijk vlak evenwel gaat het om een verzorgende bedrijvigheid. Dit wijst erop dat de grootte van het gebied waarin een bedrijvigheid wordt geplaatst een essentiële betekenis heeft.

Op deze bijzonderheid gaan we niet verder in. Voor ons geldt enkel de vraag: 'Wat is stuwend in de toeristische

sektor?'. Vooraf willen we stellen dat de toeristische sektor als stuwende activiteit dient aanzien. Het gaat om een diensten-export ten aanzien van de Kust, waarbij de omvang van de lokale bevolking in wezen niet de dimensie van de sektor bepaalt. Uitgaande van deze stelling volgt een tweede vraag, waarvan het antwoord een precisering inhoudt van de eerste vraag: 'Om welke bedrijvigheid in de toeristische sektor gaat het?'. Kunnen wij ons beperken tot de logiesvormen? In de toeristische sektor is elk bedrijf stuwend, dat in direkt contact komt met de uitgaven van de toerist. Vermits deze uitgaven meerdere componenten tellen, gaande van transport over logies, maaltijden, ontspanning, uitstappen, souvenirs, tot verkopen van allerlei goederen, zijn meerdere soorten toeristische bedrijven als stuwend te katalogeren. Hiertoe behoren vervoerbedrijven, de logiesvormen, de restaurants, de souvenir-zaken, vele winkelbedrijven, de vermakelijkheids- en ontspanningsbedrijven, de agentschappen, enz...

Al deze activiteiten zijn onder te brengen in de groep stuwende bedrijvigheden. Zij roepen twee soorten verzorgende bedrijvigheden in het leven. In de eerste plaats zijn meerdere bedrijvigheden afhankelijk van het spenderen van het verdiende inkomen in de stuwende activiteiten in de badplaats of de streek: de vrouw van een hotelier koopt voedings- of kledingswaren. Een tweede verzorgende activiteit ontstaat door de toelevering aan de stuwende activiteiten: een bierhandelaar levert drank aan de hotels, de restaurants, de café's.

Hieruit volgt onmiddellijk dat het toerisme aan de basis ligt van een direkte en een indirekte band tussen de verschillende ondernemingen in een toeristische zone. Welke de verhouding is tussen stuwend en verzorgend is moeilijk te bepalen. Veel hangt af van de mate waarin goederen worden betrokken van buiten de stad of gewest, de mate waarin het verdiende inkomen afvloeit naar andere steden of gewesten en last but not least de grootte van de streek die in beschouwing wordt genomen.

2. De toeristische multiplier is een relatief begrip

Op basis van deze gedachtingang en inhakend op de makro-economische terminologie, is in de toeristische wereld het begrip toeristische inkomensmultiplier ge-

groeid. Een inkomensmultiplier in de economie drukt steeds een verhouding uit van de inkomensstijging ten gevolge van een aangroei van een inflatoir element in de economische kringloop (investering, export of overheidsgave) tot de aangroei van het inflatoir element. Wiskundig wordt dit geformuleerd als :

$$\frac{\Delta y}{\Delta x} = k$$

waarin Δy de aangroei van het inkomen voorstelt en Δx de groei van de export (hier toeristische diensten-export) ; k symboliseert de multiplier.

In enkele buitenlandse publikaties wordt deze multiplier vrij hoog gesteld, schommelend tussen 3 en 4¹. Dit betekent dat de stijging van de uitgaven van toeristen in een toeristische streek een inkomensverhoging meebrengt die het drie- of het viervoudige van de oorspronkelijke meeruitgave bedraagt. Latere onderzoeken hebben aangetoond dat deze multiplier overschat werd. Feit blijft dat de resultaten van de eerste onderzoeken ophef maakten in de toeristische wereld en vaak werden aangewend om het belang van de sektor aan te tonen.

Rekening houdend met de factoren die aan de basis liggen van de berekening van de toeristische inkomensmultiplier, ligt de k -faktor vrij laag op het vlak van een badplaats. Hiermede wordt echter niet ontkend dat deze faktor op streekniveau hoger ligt en mogelijkwijze hoger dan voor andere economische sectoren. Aansluitend met hetgeen boven werd gesteld is de hoogte van k mede afhankelijk van de grootte van de streek. Hoe kleiner de streek hoe groter de importlek en hoe lager de multiplier. Rekening houdend met de hoogte van de importlek wordt het meteen duidelijk dat de inkomensmultiplier afwijkt van logiesvorm tot logiesvorm. Omwille van de ongelijke structuur van de bestedingen wijkt hij eveneens af van klantengroep tot klantengroep. In geen enkele economische sektor is de spreiding van de uitgaven over de verschillende subbranches zo groot als in de toeristische sektor: reiskosten, logies, ontspanning, souvenirs en andere aankopen. Deze spreiding is verschillend van klantengroep tot klantengroep.

3. Het toeristisch aanbod in meer dan het 'horeca-aanbod'

Hiermede is gesteld dat het toeristisch aanbod meer is dan een horeca-aanbod (hotel, restaurant en café). Op een totale logieskapaciteit van 281.000 bedden maakt de logiesvorm hotel-pension 38.000 bedden uit of 13%. Het grootste aanbod is vervat in de logiesvorm huurappartement en huurvilla. Op basis van de cijfers van het WES wordt het aantal bedden in deze logiesvorm geraamd op 154.000 of 55% van het logiesaanbod. Het hotelwezen in zijn brede betekenis wordt eveneens voorafgegaan door het kampingwezen met een normale capaciteit van 52.000 eenheden of 19%. Andere belangrijke logiesvormen zijn verder de vakantiehuizen (12.000 bedden) en kinderhomes (24.000 bedden).

De restaurants en de cafés zijn eveneens slechts een klein onderdeel van de gehele handels- en dienstverlenende sektor. De Kust telde in 1972 1.013 herbergen naast 4.555 winkelbedrijven in de enge beteke-

nis van het woord. Er moet worden toegegeven dat niet al deze inrichtingen werken in dienst van de toeristische sektor. Niettemin is het typisch dat de winkeloppervlakte per inwoner er bijzonder hoog ligt, nl. 1,31 m² per capita. Nochtans hebben de Kustgemeenten, Oostende uitgezonderd, slechts een bescheiden achterland te verzorgen.

Derde luik van het receptief aanbod vormt het recreatief apparaat samengesteld uit twee luiken. Het eerste luik wordt gevormd door het natuurlijk recreatief apparaat bestaande uit strand (1.798 ha, bij laag water), duinen (2.193 ha, inclusief beboste duinen) en de twee natuurreservaten: De Westhoek (340 ha) en Het Zwin (125 ha). Het tweede luik van het recreatief apparaat is samengesteld uit deze elementen die men gewoonlijk brengt onder de gemeenschappelijke titel 'man-made' recreatief apparaat. Het is onbegonnen werk hiervan een opsomming te geven. Die rubriek bestaat uit circa 40 verschillende componenten. Algemeen kan worden gesteld dat de Kust, in verhouding tot vele andere kustzones, vrij goed voorzien is inzake 'man-made' recreatieve uitrusting. Daarenboven zijn deze recreatievormen beter gespreid over de drie kustzones dan algemeen wordt voorgehouden. Dit beduidt evenwel niet dat er zich terzake geen problemen stellen. In functie van het toeristisch produkt dat moet worden uitgebouwd om de internationale mededinging het hoofd te bieden, moet de sport- en recreatieve infrastructuur in aanzienlijke mate worden opgedreven. Verder is een concentratie van allerlei recreatieve elementen op één enkele plaats, waar alle leden van het gezin hun gading kunnen vinden, hoogst wenselijk. In deze optiek werden de toeristische recreatieparken gekoncipieerd.

4. Het toeristisch aanbod is een geheel van vele aanbiedingen

Zodoende wordt het voor elkeen duidelijk dat het toeristisch produkt een geheel is van vele aanbiedingen. Een van de uitgangspunten vormt het klimaat. Dit is een exogeen gegeven waarmede dient gewerkt. Dit gegeven determineert gedeeltelijk de andere aanbod-elementen zoals de logiesvormen, het natuurlijk recreatief apparaat, de recreatiemogelijkheden en de sportmogelijkheden. Het toeristisch produkt wordt verder aangevuld door het handels- en dienstenapparaat. Tot dusver werd het aksent gelegd op de kwantiteit. Ook kwalitatieve elementen moeten in beschouwing worden genomen. Tot deze laatste zijn vooral te rekenen het onthaal (o.m. de vriendelijkheid van de bevolking jegens de toeristen), de uitrusting van de logiesvorm, de netheid van de badplaatsen, de keuken, de vigerende prijzen, enz...

5. De kust één onderneming met duizende moleculen

Het is aldus geenszins overdreven te stellen dat de Kust een grote onderneming is met duizende moleculen die een sterk stuwende kracht uitoefent. Dit uit zich op een aantal sociaal-economische kengetallen zoals het inkomen, de seizoenarbeid, de werkloosheid, de winkeldensiteit, de bevolkingsevolutie en de gemeentelijke financiën. We willen ons hier gaarne beperken tot een tweetal punten, namelijk het inkomen en de gemeentelijke financiën.

Het kusttoerisme als een 'grote onderneming' met een sterk stuwende kracht op de ganse kuststreek, uit zich vooral in de inkomenspolarisatie. Het is opvallend hoe sterk het fiscaal inkomen per capita in de kustgemeen-

¹ H.L. Clement: 'The future of Tourism in the Pacific and Far East' Washington, 1961.

R. Baretje: 'Des équilibres économiques entraînés par le tourisme dans un contexte d'expansion économique', 1965.

Foto : L. Van Rafelghem, Brugge

ten afwijkt van het gelijkaardig cijfer van de achterliggende gebieden van de Kust. Onderstaande tabel illustreert dit zeer goed.

1. Het fiscaal inkomen per capita in de kustgemeenten, dienstjaar 1968.

Gemeente	Inkomen per capita (x 1.000 F)	Andere gebieden	Inkomen per capita (x 1.000 F)
Knokke	52,7	Arr. Brugge (a)	37,9
Heist	39,1	Arr. Diksmuide	26,1
Blankenberge	44,1	Arr. Ieper	28,9
Wenduine	46,3	Arr. Kortrijk	36,8
Vlissegem	35,6	Arr. Oostende (a)	39,3
Klemskerke	39,6	Arr. Roeselare	34,9
Bredene	34,6	Arr. Tielt	30,3
Oostende	47,8	Arr. Veurne (a)	35,2
Middelkerke	38,6		
Westende	33,5	Prov. West-Vl. (a)	35,3
Lombardsijde	27,7		
Nieuwpoort	38,3		
Oostduinkerke	33,3		
Koksijde	44,8		
De Panne	42,6		
De Kust	44,0	Het Rijk	40,0

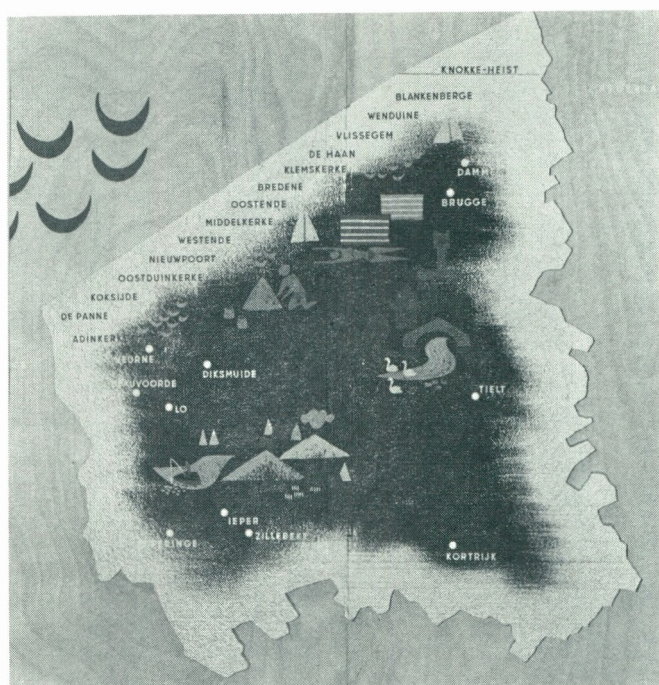
(a) Inclusief de kustgemeenten.

Benevens de toeristische bedrijvigheid is er geen enkele economische activiteit die dit relatief hoog welvaartspeil kan verklaren. Het inkomen per capita overtreft met 10 % het Rijkspeil en met circa 25 % het Westvlaams peil. Dit beduidt niet dat elkeen in deze welvaartoptrekkende functie van het kusttoerisme deelt. In de kuststreek is er weliswaar een grote inkomensdispariteit. De hoogste en de laagste inkomensklassen zijn er sterker bezet dan in andere streken.

De gemeentelijke financiën zijn eveneens een typisch verschijnsel in de kustgemeenten. De uitgaven — en uiteraard ook de inkomsten — per capita liggen er beduidend hoger dan in gelijkaardige referentie-gemeenten. Tabel 2 is hiervoor illustratief².

2. De gemeentelijke uitgaven per capita in de kustgemeenten, dienstjaren 1969 en 1970.

Kustgemeenten	Bedrag in F	Referentie-gemeenten	Bedrag in F
Oostende	14.595	Kortrijk	8.465
Knokke	9.667	Torhout	3.725
Blankenberge	13.308	Poperinge	4.538
Nieuwpoort	15.115	Diksmuide	5.043
Bredene	5.031	Meulebeke	5.083
Koksijde	9.778	Gullegem	3.759
De Panne	7.420	Gistel	3.929
Wenduine	10.881	Alveringem	2.505
Westende	5.160	Gits	2.409
Oostduinkerke	7.859	Sijsele	4.349

Kart Westtoerisme - Brussel 1972

Deze hogere uitgaven zijn in hoge mate en veelal uitsluitend te herleiden tot de posten van de gemeentelijke begroting die verband houden met het kusttoerisme. De hogere uitgaven worden gecompenseerd door drie extra-inkomensbronnen :

- het transfert-inkomen via het Gemeentefonds ;
- bijdragen van de toeristen of hogere inkomsten in de posten met een toeristisch karakter ;
- de brede basis van de opcentiemen inzake onroerende voorheffing. De waarde van een opcentiem bedraagt in 1972 te Oostende 113.000 F en te Knokke 83.000 F tegenover 66.000 F te Kortrijk en 9.000 F te Torhout.

Hieraan moet worden toegevoegd dat de gemeentelijke belastingen op de lokale bevolking niet lager liggen dan in de referentiegemeenten.

Hieruit volgt dat de kustgemeenten niet in staat zijn om een belangrijk gedeelte van de noodzakelijke supplementaire publieke toeristische infrastructuur te dragen. Rekening houdend met de nationale rol van de Kust, zowel inzake verblijfstoerisme als ééndagstoerisme, alsmede de toenemende eisen die worden gesteld om de internationale competitie aan te kunnen, dringt zich een aanpassing van het statuut van de kustgemeenten in het Gemeentefonds op.

6. Gevolgen voor de kustbevolking

Indien we vertrekken van de vaststelling dat de Kust één grote onderneming is met duizende componenten, rijst de vraag : ' Welke zijn de gevolgen hiervan voor de kustbevolking ' ? De konsekventies zijn menigvuldig. Enkele voorbeelden zullen dit onmiddellijk verduidelijken :

² Studex : Studie van de toeristische infrastructuur van de gewesten Westkust-Veurne, Middenkust-Oostende en Brugge-Oostkust. Tweede deel, sectie I : ' Onderzoek naar de invloed van de toeristische activiteit op de omvang van de inkomsten en uitgaven van de kustgemeenten ' 1972.

a) een goed onthaal of een aktie ten voordele van een goed onthaal, zoals deze die dit jaar door Westtoerisme wordt gevoerd onder het motto ' Gastvrij West-Vlaanderen ' naar aanleiding van het 35-jarig bestaan van dit toeristisch promotieorgaan, richt zich niet enkel tot de horecasektor, doch wel tot elkeen die in kontakt komt met de toerist. De beschaafde omgangstaal en de behulpzaamheid van de politie, de vriendelijkheid van de bediende van de RTT, de NMVB of de garagehouder dragen evenveel bij tot een goed onthaal als een verzorgde bediening van de kelner van een hotel of restaurant.

De mening over de heersende prijzen aan de Kust wordt niet enkel bepaald door de toegepaste hotelprijzen. Hoezeer de juiste prijszetting in de hotels ook van belang is, zowel voor de klant als voor de hotelier, het algemeen prijsbeeld wordt in hoge mate mede bepaald door de prijzen toegepast in andere logiesvormen en vooral de vigerende prijzen in de handels- en dienstensektor. Oneerlijke praktijken toegepast door een winkelier schaden het kusttoerisme evenzeer als een slechte keuken in een logiesverstreckende inrichting.

Een zwakke schakel in een van de logiesvormen is schadelijk voor de andere. Niemand kan ontkennen dat de ongeordende uitbreiding en de veelal onesthetische vormgeving van de kampeertreinen aan de Kust, een nadelige invloed heeft op de aantrekkingskracht van de Kust in het algemeen en de verschillende andere logiesvormen in het bijzonder. Het algemeen prestige van de Kust lijdt momenteel onder een laattijdige sanering van het kampingwezen.

Hetgeen geldt op het vlak van de logiesvormen is eveneens waar voor de onderscheiden badplaatsen. Hier willen we evenwel bijzonder de nadruk leggen op de wenselijkheid van een standing-eenvormigheid van alle aanbod-elementen binnen een zelfde badplaats. Dit verhoogt de homogeniteit van de badplaats en versterkt het typische.

Meteen is het duidelijk dat de urbanisatie in een badplaats een beleidsaspect is dat elkeen rechtstreeks aanbelangt. Zij kan een verrijking of een verarming van de badplaats inhouden. Kan hetzelfde niet worden gezegd van de vakantiespreiding? Een betere spreiding van de vakanties is niet enkel een aktieveld voor het Kommissariaat-Generaal van Toerisme of Westtoerisme. Hoe doelmatig ook hun akties mogen zijn, zij zijn gedoemd tot inefficiëntie indien de hotelhouder en de winkelier

Foto : L. Philippe - Archief CGT

hun deuren laattijdig openen en vroegtijdig sluiten en wanneer de lokale overheid haar toeristische initiatieven enkel richt op het hoogseizoen. Vakantiespreiding is enkel te bereiken door een langdurige gekoncerteerde aktie van hogere en lokale overheid, de logiesverstreckende inrichtingen, de handels- en dienstensektor, kortom de ganse kustbevolking.

Last but not least is de samenwerking tussen de badplaatsen als een 'gebod' te aanzien. De kust is een geheel van individuele badplaatsen die elkaar ondersteunen. De factoren die aan de basis liggen van deze samenwerking zijn de mobiliteit van de toerist, de lange verblijfsduur en de eisen die worden gesteld door de toerist in de jaren zeventig. Deze samenwerking moet zich uiten op velerlei vlakken. We willen er slechts enkele vermelden als daar zijn : de publiciteit in het buitenland, de grotere toeristische infrastructuur, feestelijkheden, milieubeheer (water, lawaai, netheid), politie, brandweer, de wegeninfrastructuur, de verkeersfaciliteiten, enz...

7. Gevolgen van de toeristische publiciteit

Zojuist werd het woord 'publiciteit' vermeld. Als de Kust één grote onderneming vormt, dan heeft deze stelling grote gevolgen op het vlak van de publiciteit en meer in het bijzonder op de vorming van het publicitair budget.

Wie is de drager van de macro-toeristische publiciteit : de publieke sektor, de private sektor of de publieke en de private sektor samen? Het antwoord dat veelal als voor de hand liggend wordt beschouwd, is gekend. De overheid moet instaan voor de toeristische publiciteit. De gebruikte argumenten zijn meestal de deviezeninbreng en de fiskale opbrengsten, alsof de andere sectoren geen deviezen aanbrengen en de schatkist niet voeden.

Er zijn zeker argumenten die pleiten voor een tussenkomst van de overheid in het geheel van de toeristische publicitaire inspanningen.

De voornaamste zijn :

fierheid van een land of een streek over het eigene. De overheid vervult hier een vorm van public relations ;

betere benutting van het toeristisch patrimonium waarvan een groot gedeelte tot de overheid behoort ;

de toeristische sektor is opgebouwd uit kleine cellen die individueel geen zinvolle aktie kunnen voeren en daarenboven een sterke onderlinge afhankelijkheid vertonen ;

de onderlinge steunverlening van de toeristische plaatsen ;

de stimulerende invloed op de regionale ontwikkeling van de toeristische gewesten.

Deze waardevolle argumenten zijn evenwel onvoldoende sterk om ons te overtuigen dat de publieke sektor als enige drager van de macro-publiciteit moet fungeren. Andere sectoren uit ons economisch leven kunnen gelijkaardige argumenten inbrengen. In het buitenland heeft men de verbreding van de toeristische fondsenvorming sinds lang toegepast. Graag verwijzen wij naar de initiatieven in Nederland en de financiering in de schoot van de 'Office National Suisse de Tourisme' en de 'Deutsche Zentrale für Fremdenverkehr'.

De noodzaak van een verbreding van de toeristische fondsenvorming kreeg tijdens het jongste decennium bijkomende motiveringen. Deze houden verband met de

uitgesproken competitie op de toeristische markt en de stagnatie van het kusttoerisme tijdens het jongste verleden. Het vergroten van de middelen voor de wervingsakties en de toeristische infrastructuur dringt zich op. Hierbij moet de private sektor een veel grotere rol gaan vervullen dan in het verleden het geval was. Wanneer wij het hebben over de inbreng van de private sektor bedoelden wij twee soorten toeristische inrichtingen. De eerste groep wordt gevormd door deze bedrijven, inrichtingen en personen die in directe relatie staan met de toeristische bestedingen. De tweede groep houdt verband met wat wij in het eerste punt van dit artikel hebben genoemd : de afgeleide verzorgende aktiviteiten of m.a.w. al diegenen die moeten toeleveren aan de toeristische inrichtingen die een rechtstreeks contact hebben met de toerist.

8. Inbreng van de private sektor op streekvlak

Gezien de onderlinge afhankelijkheid van de individuele gemeenten van de Kust en het Achterland en de ondoelmatigheid van individuele gemeentelijke akties in het buitenland, zou het weinig zinvol zijn de private inbreng te situeren op het gemeentelijk niveau. We moeten komen tot een inbreng van de private sektor op streekvlak ; dit wil zeggen de Kust en het achterland. Deze inbreng, samen met de inspanningen van de lokale en provinciale overheid, zou moeten leiden tot de oprichting van een 'Provinciaal Fonds voor toeristische publiciteit en toeristische uitrusting'. Een kleine bijdrage per bed, per m² verkoopoppervlakte, per inrichting of welke formule ook, zou zonder veel moeite leiden tot een supplementaire bijdrage van circa 30 miljoen F en tot een meer rechtvaardige verdeling van de lasten. Deze stap zou meteen het beste wapen zijn om bij de centrale overheid meer belangstelling te wekken voor de Kust en het achterland. Indien de toeristische sektor van de Kust en achterland bekommerd is voor 'morgen' moet deze belangrijke stap worden gezet. De Kust staat thans op een keerpunt.

Het gezegde 'to be or not to be' is hier wel van toepassing.

Een grote onderneming met een omzet van 12,4 miljard F, die deze minimale inspanning niet kan opbrengen, treedt de essentiële elementen van de moderne toeristische marketing met de voeten.

Westvlaamse zuivel op Europese voet

J. MOULAERT, *Ingenieur-Diensthoofd Nationale Zuiveldienst*

Europese beginselen en hun toepassing

Vóór het bestaan van een Gemeenschappelijk Euromarkt Zuivelbeleid werd in verschillende West-Europese landen, ook in België, het stelsel van de gegarandeerde melkprijs toegepast. Hierbij werd op de produkten waarin belangrijke hoeveelheden afgeroomde melk verwerkt zijn, een toelage verleend ten einde de prijs aan de voortbrenger te kunnen waarborgen. Deze subsidiepolitiek werd ingevoerd op het ogenblik dat de melkprijs dreigde ineen te storten, om wille van de sterk verhoogde produktie en de hiermede gepaard gaande moeilijkheden bij de afzet.

Een gewaarborgde prijs aan de veehouder bracht echter met zich mee dat de produktie, zowel in België als in de meeste melkvoortbrengende landen, tussen 1960 en 1968 steeds maar verder bleef stijgen. Als gevolg hierop ontstonden in de EEG-landen belangrijke overschotten aan boter en mager melkpoeder. De produktiestijging, verschillend van land tot land, resulteerde niet zozeer uit een groter aantal koeien, maar vooral uit de verhoogde melkopbrengst per koe en per jaar. Deze produktiviteitsverhoging per dier mocht zeker niet tegenwerkt worden, gezien het een onmisbaar element is om de stijging van de produktiekosten te helpen dekken.

Een oplossing voor het probleem van de overschotten diende veeleer gezocht in de sanering van produktie en afzet. Men kwam tot de overtuiging dat een verbetering in de structuur van de melkveehouderij en de zuivelindustrie moet leiden tot een gunstiger situatie voor de Europese zuivelsektor, dat een verhoogd verbruik van zuivelprodukten binnen de Gemeenschap zelf en het verwerven van een markt er buiten het onevenwicht moet kunnen wegwerken, dat tot stand kwam tussen aanbod en afzetmogelijkheden.

De doelstelling van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid bestaat er in, aan de betrokken landbouwbevolking een redelijke levensstandaard te verzekeren en de markten te stabiliseren. Vermits de afzet lang niet in dezelfde mate was toegenomen als de produktie, bekleedde de zuiveleconomie in de lidstaten een eerder ongunstige positie op het ogenblik dat de EEG in 1968 werkelijkheid werd. Door de kommunautaire autoriteiten moesten derhalve onmiddellijk schikkingen genomen

worden om de toekomst van de Europese zuivelsektor te verzekeren.

Reeds op 1 november 1964 verscheen een eerste verordening die verband hield met de toekomstige Europese zuivelpolitiek. Deze schreef aan alle toekomstige lidstaten voor, een richtprijs voor de melk te voorzien. Deze richtprijzen zouden na verloop van enige tijd naar elkaar moeten toegroeien tot één en dezelfde Europese richtprijs. De verordening voorzag tevens dat de nationale steunmaatregelen, toegekend onder vorm van subsidies, zouden afgeschaft worden.

Op 28 juli 1968 werd een definitieve regeling ingevoerd, die een gemeenschappelijke richtprijs voor de melk verplichtte in alle lidstaten. Zo kwam men voor alle EEG-landen tot één richtprijs voor de melkveehouders, tot gelijke interventieprijzen voor boter en afgeroomde melkpoeder, en tot gelijke drempelprijzen bij invoer en uniforme restituties bij uitvoer van zuivelprodukten naar Derde Landen.

In haar betrachting om de zuiveleconomie in de lidstaten te verbeteren werden door de EEG-kommissie inmiddels verschillende maatregelen getroffen die de produktie en de afzet in evenwicht moeten brengen.

Om het eiwit van de melk in de Euromarktlanden zoveel mogelijk te waarde te maken werden schikkingen getroffen die het verbruik van afgeroomde melk op de boerderij zouden bevorderen. In dit verband wordt sinds 28 juli 1968 steun verleend aan de afgeroomde melk voor zover deze op de veebedrijven als dierenvoeding wordt aangewend. Zowel de melk- als de roomleveraars, alsmede de producenten van hoeveboter kunnen hiervan genieten. Met hetzelfde doel wordt eveneens steun verleend aan de afgeroomde melkpoeder, bestemd als veevoeder.

Voor het wegwerken van de overschotten aan boter en melkpoeder werd de afzet geforceerd door verkoop, onder welbepaalde voorwaarden, aan verlaagde prijzen. Bij de uitvoer naar Derde Landen worden restituties gegeven waarvan de waarde bepaald wordt op grond van het verschil tussen de prijzen van de zuivelprodukten in de Gemeenschap en de prijzen in de internationale handel.

Wegens het bestaan van aanzienlijke overschotten werd einde 1969 aan de melkveehouders de mogelijkheid

geboden tegen financiële vergoeding melkkoeien te laten afslachten en werden premies toegekend voor het niet in de handel brengen van melk of andere zuivelprodukten.

De getroffen maatregelen hebben het in ons land tot hertoe mogelijk gemaakt de overtollige voorraden boter en mager melkpoeder weg te werken en een beter evenwicht te bereiken tussen aanbod en afzet, zodat onze zuiveleconomie thans een positie heeft ingenomen die zeker niet ongunstiger is als op het ogenblik dat België tot de EEG is toegetreden.

Een bondig overzicht betreffende de EEG-zuivelpolitiek werd verstrekt om een inzicht te geven in de omstandigheden waarin onze nationale zuivelsektor tijdens de laatste jaren haar evolutie heeft ondergaan. Aan de hand van enkele statistische gegevens zal nu betracht worden de betekenis te schetsen welke de Westvlaamse zuivel-economie inneemt in dit geheel.

De melkproductie

In de meeste zuivellanden bereikte de melkveestapel haar hoogtepunt omstreeks 1968. Sindsdien werd bijna overall een daling van het aantal melkkoeien vastgesteld, die in de hand werd gewerkt door verschillende factoren. Wegens de eerder ongunstige melkprijs of om sociale beweegredenen werd het melkvee bij kleinere veehouders opgeruimd. De last van de steeds stijgende lonen op grotere, niet familiale bedrijven, zette aan tot omschakeling naar mestvee. Het verlenen, in de EEG-landen, van premies voor het slachten van melkkoeien of omschakeling van melk- naar vleesproductie, heeft eveneens de uitschakeling van melkvee gestimuleerd.

De Belgische melkveestapel bleef intussen vrij stabiel. Uit de cijfers van de landbouwtelling is niettemin af te leiden dat het aantal koeien in ons land tijdens de laatste twee jaar met ongeveer veertigduizend eenheden is gedaald. Het blijkt evenwel dat het Vlaamse land, waar de omschakeling geringer is, steeds aangewezen blijft op melkproductie.

	De veestapel		
	België	West-Vlaanderen	%
<i>Aantal melkkoeien</i>			
1963	1.065.000	141.000	13.2
1965	1.010.178	135.331	13.4
1969	1.071.729	153.567	14.1
1970	1.052.145	148.452	14.1
1971	1.030.556	146.842	14.2

E.E.G.-Afslachtingspremie (1970)

	België	West-Vlaanderen	%
Bedrijven	4.415	680	15.4
Koeien	19.760	3.079	15.5

E.E.G.-Rekonversiepremie (1970)

	België	West-Vlaanderen	%
Bedrijven	633	122	19.2
Koeien	11.867	1.681	14.1

De melkproductie wordt niet enkel bepaald door het aantal koeien, maar tevens door de opbrengst per dier. Voor de Europese melkkoe is de melkgifte tijdens de laatste 15 jaren nagenoeg met 18 procent gestegen. Tijdens dezelfde periode was de produktiestijging in eigen land eerder van geringe betekenis, hetgeen even-

wel niet betekent dat de produktiviteit per bedrijf, per hectare of per ingezette arbeidskracht niet is toegenomen.

De juiste gemiddelde melkproductie per dier en per jaar is niet gekend in België, omdat men alleen beschikt over preciese statistische gegevens nopens de melkleveringen aan de industrie en exacte opbrengstcijfers voor dieren onderworpen aan de melkkontrolle van de veebonden. Nog altijd wordt de melk gedeeltelijk op de boerderij zelf verbruikt, verkocht of verwerkt en het aantal dieren dat onder kontrolle staat vertegenwoordigt slechts een gedeelte van de totale melkveestapel.

De jaarlijkse melkgifte wordt in ons land geschat op ongeveer 3.600 liter per koe. Naast de manier van uitbaten en het veetype, bepalen de streekinvloeden zeer opmerkelijk de produktie. In West-Vlaanderen wordt vrij algemeen een hoog peil bereikt in verhouding tot de gemiddelde nationale produktie; voor koeien onder kontrolle van de veehoudersbonden bedraagt de gemiddelde meeropbrengst in de provincie nagenoeg 5 procent t.o.v. het Rijk.

Voor 1970 mag de totale melkproductie geraamd worden op 3,8 miljard liter voor België en 560 miljoen liter voor West-Vlaanderen.

De melkbestemming

De leveringen aan de zuivelfabrieken namen tijdens de laatste jaren sterk toe. In 1970 werd in ons land circa 72 % van de totale produktie aangevoerd naar de verwerkingsbedrijven; in West-Vlaanderen werd een nog merkkelijk belangrijker deel van de produktie aan de industrie verkocht.

Liter melk (x 1.000) geleverd aan de zuivelfabrieken (room omgezet tot melk)

	België	West-Vlaanderen	%
1961	2.184.000	297.000	13.0
1965	2.478.620	450.145	18.2
1970	2.750.353	493.821	18.0

Tussen 1965 en 1970 is het aantal melkleveraars gevoelig gedaald; de vermindering is nog meer opvallend voor wat het aantal roomleveraars betreft. De hoeveelheden melk per veehouder geleverd zijn evenwel sterk toegenomen.

Veehouders-leveraars aan de zuivelfabrieken

	België			West-Vlaanderen			% Totaal
	Melk	Room	Totaal	Melk	Room	Totaal	
1965	97.300	27.606	124.906	20.331	982	21.313	17.1
1970	81.489	12.232	93.721	18.155	493	18.648	19.9

Vergunninghouders Verkoop Hoeveboter

Jaar	België	West-Vlaanderen	%
1961	21.368	3.413	15.9
1965	16.325	2.276	13.9
1970	14.524	1.495	10.3

Foto : Archief J. Moulaert

Het verschil tussen de geraamde totale melkoprangst en de hoeveelheden die aan de melkverwerkende nijverheid worden bezorgd, vertegenwoordigt de melk die ofwel op het bedrijf zelf wordt gebruikt hetzij voor menselijke konsumptie, hetzij als diervoeding, ofwel rechtstreeks door de producent wordt gekommerialiseerd als hoevemelk of onder de vorm van boter of kaas. Meer dan de helft van de melk die niet in de fabriek terecht komt, wordt omgezet tot hoeveboter. Met betrekking tot de gefabriceerde hoeveelheden zijn slechts juiste produktiecijfers bekend van de producenten hoeveboter die genieten van de steun aan de afgeroomde melk. De 12.963 karnvergunninghouders die in 1970 in dit geval verkeerden fabriceerden 19.460.439 kg boter; in West-Vlaanderen waren er 1.302 met een produktie van 1.511.166 kg. De bereiding van kaas op de hoeve is van weinig betekenis.

De industriële melkverwerking

De melk en room aan de zuivelfabrieken geleverd kan rechtstreeks aangewend worden als grondstof voor de bereiding van afgewerkte zuivelprodukten zoals: konsumptiemelk, slagroom, boter, kaas, melkpoeder of nog andere derivaten.

De aangevoerde melk kan ook uitsluitend gereinigd, gepasteuriseerd en gekoeld worden om als industriemelk naar een andere transformatiebedrijf te worden doorgevoerd voor verdere verwerking.

Een gedeelte van de ontvangen melk wordt nog als afgeroomde melk of als karnemelk, produkten bekomen door ontroming van volle melk of als nevenprodukt bij de boterbereiding, aan de veehouder teruggeleverd als veevoeder.

Afgeroomde melk en karnemelk, teruggeleverd als veevoeding aan de landbouwers (1.000 l.)

	België	West-Vlaanderen	%
1961	239.605	49.286	20.5
1970	69.275	24.323	35.1

De evolutie in de verwerking en de verhoudingen waarin de verschillende industriële produkties plaats grepen in de jaren 1961-1965-1970 zijn af te leiden uit de statistische gegevens.

Diverse fabrikaties

	België	West-Vlaanderen	%
<i>Fabrikatie konsumptiemelk (1.000 l.)</i>			
1961	456.484	27.874	6.1
1965	489.448	19.088	3.9
1970	510.650	17.871	3.5
<i>Fabrikatie melkerijboter (1.000 kg.)</i>			
1961	55.456	8.329	15.0
1965	57.277	11.861	20.7
1970	67.535	11.073	16.4
<i>Fabrikatie harde kaas (1.000 kg.)</i>			
1961	9.413	2.996	31.8
1965	17.631	4.891	27.7
1970	11.071	3.073	27.7
<i>Fabrikatie halfharde kaas (1.000 kg.)</i>			
1961	1.247	656	52.6
1965	1.043	598	57.3
1970	1.472	831	56.2
<i>Fabrikatie kaas met gekookt zuivel (1.000 kg.)</i>			
1961	—	—	—
1965	3.193	1.533	47.9
1970	4.933	2.911	59.0
<i>Fabrikatie volle melkpoeder (1.000 kg.)</i>			
1961	13.836	1.603	11.5
1965	26.312	2.518	9.6
1970	17.007	1.262	7.4
<i>Fabrikatie mager melkpoeder (1.000 kg.)</i>			
1961	35.183	4.354	12.4
1965	60.231	4.272	7.1
1970	102.730	8.269	8.0

Een gedeelte tenslotte van de volle of afgeroomde melk wordt door de West-Vlaamse zuivelfabrieken of ophaalcentra doorgeleverd aan transformatiecentra die buiten de provincie gevestigd zijn. Deze melk noemt men industriemelk.

Industriemelk (1.000 l.)

Jaar	Volle melk	Afgeroomde melk
1962	19.300	51.200
1970	124.295	113.562

De fabricatie van konsumptiemelk, evenals deze van vloeibare derivaten zoals yoghurt, chocolademelk, pap e.a., was nooit vrij belangrijk in West-Vlaanderen en is tijdens de laatste jaren nog in betekenis afgenomen. Deze produkten worden meer en meer bereid in grote centrales die in de onmiddellijke omgeving van de belangrijke consumptiecentra zijn opgericht.

De produktie van boter werd onder economische dwang tijdelijk afgeremd en vervangen door deze van andere vetrijke produkten zoals kaas en volle melkpoeder. Met het ontstaan van de moeilijkheden voor de afzet van deze laatste produkten werd opnieuw overgeschakeld op boter. Grote melkpoederbedrijven gelegen buiten de provincie, die enkele jaren terug nog onbelangrijke boterkwantums voortbrachten, zijn nu uitgegroeid tot aanzienlijke produktie-eenheden van boter en afgeroomde melkpoeder. Intussen bleef de boterproduktie in West-Vlaanderen toch nog zeer omvangrijk. Alle melkerijboter gefabriceerd in ons land wordt regelmatig onderworpen aan een officiële keuring. Het keuringsreglement voorziet een laboratoriumanalyse en een organoleptisch onderzoek uitgevoerd door officieel erkende keurmeesters op uitzicht, textuur, geur en smaak. Ingevolge het bekomen resultaat wordt de boter ingedeeld in één van de volgende categorieën: boter met controlemerk, melkerijboter of keukenboter. In 1969 behaalden de West-vlaamse boterfabrieken gemiddeld het hoogst aantal punten, zodat het produkt kwalitatief onder de beste mag gerangschikt worden.

In de sektor kaas blijft West-Vlaanderen als producent van harde en halfharde kaassoorten nog altijd de voorname provincie. Met het wegvallen in 1968 van de produktiesteun en onder druk van sterke concurrentie uit het buitenland liep de produktie, vooral van Goudse kaas, weliswaar sterk terug. Halfharde kaas van het type Saint Paulin en Plateau, wordt geleidelijk meer gefabriceerd in België; het grootste gedeelte hiervan wordt in West-Vlaanderen gemaakt. Met de bereiding van Cheddar kaas werd in België gestart in 1962. In 1970 bedroeg de produktie reeds 4.933 ton, waarvan bijna 60% in West-Vlaanderen bereid werd; in 1971 nam deze fabricatie nog uitbreiding, zodat in West-Vlaanderen alleen al 4.506 ton werd voortgebracht.

De Belgische kaas wordt eveneens onderworpen aan een officiële kwaliteitskeuring, waarbij zowel een controle op samenstelling als een organoleptische keuring voorzien is. Naar gelang de uitslag van de keuring wordt de produktie geklasseerd als kaas met controlemerk, in eerste of in tweede kwaliteit. Deze klassifikatie is van grote betekenis voor de producent omdat enkel kaas met controlemerk in aanmerking kan komen voor uitvoer.

Rekening houdend met het feit dat de Westvlaamse kaasindustrie nog jong is, mogen de behaalde keuringsresultaten als bevredigend worden beschouwd. Wanneer men echter de steeds strengere eisen van de konsument in aanmerking gaat nemen, zal zeker een inspanning moeten geleverd worden om de gemiddelde kwaliteit nog te verbeteren. De meeste Westvlaamse kaasfabrieken zijn technisch zeer degelijk uitgerust. De fabricatie van

kwaliteitskaas vergt echter hoge vakbekwaamheid, zodat in sommige gevallen een bijscholing van het vakpersoneel, werkzaam in de kaasmakerijen, zeker nuttig kan zijn.

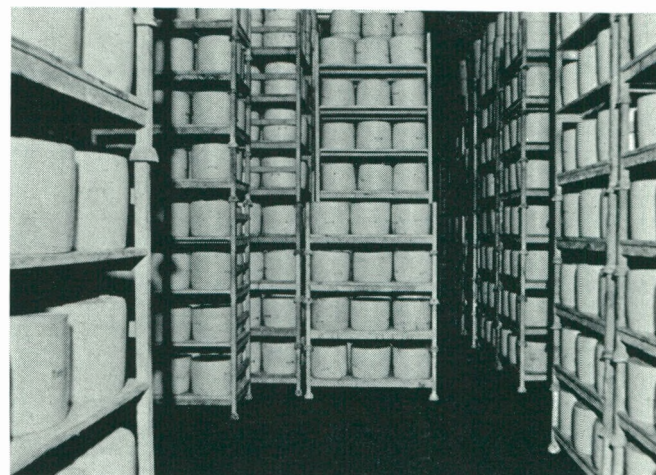
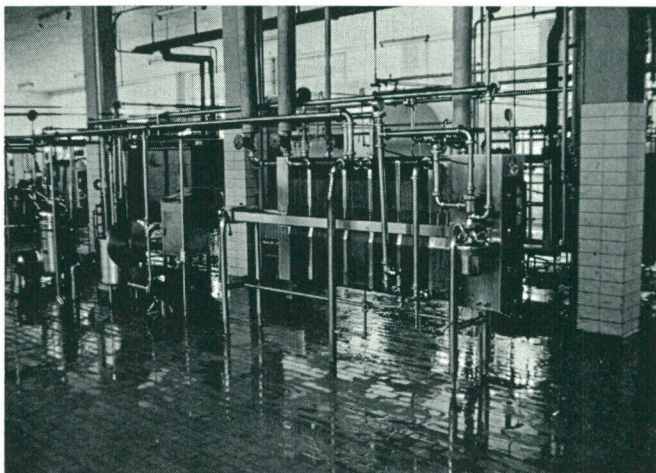
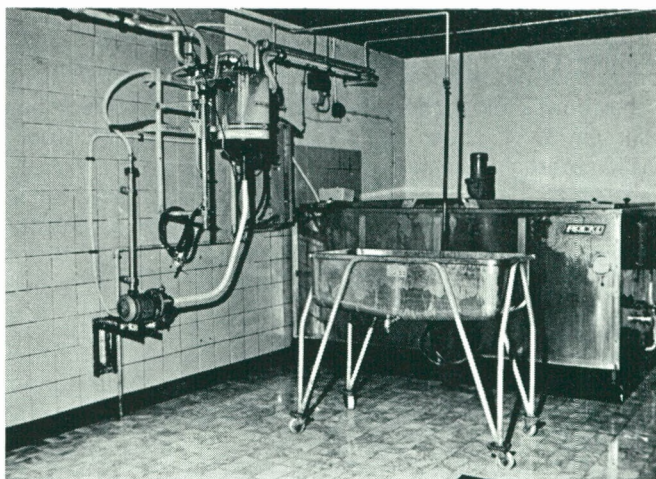
Van essentiële betekenis bij de kaasbereiding is ook de kwaliteit van de grondstof; in vele gevallen is deze nog onvoldoende. De kwaliteitsbepalingen van melk en room, geleverd aan de Westvlaamse zuivelfabrieken, worden verzorgd door de sectie Melkhygiëne van het Provinciaal Centrum te Beitem, zoals voorgeschreven door het Ministerie van Landbouw, in akkoord met het Provinciaal Komitee voor de Melkkwaliteit. Bij een vergelijking van de jaargemiddelden voor de kwaliteit over de laatste jaren blijkt de toestand in West-Vlaanderen nog duidelijk vatbaar voor verbetering.

Onder invloed van het Gemeenschappelijk zuivelbeleid nam de produktie van volle melkpoeder gevoelig af, terwijl deze van afgeroomde melkpoeder merkbaar steeg. Wegens het feit dat een belangrijke hoeveelheid melk uit West-Vlaanderen geleverd wordt aan poederfabrieken die buiten de provincie gelegen zijn, is de totale melkpoederproduktie in West-Vlaanderen weinig toegenomen tussen 1965 en 1970. Het verpoederen van melk gebeurt in de provincie nog slechts in één enkel bedrijf.

Een nieuwe tak in de industriële melkverwerking is deze van de ijsroomfabrikatie; in West-Vlaanderen werd een modern bedrijf opgericht waar men over een ruime produktiekapaciteit beschikt.

Uit de cijfergegevens is ten slotte nog af te leiden dat een zeer belangrijk deel van de aanvoer naar Westvlaamse zuivelfabrieken, als volle of afgeroomde industriemelk, voor verdere verwerking wordt doorgeleverd aan gespecialiseerde ondernemingen die buiten de provincie gevestigd zijn.

Het aanhoudend teruglopen van de teruggave van onderprodukten aan de veehouders ligt in de lijn van een evolutie in de zuiveleconomie. Oorspronkelijk waren de meeste fabrieken hoofdzakelijk op boterbereiding ingesteld. Van de geleverde melk werd de room afgenomen en de ondermelk ging als diervoeding terug naar de hoeve. Een wijziging in deze toestand vond haar oorsprong tijdens de laatste wereldoorlog. Ingevolge voedselschaarste werden steeds grotere hoeveelheden volle melk in de melkerij verwerkt. Aanvankelijk werden deze grotendeels tot konsumptiemelk omgezet. De toestand ontwikkelde zich verder, eerst met de produktie van kaas en wrongel en nog later met deze van melkpoeder. Aldus kwam men niet alleen tot de industriële verwerking van het melkvet doch eveneens van een groot deel van de afgeroomde melk. Intussen kwam de veevoederindustrie tot grote ontwikkeling en werden ook

Foto's : Archief J. Moulaert

de veevoedingsgewoonten op de hoeve in belangrijke mate gewijzigd, in zover dat het gebruik van verse ondermelk als diervoeding sterk verminderde. In 1970 vertegenwoordigde de teruglevering nog 30 % voor het Rijk en 50 % voor West-Vlaanderen t.o.v. 1961. Hieruit kan derhalve besloten worden dat de EEG-steuemaatregelen tot bevordering van het gebruik van verse afgeroomde melk op de hoeve als diervoeding, slechts gedeeltelijk haar doel heeft bereikt.

Evolutie

In de evolutie welke de zuiveleconomie tijdens de laatste jaren kenmerkte, werd de structuur van de melkverwerkende industrie gevoelig gewijzigd.

Het aantal zuivelfabrieken is in aantal sterk teruggelopen. In 1965 waren nog 215 transformatiecentra bedrijvig in het land, waarvan 25 in West-Vlaanderen gevestigd. In 1970 was dit aantal teruggebracht, respectievelijk tot 133 en 17. Deze daling was het gevolg van fusies en concentraties, waaruit in sommige gevallen de sluiting van kleinere bedrijven volgde of waarbij een transformatiebedrijf tot ophaalcentrum werd omgeschakeld. In West-Vlaanderen bestaan er nu aldus vier ophaalcentra waar de melk na ontvangst enkel gereinigd en gekoeld wordt en vervolgens aan een verwerkend bedrijf wordt doorgeleverd.

De concentratiebeweging werkte wel degelijk een schaalvergroting van de overblijvende ondernemingen in de hand en het is niet uitgesloten dat deze tendens in de eerstvolgende jaren nog verder wordt doorgezet. Het relatieve belang, respectievelijk in 1962 en in 1970, van verschillende Westvlaamse ondernemingen, kan worden afgeleid uit de cijfers die de totale aanvoer melk en room, deze laatste omgezet in melk, aangegeven :

Koncentratiebeweging 1965-70

1962		1970	
Aanvoer melk (miljoen liter)	Aantal ondernemingen	Aanvoer melk (miljoen liter)	Aantal ondernemingen
		meer dan 75	1
		50-75	2
meer dan 30	3	25-50	5
13-22	7	10-25	5
8-13	5	minder dan 10	2
minder dan 6	11		

Naast de schaalvergroting is in de nieuwe structuur van de zuivelindustrie tevens een ontwikkeling naar specialisatie waar te nemen. Vóór enkele jaren hadden de meeste zuivelfabrieken een konsumptiemelk- en een boterafdeling, en in vele gevallen was bovendien nog een kaasmakerij en een melkpoederinstallatie ingericht. Thans hebben de meeste zuivelindustrieën de weinig belangrijke fabriekaties in het bedrijf uitgeschakeld en hun produktie afgestemd op één welbepaalde, gespecialiseerde bedrijfstak. De verschuiving in deze richting is duidelijk wanneer een vergelijking wordt gemaakt tussen het aantal transformatiecentra per bedrijfstak in 1965 en 1970.

Evolutie aantal transformatiecentra 1965-70

	Het Rijk		West-Vlaanderen	
	1965	1970	1965	1970
Konsumptiemelk	60	33	6	3
Boter	168	104	22	13
Kaas	46	38	9	8
Walsenpoeder	52	24	7	1
Verstuivingspoeder	19	24	1	1

De tewerkstelling in de Westvlaamse zuivelindustrie is tijdens de laatste 10 jaren met 168 eenheden teruggelopen en bedraagt op dit ogenblik 993 man. De daling resulteert hoofdzakelijk uit een vermindering van het aantal melkvoerders. Meer en meer wordt de melk op de hoeve in een diepkoeltank bewaard, zodat de ophaling van deze melk slechts om de twee dagen moet gebeuren. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van tank-ophaalwagens waarvan er thans ruim 100 in gebruik zijn in de provincie. Het lossen van de melk uit tankwagens vergt merkkelijk minder arbeidskrachten dan bij de krui-kenontvangst. Dat binnen afzienbare tijd alle melk per rijdende ontvangst zal opgehaald worden, is helemaal niet uitgesloten.

Om de sterk toegenomen hoeveelheid aangevoerde melk te verwerken was er bovendien geen personeelsuitbreiding nodig, dank zij de vooruitgang in de technische uitrusting van de bedrijven en het inbrengen van sterk doorgedreven automatisatie bij diverse bewerkingen.

De cijfers met betrekking tot de bedragen uitbetaald aan de melkveehouders-leveranciers geven wellicht een inzicht omtrent de betekenis en de belangrijkheid van de Westvlaamse zuivelindustrie ; in 1971 werd aan de leveranciers 2.284 miljoen frank uitbetaald, wat nagenoeg het dubbel is van het bedrag uitgekeerd in 1962.

De sektor melkproduktie onderging eveneens duidelijke structuurwijzigingen. Zoals reeds gezegd daalde het aantal melkveeouders die melk of room leveren aan een zuivelfabriek, sinds 1965 opmerkelijk. In 1971 waren er in West-Vlaanderen nog 17.621 leveranciers, wat neerkomt op een daling van bijna 20 % t.o.v. 1965. Deze vermindering van het aantal leveranciers is hoofdzakelijk het gevolg van het uitvallen van kleinere landbouwbedrijven met geringe melkveebezetting. Veel uitbaters van middelgrote landbouwexploitaties schijnen in West-Vlaanderen daarentegen steeds meer geneigd om hun bedrijf in de richting van de melkproduktie uit te bouwen en de melkwinning als hoofdactiviteit in te schakelen. Op deze bedrijven wordt de melkveestapel doorgaans gevoelig uitgebreid, zodat de produktiedaling die voortvloeit uit het stopzetten van de uitbating op kleinere hoeven, ruim gekompenseerd wordt door produktiestijging op de grotere gespecialiseerde melkveebedrijven.

De verkoop van hoefemelk als drinkmelk loopt terug. De voorkeur van de verbruiker gaat steeds meer naar de verduurzaamde, verpakte melkerijmelk. De bereiding van boter op de hoeve neemt geleidelijk in betekenis af ; een jaarlijkse vermindering van het aantal vergunningen 'Verkoop van Hoeveboter', afgeleverd door de Nationale Zuiveldienst, wijst duidelijk in deze richting.

Het is dus niet uitgesloten dat de melkleveringen aan de industrie, die tijdens de laatste jaren reeds sterk zijn

toegenomen, in de nabije toekomst nog gaan stijgen in West-Vlaanderen.

Een ander opvallend kenmerk in de evolutie van de sektor melkproductie is de sterke uitbreiding van de mechanisatie bij de melkwinning op de hoeve. Het gebruik van de melkmachine is vrij algemeen geworden en steeds meer bedrijven worden ingericht met een pijpleidinginstallatie of een afzonderlijke melkstal en een degelijk melkhuis. Voor het bewaren van de melk op de hoeve bij lage temperatuur, zijn reeds meer dan 1.500 bedrijven in West-Vlaanderen uitgerust met een diepkoeltank en de verdere uitbreiding kent een snel verloop. Talrijke bedrijven worden voorzien van installaties die het automatisch reinigen van het melkmateriaal, de leidingen en de melktanks toelaten. Het hoeft niet gezegd dat al deze, zij het dure investeringen, gebeuren met het oog op rationalisatie en arbeidsbesparing.

Met de evolutie die zich tijdens de laatste jaren in de uitbating van de landbouwbedrijven voordoet, blijft de melkwinning nog altijd een belangrijke bron van inkomen voor onze landbouwers. Het belangrijk aandeel in de melkveebezetting, de gunstige omstandigheden tot het bereiken van een rendabele produktiviteit en de vaststelling dat steeds meer landbouwers zich specialiseren op melkproductie, wijzen er op dat de West-Vlaamse landbouwexploitaties een belangrijke rol kunnen vervullen in de nationale zuiveleconomie, op voorwaarde dat een kwaliteitspolitiek wordt toegepast.

De kwaliteit van een zuivelprodukt is sterk afhankelijk van de hoedanigheid van de aangewende grondstof. Indien vele producenten in West-Vlaanderen er nog altijd niet in geslaagd zijn het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken, is zulks zeker niet het gevolg van een gemis aan goede wil bij de landbouwers, doch veeleer een gebrek aan voldoende kennis der factoren die invloed hebben op de produktie van kwaliteitsmelk. Om tot een daadwerkelijke kwaliteitsverbetering te komen is een doelmatige en intensieve voorlichting aan de melkveehouders noodzakelijk. Ten einde met deze voorlichtingsactie een hoge graad van efficiëntie te bereiken wordt voorzien, niet alleen op nationaal, maar ook op provinciaal vlak in samenwerking met alle bevoegde instanties, een gecoördineerd programma uit te werken, waarbij de nodige aandacht wordt besteed aan alle elementen die van essentieel belang zijn voor de produktie van kwaliteitsmelk. Het probleem van de hygiënische verzorging is hierbij ongetwijfeld van grote betekenis. Aan de gevaren die ontstaan zijn uit de vooruitgang, en hierbij wordt in de eerste plaats bedoeld het gebruik van melkmachine en de aanwending van ziektebestrijdingsmiddelen, moet eveneens de nodige aandacht worden gewijd. Een niet doelmatig gebruik of een verkeerde instelling van de melkmachine-installatie kan immers aanleiding geven tot belangrijke opbrengstverliezen voor de landbouwer. Het onoordeelkundig gebruik van antibiotica bij de bestrijding van uierontstekingen kan zeer nadelige gevolgen hebben; het leveren van melk afkomstig van behandelde dieren kan schadelijke gevolgen hebben voor de volksgezondheid of de technologie van sommige industriële bereidingen sterk bemoeilijken en zware economische schade veroorzaken, zodat een intensieve voorlichtingsactie hieromtrent zeker nodig is. Omwille van het feit dat de Westvlaamse zuivelindustrie duidelijk gericht is op kaasfabrikage, dient er eveneens naar gestreefd de chemische kwaliteit, in casu de samenstelling van de melk zodanig te verbeteren dat aan de industrie een geschikte en volwaar-

dige grondstof voor de kaasbereiding wordt beschikbaar gesteld. Door selectie en aangepaste voeding van het melkvee, moet men er toe komen het eiwitgehalte van de melk op te drijven.

Wanneer rekening wordt gehouden met de toenemende kwaliteitseisen gesteld aan alle consumptieartikelen, wat ook geldt voor de zuivelprodukten, zullen zowel de melkproducenten als de verantwoordelijken in de zuivelindustrie er zich ten volle van bewust moeten zijn dat ze tot plicht hebben hun bedrijven zo rationeel mogelijk uit te baten en de nodige inspanningen op te brengen om in de toekomst uitsluitend produkten van eerste hoedanigheid voort te brengen.

Met een veralgemeende produktie van een kwalitatief goede grondstof en met de verdere uitbouw van de zuivelindustrie, onder vorm van goed geleide, technisch modern uitgeruste en produktieve verwerkingseenheden, moet dit doel zeker in het bereik liggen van de Westvlaamse zuivelsektor.

Clayson nv :

D. SANDERS, *Redaktiesekretaris*

Geloven in de wereldlandbouw

Zedelgem — 5.310 inwoners en 101 bedrijven met 5.477 tewerkgestelden in 1970 — is één stuk industrieel leven, geënt op een belangrijke landbouwgebied.

Rond de eeuwwisseling begon de nieuwe bestemming van een gemeente, die nu door het NIS getypeerd wordt als: een verstedelijkte gemeente met werkfunktie, die dus werkkrachten uit de omgeving aantrekt, met nog slechts 14,8 % tewerkgestelden in de landbouw en méér dan 40 % inkomende werkelijke werkforenzen. Dit alles steunt nog op gegevens van de Volkstelling 1961, waar de te verwachten evolutie sindsdien zeker sterker in de industriële richting doorgegaan is.

Maar alsof de voorbijganger het niet direkt zo mag aanvoelen dat de landbouw week voor de nijverheid, wordt hij winter en zomer gekonfronteerd met een massale vlek geel, het korengeel van de bestendige oogst die groeit in het bedrijf, dat mede aan de basis ligt van deze omvorming: het geel van de afgewerkte maaidorsers van Clayson nv.

Wording en groei

De story schrijven van Clayson nv is grotendeels de story schrijven van Zedelgem. En omgekeerd. Verschillende fabrieken in deze gemeente kenden immers eenzelfde begin: zij ontstonden uit de werklust en het doorzicht van de zoon van een dorpsmid, Leon Claeys. Deze stichtte in 1906 de werkhuizen, waar hij zich tot doel stelde de zware handarbeid van de plaatselijke landbouwbevolking te vergemakkelijken door middel van de machine. In de eerste plaats dacht hij aan het dorsen met de vlegel; dit was één van de zwaarste taken in die tijd. Hiervoor bouwde hij een primitieve stationaire dorskast, met daarin als basiselementen een dorstrommel uitgerust met dorslatten, die ronddraaide in een tegendorser, eveneens van latten voorzien. Tussen deze elementen — nog altijd het basisorganisme van de huidige maaidorser — werd het gewas gebracht en het graan werd er uit de aren geslagen. In deze eerste fase werd de trommel aangedreven door een paard dat ronddraaide in een tredmolen.

Nogal vlug begon Leon Claeys met de bouw van semi-diesel- en dieselmotoren die de paardekracht moesten vervangen. Ook de dorskast werd langzamerhand uitgebreid. Vóór 1940 produceerde de firma Claeys maxi-

mum 10 grote dorsinstallaties per jaar, naast enkele kleinere machines van diverse aard. In 1947 werd het hoogtepunt bereikt van het stationaire dorsmechanisme, voorzien van schovenophaler, stroschudders, graanzuiveraar, enz. Ondertussen bleef de firma Claeys daarnaast nog vlasslijtmachines, persen, tractoren en gasgeneratoren produceren.

In 1947 nam de mechanisatie van de graanoogst een belangrijke wending: men ging het maaien en het onmiddellijk dorsen van het graangewas aan mekaar koppelen en de stationaire dorsinstallatie werd vervangen door de maaidorser. Eerst was er de getrokken maaidorser, waarvan in 1950 een 25-tal exemplaren werden gemaakt (waarvan er volgens de heer L. Claeys, 'zelfs vijf voor Nederland bestemd waren'). Vanaf 1952 werd die maaidorser zelfrijdend en de firma ging zich voortaan uitsluitend wijden aan de ontwikkeling van deze revolutionaire techniek. Dit werd het produkt waarmee de grote stap werd gezet naar de uitbreiding.

In het rijk van de zelfrijdende maaidorsers citeerde men in 1962 reeds een gemiddelde van 23 machines per dag en momenteel is er een montagekapaciteit voorhanden die schommelt tussen 35 en 40 machines per dag, naar gelang het type. Daarbij mag zeker niet worden onderschat dat de vraag naar arbeidsbesparing in de landbouw als gevolg heeft dat een machine van vandaag heel wat groter en ingewikkelder is dan een machine tien jaar geleden.

Maar ondertussen gebeurde het belangrijkste feit in de geschiedenis van de firma gedurende de laatste 20 jaar: de fusie in 1964 met de Amerikaanse New-Holland Machine Company. Op zeker ogenblik was er inderdaad een nood aan nieuwe kapitaalsinbreng, nieuwe markten en doorgedreven beheers- en organisatietechnieken, wilde de firma haar voortbestaan en haar ontwikkeling verzekeren.

New-Holand was te Zedelgem geen onbekende: ongeveer op dezelfde manier als Clayson ontstaan in Pennsylvania, een landbouwstreek in de USA, en eveneens actief op het vlak van de landbouwmechanisatie, produceerde deze firma maaimachines, hakselmachines, op-raappers en andere, waarvan de verkoop in België door Clayson werd verzekerd. Dit werd dan de ideale

Foto : Inbel, Brussel

partner en sedert 1964 maakt Clayson deel uit van de New-Holland groep.

Als resultaat van dit samengaan maakt Clayson voortaan deel uit van de Sperry Rand Corporation, — een groep die over de wereld minimum 100.000 personen tewerkstelt — die naast de landbouwmachinesektor van New-Holland, nog de volgende divisies omvat :

- Remington (elektrische uurwerken, scheerapparaten enz.)
- Remington Rand (kantoormachines)
- Sperry (navigatie instrumenten)
- Univac (computers)
- Vickers (hydraulische systemen).

Deze divisies functioneren synergistisch. De term synergisme is aan de scheikunde ontleend en betekent dat het resultaat van het samenbrengen van elementen die elkaar aanvullen en versterken, groter is dan de rekenkundige som van deze elementen.

De technologie

De verwerking van ongeveer 65.000 ton materialen per jaar, en de bouw van honderden machines, gingen gepaard met een enorme opgang van de technologie in het bedrijf.

Kenmerkend voor het bedrijf — de fierheid daarover ontmoet men overal — is dat de engineering in het

CLAYSON nv :
GELOVEN IN DE WERELDLANDBOUW

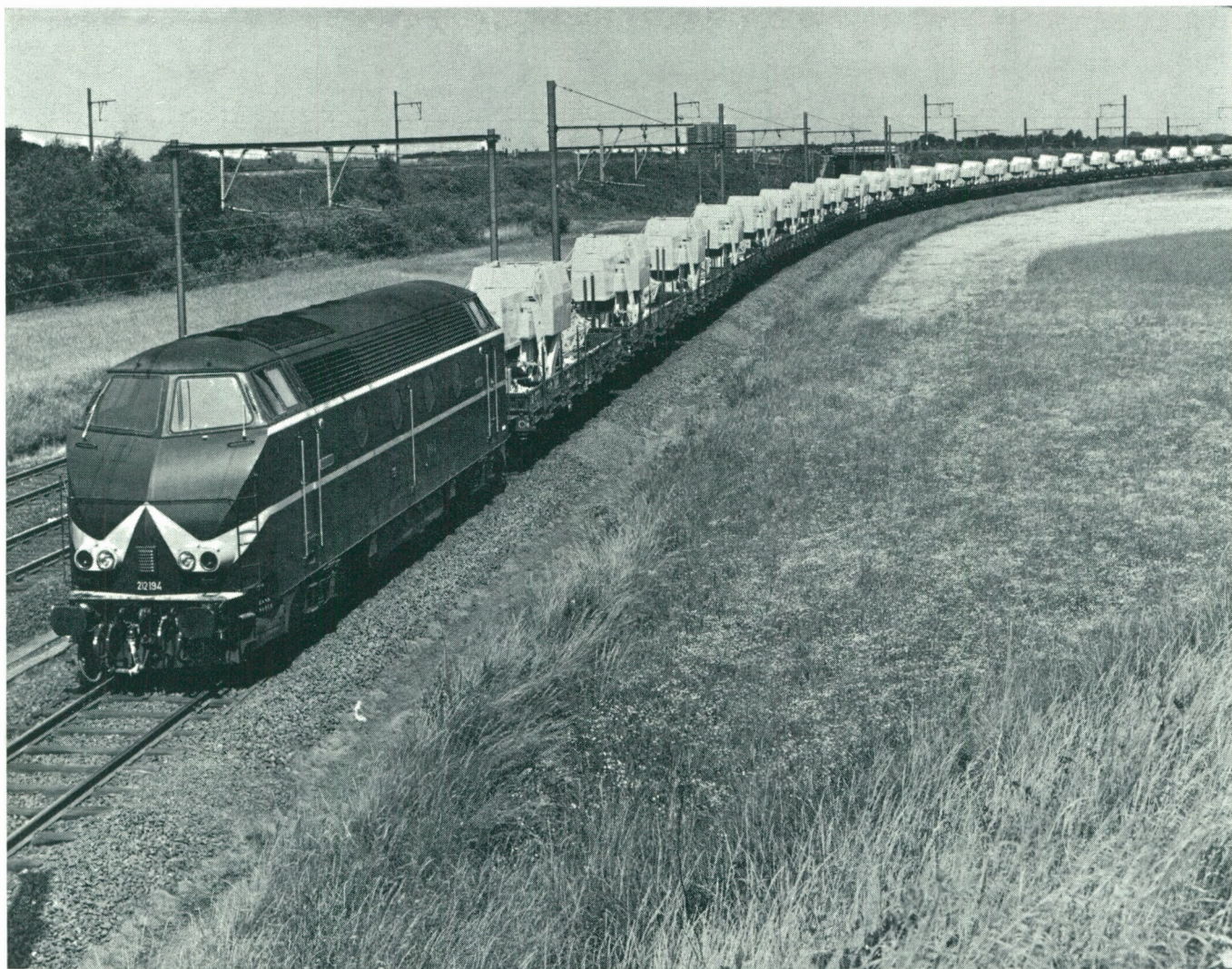

Foto : Archief Clayson nv

eigen bedrijf kon blijven. Zowel het ontwerpen als de studie en het uittesten van de prototypes gebeurt te Zedelgem met eigen mensen.

Het groot percentage van het totaal aantal tewerkgestelden dat in deze engineering-divisie werkzaam is, wijst op het belang dat wordt gehecht aan het ontwerpen van nieuwe modellen met alles wat dit meebrengt inzake toegepaste opzoekingen, veldtests en zelfs administratie. De research omvat diverse aspecten waaronder de studie van de verhoogde efficiënte bij het dorsen van de verschillende gewassen.

Belangrijk is te noteren — en dit gebeurde dank zij een recente mentaliteitsverschuiving — dat deze opzoekingen de laatste jaren zijn uitgelopen op tientallen oktroyen in binnen- en buitenland.

Het opzoekingswerk heeft zich de laatste jaren niet beperkt tot het verbeteren van het produkt, dat tevens het enige is van het bedrijf : de maaidorser.

Permanent wordt de evolutie van de landbouw, van de bedrijfsstructuur en van de mechanisatie van dichtbij gevolgd, teneinde in de toekomst de produktie stelselmatig te kunnen aanpassen, waar dit nodig mocht blijken.

Om nog even terug te keren op het aktuele resultaat van de technische opzoekingen op de maaidorser, kan gezegd worden dat de vijf types die momenteel door Clayson nv op de markt zijn, behoren tot de hoogste groepen van de 8 capaciteitsschalen, waarin maaidorsers

meestal worden ingedeeld. Zij omvatten zowel machines voor de familiebedrijven, voor de middelgrote en de grote bedrijven, voor de dorsondernemingen die er dag en nacht moeten kunnen over beschikken als voor de zeer uitgestrekte landerijen.

De nieuwste serie maaidorsers, de 1500-reeks, die pas verleden jaar werd geïntroduceerd, is een gamma polyvalente machines die in zich alle voordelen van de voorgaande types, en heel wat nieuwe kenmerken, verenigen. Voor de Clayson 1550, de grootste uit de reeks, die alle gewassen aankan en operationeel blijft op alle terreinen, is het verwerken van 12 ton graan per uur, een gewone zaak.

De marktbenadering

Teoretisch is het afzetgebied de ganse wereld, met hoofdzakelijk twee oogstperiodes en een grote diversiteit inzake te oogsten produkten. In de praktijk zijn er natuurlijk heel wat beperkingen : politiek ontoegankelijke streken en gebieden in ontwikkeling die — zoals ook uit andere bedrijfskontakten in West-Vlaanderen blijkt — weinig kapitaalkrachtig zijn of hun kapitaal liever in nijverheids- dan in landbouwinvesteringen omzetten. De ontwikkelde gebieden zijn op deze wijze een aangewezen, en ook druk bewerkt, afzetgebied. De marktbenadering gebeurt globaal langs New-Holland. Gefusioneerd na een jarenlange kommerciële samenwerking met New-Holland, is juist het kommercieel beleid van

Clayson nv door deze fusie gewijzigd. De produkten van de negen aangesloten industriële eenheden¹ worden gezamenlijk verkocht ; voor Europa werd daartoe onlangs een afzonderlijke European Marketing Division te Brussel opgericht. In totaal brengt New-Holland een 30-tal op elkaar aansluitende 'tijdwinstmachines' op de markt.

Deze verkoop steunt ten dele op gespecialiseerde distributeurs, ten dele op de eigen New-Holland verkoopdivisie. Zeer belangrijk is de na-verkoop service (en het wisselstukken-magazijn), die door deze dealer-organisaties wordt geleverd.

Maar zelfs een dergelijke breed-vertakte en uitgebouwde marktorganisatie kan niet beletten dat er plots commerciële en industriële zorgen naar boven komen. Zo waren de jaren 1970-71 uitzonderlijk moeilijk, door een samenloop van omstandigheden : een slecht landbouwjaar in de wereld, kredietbeperkingen in veel landen maar vooral dan in Europa, een psychologische weerslag van het Plan-Mansholt, het economisch reces en de internationale toestand.

Sindsdien zijn heel wat factoren weer gunstig geworden en ook de doorbraak naar de Amerikaanse markt werd een realiteit, als gevolg van een betere penetratie en het opvangen van een stabiele vervangingsmarkt. In Europa is de markt, door het aanbod van een ganse gamma nieuwe (New-Holland)-produkten weer succesrijk geworden, terwijl door de economische recessie, bepaalde konkurrentiële situaties anders werden.

Het personeel

De ontwikkeling van het bedrijf en van het produkt heeft een zeer direkte weerlag gehad op de tewerkstelling. Van 250 personen in 1952 naar 1400 in 1960 was een grote stijging, die verder doorliep tot 2500 in 1968. Sedert 1968 is de tewerkstelling ongeveer stabiel gebleven, rekening houdende met de gevolgen van de economische toestand in 1970, die toch een momentele zware weerslag heeft gehad op de tewerkstelling in het bedrijf. Momenteel benadert de tewerkstelling opnieuw de 2500 personen en de vooruitzichten zijn van die aard, dat in die eerstvolgende maanden nog verdere aanwervingen worden verwacht.

Door deze verhoogde aanwerving heeft Clayson nv een merkwaardige bijdrage geleverd aan de tewerkstelling in eigen streek, ook van hooggeschoold personeel.

Er is echter meer : het personeelsbeleid zelf is ten gronde uitgebouwd. Er wordt betracht de mens in het bedrijf centraal te stellen, en dit wordt nagestreefd met de meest moderne methoden.

Belangrijk hierbij is dat deze methoden reeds vóór de fusie werden opgenomen, om daarna met vernieuwde kracht toegepast te worden. De geest van deze toepassing was echter merkwaardig : New-Holland heeft uit zijn eigen oorsprong — gelegen in de landbouwstreek van Pennsylvania — blijkbaar alle 'Amerikaanse business-allures' vervangen door een meer menselijk management en het is deze aanpak die ook bij Clayson nv wordt teruggevonden. De twee partners speelden blijkbaar op eenzelfde toonhoogte op elkaar in.

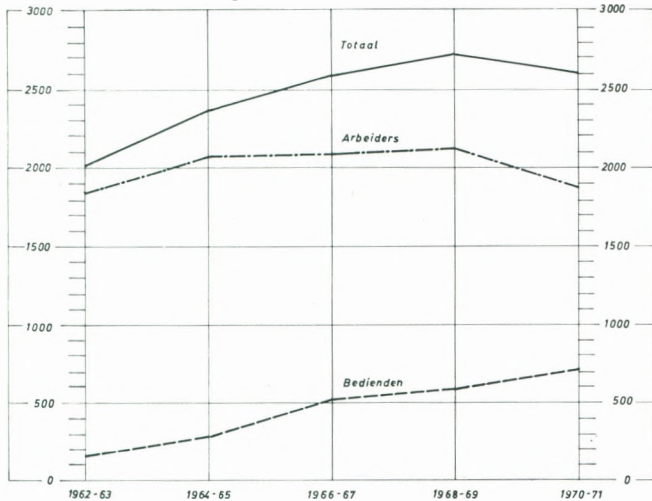
De woorden : psycho-technisch onderzoek, tijdmeting, job-analyse, job-rotatie, merit-rating, permanente training

Foto : Archief Clayson nv

¹ Frankrijk : Dijon ; Engeland : Aylesbury ; België : Zedelgem ; Australië : Dandemong ; USA : Pennsylvania, New-Holland, Belleville ; Nebraska : Grand Island ; California : Fowler ; Ohio : Lebanon.

Evolutie van de Tewerkingstelling . 1962-71

hebben hun volle menselijke waarde behouden, naast hun technische toepassing.

De aanwerving is erop gericht medewerkers te zoeken die bekwaam zijn hoogstaand kwalitatief werk te verrichten aan een competitieve landbouwmachine. Deze medewerkers zijn slechts voor één derde terug te vinden in de directe produktie: een ander derde verricht indirect-produktieve arbeid en één derde hoort tot het bediendenkader. Voor al deze medewerkers wordt door de personeelsdienst gestreefd naar een waardevolle beroepsloopbaan. Technisch steunt dit streven op een functiebeschrijving, op het volgen van het personeelslid door de direkte overste, op een permanente training in het bedrijf en op een waarde-beoordeling met het scheppen van promotiekansen voor de betrokkenen.

Personeelspolitiek is echter niet alleen een kwestie van promotie, het is ook een zoeken naar de realisatie van een ideaal werkklimaat.

In deze zin is bijvoorbeeld de medische dienst zo uitgebouwd, dat de gezondheid van de medewerker — al dan niet aan een wettelijk onderzoek onderworpen — optimaal wordt beschermd. Daarbij hoort zowel de studie van de arbeidsomstandigheden (vermindering van de geluidsintensiteit in de werkplaatsen), als het onder-

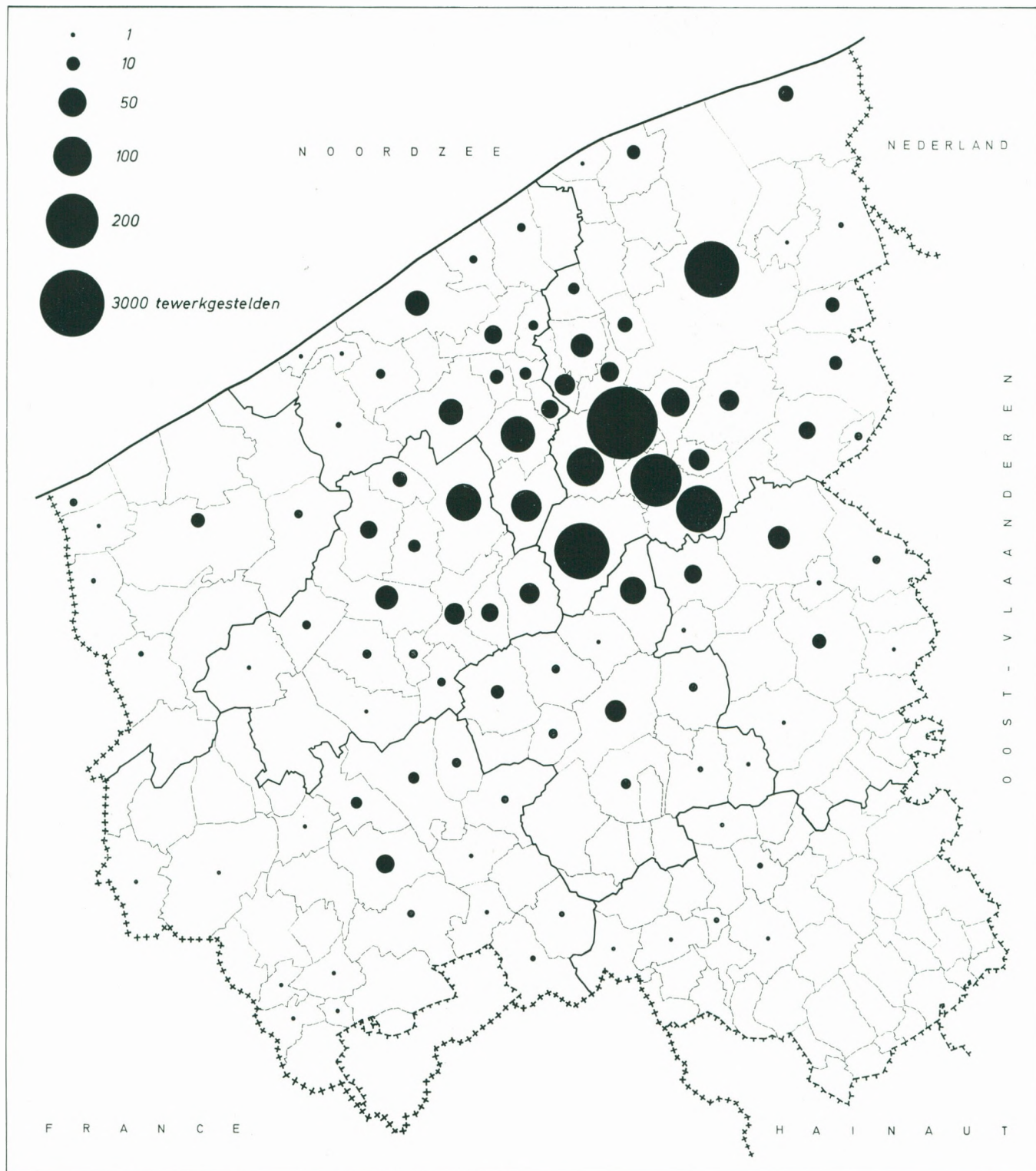
zoek naar de fitheid van leidinggevend en ander personeel. Medisch onderzoek is bij Clayson nv geen minimaal beantwoorden van een wettelijke verplichting, het is een gewild verder gaan in de gezondheidspromotie voor iedere medewerker.

Een ander aspect in de menselijke benadering is de oprichting van kwaliteitscirkels. Arbeiders en direkte chefs worden samengebracht om, onder leiding, te discussiëren over de kwaliteitsmeting van de produkten. Blevén deze kwaliteitscirkels eerst beperkt tot een inzicht geven in het waarom van kwalitatieve proeven, dan zijn zij nu aan het uitgroeien tot nieuwe besprekings-terreinen: normering in het bedrijf, veiliger werken, produktief werken.

Andere groepen hebben zich reeds verdiept in de arbeidsverhoudingen op het technisch vlak (lawaaï, ergonomische problemen) en op de vraagstukken van arbeidsveiligheid. Dat uit deze discussies goed gemotiveerde arbeiders naar voren komen, blijkt wel uit bepaalde bereikte resultaten: de kwaliteit verhoogt stelselmatig, en ook de arbeidsveiligheid. Dit laatste wil heel wat zeggen in een bedrijf dat aan de top staat op dit gebied. In 1963 bv. was het aantal arbeidsongevallen per maand nog 38,4; in 1971 was dit gemiddelde reeds gedaald tot slechts 8,83. Per jaar en per 1000 personeelsleden betekende dit in 1963 nog 190 ongevallen en in 1971 nog slechts 43.

Op de langere duur beschouwd zal dit alles zeer zeker leiden tot een persoonlijk gemotiveerde produktiviteitsverhoging, steunend op een konsultatief beleid, waar in grote participatie van de medewerkers met hun chefs, dagelijks de belangrijkste problemen en beslissingen kunnen worden doorgepraat.

Dit alles is van een uitzonderlijk belang voor een bedrijf dat zeer arbeidsintensief is en blijft. Als optie neemt men een steeds grotere investering in management en in marketing, teneinde met een kwalitatief en competitief produkt, een bestaan te kunnen verzekeren aan alle medewerkers van dit bedrijf. Alleen op deze wijze ook kunnen de steeds groeiende bedrijfskosten — waarvan de loonkosten een integrerend deel uitmaken — stelselmatig onder controle worden gehouden, wat voor het voortbestaan van het bedrijf een essentiële vereiste is.

W.E.S. 310571

Overnachtingen aan

Aantal overnachtingen, per logiesvorm

Jaar	Erkende hotels Niet erkende hotels			Inrichtingen voor sociaal toerisme			Vakantiekolonies		
	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei
1958	2.059	100,—	—	510	100,—	—	1.405	100,—	—
1959	2.217	107,7	+ 7,7	595	116,7	+ 16,7	1.480	105,3	+ 5,3
1960	2.283	110,9	+ 3,0	634	124,3	+ 6,6	1.483	105,6	+ 0,2
1961	2.341	113,7	+ 2,5	650	127,5	+ 2,5	1.573	112,0	+ 6,1
1962	2.368	115,0	+ 1,2	882	172,9	+ 35,7	1.709	121,6	+ 8,6
1963	2.463	119,6	+ 4,0	649	127,3	— 26,4	1.831	130,3	+ 7,1
1964	2.721	132,2	+ 10,5	742	145,5	+ 14,3	1.865	132,7	+ 1,9
1965	2.681	130,2	— 1,5	849	166,5	+ 14,4	1.836	130,7	— 1,6
1966	2.657	129,0	— 0,9	865	169,6	+ 1,9	1.937	137,9	+ 5,5
1967	2.709	131,6	+ 2,0	894	175,3	+ 3,4	1.941	138,1	+ 0,2
1968	2.477	120,3	— 8,6	892	174,9	— 0,2	1.878	133,7	— 3,2
1969	2.528	122,8	+ 2,1	918	180,0	+ 2,9	1.849	131,6	— 1,5
1970	2.554	124,0	+ 1,0	941	184,5	+ 2,5	1.822	129,7	— 1,5
1971	2.368	115,0	— 7,3	955	187,3	+ 1,5	1.739	123,8	— 4,6

Aantal overnachtingen, per herkomst

Jaar	Groot-Brittannië			Frankrijk			West-Duitsland		
	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei
1958	677	100,—	—	311	100,—	—	120	100,—	—
1959	650	96,0	— 4,0	378	121,5	+ 21,5	103	85,8	— 14,2
1960	753	111,2	+ 15,8	485	155,9	+ 28,3	141	117,5	+ 36,9
1961	692	102,2	— 8,1	508	163,3	+ 4,7	173	144,2	+ 22,7
1962	758	112,0	+ 9,5	572	183,9	+ 12,6	189	157,5	+ 9,2
1963	822	121,4	+ 8,4	628	201,9	+ 9,8	248	206,7	+ 31,2
1964	889	131,3	+ 8,2	742	238,6	+ 18,2	302	251,7	+ 21,8
1965	921	136,0	+ 3,6	795	255,6	+ 7,1	358	298,3	+ 18,5
1966	909	134,3	— 1,3	725	233,1	— 8,8	430	358,3	+ 20,1
1967	910	134,4	+ 0,1	764	245,7	+ 5,4	461	384,2	+ 7,2
1968	761	112,4	— 16,4	709	228,0	— 7,2	460	383,3	— 0,2
1969	770	113,7	+ 1,2	567	182,3	— 20,0	490	408,3	+ 6,5
1970	802	118,5	+ 4,2	558	179,4	— 1,6	599	499,2	+ 22,2
1971	734	108,4	— 8,5	626	201,3	+ 12,2	723	602,5	+ 20,7

de Belgische Kust 1958-1971

Villa's en appartementen			Camping			Totaal kust			Totaal Rijk		
Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei
5.017	100,—	—	457	100,—	—	9.738	100,—	—	17.504	100,—	—
5.745	114,5	+ 14,5	534	116,8	+ 16,8	10.853	111,4	+ 11,4	16.152	92,3	— 7,7
5.943	118,5	+ 3,4	561	122,8	+ 5,1	11.171	114,7	+ 2,9	16.972	97,0	+ 5,1
6.629	132,1	+ 11,5	730	159,7	+ 30,1	12.186	125,1	+ 9,1	18.218	104,1	+ 7,3
6.834	136,2	+ 3,1	782	171,1	+ 7,1	12.628	129,7	+ 3,6	18.937	108,2	+ 3,9
7.158	142,7	+ 4,7	1.055	230,9	+ 34,9	13.420	137,8	+ 6,3	20.453	116,8	+ 8,0
7.372	146,9	+ 3,0	1.396	305,5	+ 32,3	14.381	147,7	+ 7,2	22.118	126,4	+ 8,1
8.248	164,4	+ 11,9	1.461	319,7	+ 4,7	15.330	157,4	+ 6,6	22.913	130,9	+ 3,6
8.372	166,9	+ 1,5	1.653	361,7	+ 13,1	15.739	161,6	+ 2,7	23.653	135,1	+ 3,2
8.927	177,9	+ 6,6	1.952	427,1	+ 18,1	16.708	171,6	+ 6,2	25.177	143,8	+ 6,4
9.067	100,7	+ 1,6	1.971	431,3	+ 1,0	16.541	169,9	— 1,0	25.001	142,8	— 0,7
9.149	182,4	+ 0,9	2.124	464,8	+ 7,8	16.833	172,9	+ 1,8	25.999	148,5	+ 4,0
9.422	187,8	+ 3,0	2.114	462,6	— 0,5	17.110	175,7	+ 1,6	26.831	153,3	+ 3,2
9.655	192,4	+ 2,5	2.221	486,0	+ 5,1	17.203	176,7	+ 0,5	27.461	156,9	+ 2,3

Nederland			G.H. Luxemburg			Belgen			Totaal vreemde landen		
Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei	Absoluut (x 1.000)	Index (1958 = 100)	Jaarlijkse rel. groei
57	100,—	—	68	100,—	—	8.349	100,—	—	1.389	100,—	—
68	119,3	+ 19,3	83	122,1	+ 22,1	9.435	113,0	+ 13,0	1.418	102,1	+ 2,1
71	124,6	+ 4,4	91	133,8	+ 9,6	9.479	113,5	+ 0,5	1.691	121,7	+ 19,3
87	152,6	+ 22,5	95	139,7	+ 4,4	10.515	125,9	+ 10,9	1.671	120,3	— 1,2
94	164,9	+ 8,0	96	141,2	+ 1,1	10.807	129,4	+ 2,8	1.821	131,1	+ 9,0
113	198,2	+ 20,2	107	157,4	+ 11,5	11.378	136,3	+ 5,3	2.041	146,9	+ 12,1
132	231,6	+ 16,8	122	179,4	+ 14,0	12.046	144,3	+ 5,9	2.335	168,1	+ 14,4
178	312,3	+ 34,8	131	192,6	+ 7,4	12.805	153,4	+ 6,3	2.525	181,8	+ 8,1
215	377,2	+ 20,8	143	210,3	+ 9,2	13.170	157,7	+ 2,9	2.569	185,0	+ 1,7
257	450,9	+ 19,5	148	217,6	+ 3,5	14.013	167,8	+ 6,4	2.695	194,0	+ 4,9
267	468,4	+ 3,9	150	220,6	+ 1,4	14.066	168,5	+ 0,4	2.475	178,2	— 8,2
297	521,1	+ 11,2	159	233,8	+ 6,0	14.408	172,6	+ 2,4	2.425	174,6	— 2,0
275	482,5	— 7,4	164	241,2	+ 3,1	14.565	174,5	+ 1,1	2.545	183,2	+ 4,9
302	529,8	+ 9,8	156	229,4	— 4,9	14.515	173,9	— 0,3	2.688	193,5	+ 5,6

Spektrum

WATERBEVOORRADING IN HET ZUIDWESTEN VAN WEST-VLAANDEREN

Op maandag 5 juni 1972 ging te Kortrijk, onder het voorzitterschap van de heer Gouverneur en in tegenwoordigheid van de Bestendige Deputatie, een informatievergadering door in verband met de huidige toestand en de vooruitzichten inzake waterbevoorrading in het zuidwesten van West-Vlaanderen.

Op deze bijeenkomst waren uitgenodigd de industriëlen die belangrijke afnemers zijn van grondwater alsmede de bevoegde diensten.

In zijn inleidend woord omschreef de heer Gouverneur het doel van deze bijeenkomst in drie punten, nl. de waterbevoorrading, de bescherming van het grondwater en de behoeften van de industrie.

Aan de hand van vaststaand cijfermateriaal schetste de heer J. Medaets, Directeur-Generaal van het Mijnwezen, de huidige toestand van de beschikbare waterreserves in het land naargelang de herkomst van het water uit de ondergrond, de waterputten en de mijnen en verdeeld over het Vlaams en het Waals landsgedeelte alsmede de provincie Brabant.

Hierbij deed hij vooral uitschijnen dat om aan de behoeften van de industrie te voldoen, weliswaar in hoofdzaak beroep wordt gedaan op oppervlaktewater, doch niettemin steeds meer water in hoofdzaak bestemd voor de distributie, aan de ondergrond wordt onttrokken. Zelfs achtte hij het verbruik van grondwater in bepaalde gevallen ten behoeve van de voedingsnijverheid en de textielnijverheid als zeer noodzakelijk.

Volgens de vooruitzichten zullen de behoeften van de industrie in 1980 een zodanig peil bereiken dat de reserves nauwelijks zullen volstaan. Daarom moeten nu tijdig maatregelen worden genomen. Wat meer in het bijzonder de toestand in het zuidwesten van West-Vlaanderen betreft wordt vastgesteld dat juist daar de reserves het sterkst worden aangesproken. Ten einde de weerslag van de waterafneming na te gaan dienen veelvuldige metingen op verschillende tijdstippen en plaatsen te worden uitgevoerd. Hiervoor is ook de hulp van de industriëlen nodig, opdat zij zich zouden kunnen vergewissen van de juiste stand van zaken en van de mogelijkheden voor een goede waterbedeling in de toekomst.

Hierop gaf de heer Denteneer, Eerstaanwezend Divisiemijnningenieur, een technische uiteenzetting van de grondwaterlagen in de streek van Kortrijk, waar de dalingen van het waterpeil in de landenaanlaag zich volgens de peilingen van 1970 het sterkst in West-Vlaanderen doen gevoelen.

Met het doel het goede water in deze laag te beveiligen achtte hij het nodig dat de industriëlen hun medewerking zouden verlenen aan de metingen die gedurende één jaar zullen uitgevoerd worden. Door zoveel mogelijk waterstanden tijdens de diverse seizoenen, werk- en verlofperiodes te bekomen, kunnen de oorzaken en de gevolgen worden opgespoord en voldoende waarborgen voor een goede waterbedeling ten behoeve van de industrie worden geboden.

Nadien beschreef de heer Bouckaert, Hoofdinspekteur-Directeur bij het Ministerie van Volksgezondheid, de

stand van zaken van het oppervlaktewater in de streek van Kortrijk, meer in het bijzonder wat betreft de Leie, onder oogpunt van verontreiniging. Hij wees op de maatregelen en inspanningen die zowel van internationale als van nationale zijde worden ondernomen om verbetering in de toestand te brengen. Met het bouwen van waterzuiveringsstations enerzijds en met de wettelijke beschikkingen anderzijds, meer bepaald de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het oppervlaktewater tegen verontreiniging, worden gunstige vooruitzichten verwacht.

Na deze uiteenzettingen stelde de heer Goeverneur vast dat momenteel nog tal van problemen blijven bestaan. Daarom stelde hij de samenstelling van een beperkte werkgroep door de Bestendige Deputatie voor om de praktische maatregelen in overweging te nemen. Bij het onderzoek zal een afvaardiging van industriëlen worden betrokken met het oog op een zo ruim mogelijk overleg en visie in het belang van de industrie.

Binnenkort zal de beperkte werkgroep deze bijzondere werkzaamheden aanvangen binnen het raam van de activiteiten die reeds door de provinciale coördinatiecommissie voor de waterproblemen, opgericht bij K.B. van 10 mei 1967, worden verricht.

WET VAN 24 MEI 1959

TOEPASSING VAN EXPANSIEWETTEN VOOR DE KMO

De wetgeving van 24 mei 1959 voorziet bijzondere tussenkomsten voor kleine en middelgrote ondernemingen.

Worden als kleine en middelgrote ondernemingen aangezien :

de ambachtelijke en industriële ondernemingen met maximum 50 tewerkgestelden ;

de ondernemingen behorend tot de tertiaire sektor met maximum 20 tewerkgestelden.

Renteverminderingen op kredieten worden toegestaan door erkende kredietinstellingen om de KMO toe te laten over te gaan tot uitbreiding, modernisatie en omschakeling. Bij onvoldoende eigen waarborg kan het *waarborgfonds* tussenkomen.

Vanaf de datum van 2 mei 1972 werden de richtlijnen voor de toekenning van rentetoelagen in het kader van de wet van 24 mei 1959 gevoelig verruimd. Dit betekent dat grotere rentetoelagen kunnen worden toegekend, in o.m. volgende gevallen :

handelsondernemingen gevestigd in ontwikkelings- en reconversiegebieden, en die een inspanning doen op stuk van tewerkstelling, samenwerking of stadskernvernieuwing zullen kunnen genieten van rentetoelagen, waardoor de eigen rentelast teruggebracht wordt tot 3 % gedurende 5 jaar. 80 % van de totaliteit van beroepsinvesteringen zouden in aanmerking kunnen komen voor deze rentetoelage.

Hotels en restaurants verdienen meer aandacht. Daarom zullen rentetoelagen kunnen toegekend worden van 3 % gedurende 5 jaar op 80 % van de investeringen. Vroeger

werden deze rentetoelagen enkel toegekend in die toeristische streken die blijkbaar een zekere achterstand hadden. Thans zal deze rentetoelage kunnen toegekend worden in alle toeristische streken van het land. Deze verruiming zal ongetwijfeld een nieuwe impuls geven aan de toeristische nijverheid.

Ook *aan jongeren* werd aandacht geschonken. Bijzondere maatregelen werden genomen ten einde jongeren te helpen bij hun eerste vestiging als zelfstandige. Deze jongeren zullen kunnen genieten van rentetoelagen die betrekking hebben op 100 % van de beroepsinvesteringen.

De ondernemingen worden onderverdeeld in drie groepen al naar gelang de rentetoelage die kan toegekend worden.

Groep A omvat de ondernemingen die materiële goederen vervaardigen, de sectoren van de bouwnijverheid, afwerking inbegrepen, de ondernemingen uit de sektor die de nijverheid aanvullen, de ondernemingen uit de dienstensektor die zich bezig houden met economische of technische studies, onderzoek, raadgevingen, vestiging en beheer van KMO.

Groep B omvat de hotel- en restauranthouders en meer algemeen de ondernemingen die rechtstreeks bijdragen tot de toeristische uitrusting.

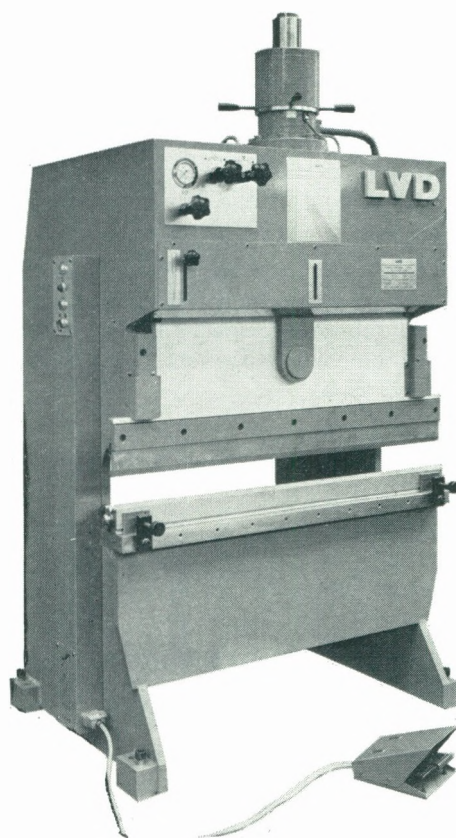
Tot *Groep C* behoren de handels- en dienstverleningsondernemingen en de ambachtelijke ondernemingen die niet meer dan 5 personen tewerk stellen.

Rentetoelagen kunnen worden toegekend voor bedrijfsinvesteringen : verwerven van gronden, gebouwen en materieel.

	Maximum steun Basis = x % van de investeringen	Rentetoelage	
		Bedrag	Duur
Groep A			
1) Gemeenten Wet 30.12.1970	80 %	Terug- brengen tot 3 %	5 jaar
2) Andere gemeenten : interessante gevallen			
a) nieuwe werkgelegen- heden (+ 3)	80 %	3 %	5 jaar
b) — toelevering en koöperatie			
— nieuwe produkten en nieuwe procédés			
— valorisatie grond- stoffen	80 %	3 %	4 of 5 jaar
— uitvoer			
— gebieden van werkloosheid			
— nationale en re- gionale zones			
Andere gevallen	50 %	2 %	3 jaar
Groep B			
1) Toeristische gemeenten	80 %	3 %	5 jaar
2) Andere gemeenten			
a) nieuwe arbeidsplaat- sen (+ 3)	80 %	3 %	5 jaar
b) andere gevallen	50 %	2 %	3 jaar

LVD SYNONIEM VOOR PLAATBEWERKING

Hydraulische
en
Mechanische
Plaatbewerkingsmachines

LVD Company

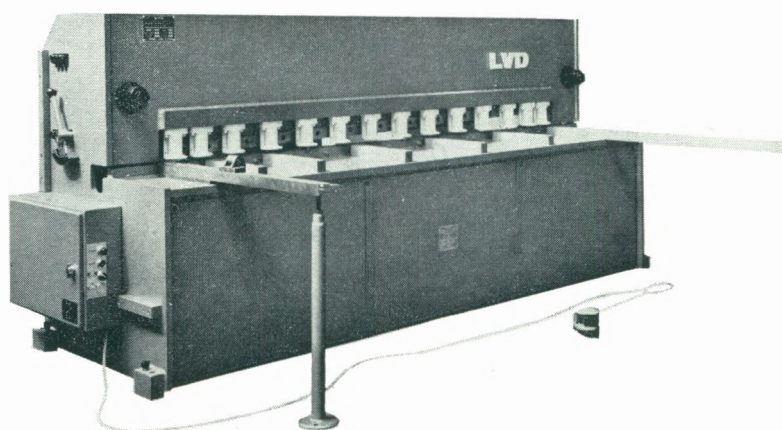
p.v.b.a.

Nijverheidslaan, 2

8630 GULLEGEM

Tel. 056/425.81

Telex 17/317

Groep C

1) Gemeenten Wet			
30.12.1970, indien :			
— koöperatie			
— nieuwe werkplaatsen (+ 3)	80 %	terug- brengen tot 3 %	5 jaar
— stadskernvernieuwing			
— handelscentra of -straten			
2) Andere gemeenten			
a) Interessante gevallen			
— koöperatie			
— nieuwe werkplaatsen (+ 3)	80 %	3 %	5 jaar
— stadskernvernieuwing			
— handelscentra of -straten			
b) Andere gevallen	50 %	2 %	3 jaar
<hr/>			
Groep : — 35 jaar			
1) <i>het land</i>			
A, B en C	100 %	terug- brengen tot 3 %	5 jaar
2) <i>indien gemeenten Wet</i>			
30.12.1970			
A en B	100 %	3 %	5 jaar
3) <i>indien overname familie-zaak</i>			
A alleen	bovendien : materieel en voorraden tegen boekwaarde		
4)	niet lager zijn dan 100.000 F.		

TIEN JAAR AMERIKAANSE INVESTERINGEN

V. Leysen

Op woensdag, 19 april, was de heer Vaast Leysen, Voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond, de gast van de Belgian Chamber of Commerce in New York. In een tafelrede behandelde de VEV-voorzitter het onderwerp 'Tien jaar Amerikaanse investeringen in België'.

Het was de bedoeling vooral een evaluatie van de Amerikaanse tegenwoordigheid in ons land te formuleren. Dat kan gebeuren vanuit twee gezichtspunten. Enerzijds kan de vraag worden gesteld hoe de vreemde investeringen worden beoordeeld door de plaatselijke

overheid en door de plaatselijke economische kringen of, in andere woorden, wat betekenen de Amerikaanse investeringen voor onze lokale economie? Anderzijds moeten wij ook even peilen naar de reacties van de buitenlandse bedrijven zelf, die nu na vijf, tien of reeds meer jaren aanwezigheid, zich ongetwijfeld een oordeel kunnen vormen of beginnen te vormen over de werking en de resultaten van hun aanwezigheid.

Aan de hand van enkele cijfers lichtte de VEV-voorzitter dan het belang van de buitenlandse investeringen voor de Belgische economie toe. De buitenlandse bedrijven verschaffen werkgelegenheid aan 18 % van de Belgische actieve bevolking. Van de bijna 80.000 supplementaire arbeidsplaatsen die in de periode 1958-1968 door buitenlandse investeringen werden gerealiseerd, is bijna 60 % toe te schrijven aan de activiteit van Amerikaanse investeerders. In 1968 realiseerden de buitenlandse industriële ondernemingen in België ongeveer 7 % van het Bruto Nationaal Produkt. Het aandeel van de buitenlandse investeringen komt ook zeer sterk tot uiting bij de omzet. Ongeveer een derde van de verkopen van de Belgische industrie worden gerealiseerd door bedrijven die vanuit het buitenland worden gekontrolleerd.

Een beperkte enquête werd door de studiedienst van het Vlaams Economisch Verbond uitgevoerd bij een 20-tal Amerikaanse bedrijven.

Daaruit blijkt dat twee argumenten op de voorgrond traden voor de vestiging : de beschikbaarheid van goede werkkrachten en de kommunikatiemogelijkheden.

In Europa zelf wordt er bij het bestuderen van de concurrentie onder verschillende landen bij het aantrekken van vreemde investeringen dikwijls geschermd met de voordelen, vooral van financiële aard, die door de regeringen worden toegekend. Volgens deze enquête blijken deze 'incentives' geenszins van primordiaal belang te zijn geweest voor de vreemde ondernemingen die zich in een der Europese staten wensen te vestigen. Juist omdat de vestiging door economische motieven wordt bepaald, blijkt België — en vooral het Noorden — door de Amerikaanse managers zeer gunstig te worden beoordeeld : de geografische liging in het hart van Europa, de zeer goede uitrusting op het vlak van zeehavens en de sinds de laatste jaren zeer snel geëvolueerde infrastructuur, zowel voor wat de weg, het spoor als de binnenvaartmogelijkheden aangaat.

Ook het grote belang van de werkkraft, van de kwantiteit en de kwaliteit van de arbeidsmarkt, valt bijzonder te onderstrepen. Het belang van deze faktor geldt trouwens niet alleen voor buitenlandse bedrijven. In alle vestigingsstudies die het Vlaams Economisch Verbond de laatste jaren heeft uitgevoerd, komt het element arbeidsmarkt ook als eerste faktor naar voor.

De beoordeling van de lokale werkkrachten na ongeveer tien jaar ervaring was over het algemeen zeer positief. Er werd vastgesteld dat de jonge geschoolde techniekier een basisopleiding ontving die algemeen geldend is, maar dat hij in het bedrijf zelf getraind moet worden voor zijn job. Algemeen was men van oordeel dat de werknemer vlug leert, ijverig en geïnteresseerd is in zijn werk, zodat de produktiviteit van de Belgische werknemer, in vergelijking tot de Amerikaanse — en dit uiteraard bij dezelfde technische produktievoorwaarden — vrijwel gelijk is.

Tweemaal werd gesteld dat de Belgische efficiëntie hoger ligt dan de Amerikaanse. Eenmaal zei men dat de

VOÓR U INVESTEERT

r a a d p l e e g

de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid

Aankoop, oprichting of modernisering van nijverheids- en handelsgebouwen - Aankoop van materieel - Duurzame uitbreiding van het bedrijfskapitaal.

Kredieten op lange en halflange termijn, subsidiair op korte termijn.

REGIONALE ZETELS

ZITDAGEN

ANTWERPEN	: Frankrijklei 164 - Tel. 03/33.42.35	—
BRUGGE	: St.-Janstraat 11 - Tel. 050/351.33	—
GENT	: Vlaanderenstraat 39 - Tel. 09/25.51.95	Kortrijk
HASSELT	: Ridderstraat 48 - Tel. 011/279.51	—
MECHELEN	: Van Benedenlei 73 - Tel. 015/460.08	—
ROESELARE	: Consciencestraat 14 - Tel. 051/258.37	—
ST.-NIKLAAS-WAAS	: Prins Albertstraat 39 - Tel. 03/76.34.05	—

Maatschappelijke Zetel: Waterloolaan 16, 1000 Brussel - Tel. 02/13.62.80

*Uw firmanaam zal Poperinge
er graag
bij plaatsen!*

Een modern uitgerust industriepark,
gelegen in een toeristisch aantrekkelijke streek
met voldoende arbeidsreserve, wacht op U!

Neem vandaag inlichtingen bij:

Stadsbestuur Poperinge 057/340 81

W.I.E.R. Dijver 7, Brugge 050/381 28

Belgische werknemer de algemene zaken vlug opneemt, maar dat hij veel trager is bij het aanvaarden en toepassen van details, zodat het bijvoorbeeld moeilijk blijkt geschikt personeel te vinden voor de quality control.

Verschillende bedrijven hebben in hun jaarlijks budget een speciale post 'training van het personeel' voorzien. Ofschoon over het algemeen het aantal scholen en de kwaliteit ervan in België als goed betiteld worden, blijft er ook onder de Amerikaanse managers in België het meningsverschil bestaan over de door de scholen te volgen methode: algemeen vormend of meer gespecialiseerd onderwijs. Vrij algemeen was men het er ook over eens dat er een zeker tekort aan business en management training bestaat. Een der ondervraagden zei: 'de accountant kent zijn vak maar is niet financial business minded'.

Nog in verband met personeelsproblemen blijken de Amerikaanse managers wel enige last te hebben met de grondig verschillende structuur van de Belgische en van de Amerikaanse syndikaten. In ons land zijn de syndikaten inderdaad volledig politiek geëngageerd, waaruit een onderlinge rivaliteit ontstaat. Het is dan ook moeilijker tot een joint agreement te komen en de overlegprocedure moet worden aangepast.

In verband met het syndikalisme deden de managers ook nog de volgende vaststellingen: de graad van gesyndiceerd zijn is zeer hoog in België, vooral bij de arbeiders; bij een goed management in de fabriek is de syndikale aktie nochtans gering.

De sociale stabiliteit is globaal genomen gunstig.

De exportgerichtheid van de Amerikaanse bedrijven richtte zich naar gans Europa, zowel Oost- als West-Europa, subsidiair tot Afrika en in sommige uitzonderlijke gevallen ook naar de USA. De uitbouw van de distributieketens blijkt vast te hangen aan de structuur van de EEG en vooral aan het feit dat door een aantal associatieverdragen de EEG verbindingen heeft gekregen met een reeds vrij groot aantal leden, binnen en buiten Europa.

Een tiental jaren geleden hebben een aantal bedrijven twee systemen opgebouwd, gebaseerd op de toen nog levende controverse tussen de EEG en de EFTA. Door de uitbreiding van de EEG is dit probleem nu verdwenen. In deze nieuwe context ligt België, zo mogelijk, nog meer in het centrum van de belangstelling. Nieuwe bedrijven vestigen hun hoofdkwartier onmiddellijk in Brussel of bij de fabriek in België.

Vrijwel alle ondervraagden legden de nadruk op het voordeel van een nauw samen kunnen gaan van produktie en verkoop. De beoordeling over de Belgische administratie is gunstig te noemen. Volgens de ondervraagde Amerikaanse managers is de Belgische ambtenaar redelijk, handelt hij pragmatisch de zaken af en vindt men bij hem geen dogmatisme.

Herhaaldelijk toch werd er gewezen op de administratieve rompslomp die export, ook in de EEG-landen, met zich meebrengt. Voor bedrijven met een grote verscheidenheid in artikelen, valt deze administratie zwaar uit en dient er bovendien personeel speciaal voor getraind te worden.

Inzake de commerciële resultaten van de bedrijven, blijkt het technische bedrijven niet slecht gegaan te zijn. Meermaals werd bevestigd dat de produktie in tien jaar verdubbelde of zelfs verdrievoudigde. Deze gunstige evolutie zien de Amerikaanse managers in functie van

de economisch expansieve trend op EEG-schaal. Het is inderdaad niet meer de Belgische markt, die natuurlijk op zichzelf te klein is, die telt, maar wel de hele EEG-markt, waar een volledig vrij verkeer van goederen en diensten ontstaat.

Ondernemingen met technische know how en met het nodige kapitaal blijken dus een gunstige evolutie te hebben doorgemaakt. Minder briljant blijkt de toestand van ondernemingen die rechtstreeks op de handel zijn gericht. Hier werd geklaagd over een stagnerende positie. Een tweetal ondervraagden gaven toe dat zij nog onvoldoende feeling hadden voor de Belgische, respektievelijk Europese verbruiker en markt.

Een negatief punt is de toenemende stijging van de lonen en tegelijkertijd een toenemende stijging van de belastingen.

De enquête leert dat tien jaar praktijk grosso modo schijnt te beantwoorden aan de prognose die men gemaakt had tien jaar geleden, toen de vestigingsbeslissing genomen werd.

EVALUATIE VAN DE VESTINGSWET

E. Geysen

Sedert 1958 is in ons land een vestingswet in voege. Deze wet heeft als doel het peil van de kleine en middelgrote ondernemingen op een hoger niveau te brengen.

Objektieve gegevens zijn evenwel niet voorhanden om uit te maken indien de wet al dan niet, geheel of ten dele het nagestreefde doel heeft bereikt. In ieder geval staat het vast dat behalve 'de zwartwerkers', niemand zich officieel in een gereguleerd beroep kan vestigen, zonder te hebben bewezen dat hij een bepaalde bagage aan algemene en beroepskennis bezit.

Zo zijn het grootste deel van degenen die zich in de laatste tien jaar hebben gevestigd, verplicht geweest cursussen te volgen, hetzij in het kader van de beroepsopleiding- en volmaking, hetzij in een technische school. Wanneer alleen het feit dat meestal cursussen moeten worden gevolgd het resultaat zou zijn van de vestingswet, kan men reeds spreken van een positief resultaat.

Om ieder misverstand te vermijden omtrent de draagkracht van de vestingswet, moet worden onderlijnd, dat er geen beperking is naar het aantal, zodat de vestingswet in genedele een afgrenseling van beroepen nastreeft. Het principe van de beperking naar de behoeften is anderzijds aan onze Belgische wetgeving niet vreemd. Wij kunnen verwijzen naar een tweetal vrije beroepen, die dit regime kennen, nl. het notariaat en de apoteken.

Tot nog toe zijn slechts volgende 23 beroepen gereguleerd. We delen ze in volgens de beroepsgroep waartoe ze behoren.

Bouwondernemingen.

Aannemer schrijnwerker-timmerman.
Aannemer plafonneerder-cementwerker.
Aannemer van metsel- en betonwerken.
Aannemer steenhouwer.
Aannemer marmerbewerker.

meubelfabriek
binnenhuisinrichting

mobilis

pvba
zandstraat 99
8200 sint-andries
tel. 050-162 57

mobilis ontwerpt en
realiseert
voor elk leefmilieu
een estetisch
verantwoorde
wooninrichting
volgens uw wens :
ook naar uw schets

design: grafikon brugge

Aannemer tegelzetter.
Installateur in centrale verwarming.
Aannemer schilder.
Elektrotechnisch installateur.
Behanger-plaatser van wand- en vloerbekledingen

Persoonsverzorging.

Haarkapper.

Landbouwservice beroepen.

Handelaar in inlandse granen.
Molenaar.
Handelaar in fourage en stro.

Voedingshandel.

Slager groothandelaar.

Metaalsektor.

Fietsmecaniciën.
Bromfietsmecaniciën.
Motorfietsmecaniciën.

Overige.

Verzekeringsmakelaar.
Opticien-brillenmaker.
Fotograaf.
Kleinhandelaar in vaste brandstoffen.
Horlogemaker-hersteller

In deze beschouwingen zullen wij ons beperken tot de analyse van een drietal beroepen van de bouwnijverheid.

Aannemer schrijnwerker-timmerman

Het beroepsuitoefeningsbesluit voor aannemer schrijnwerker-timmerman trad in voege op 14 juli 1960. Er waren 2.115 ondernemers in West-Vlaanderen in het beroep gevestigd. In het totaal werden tot 31 december 1971 daarenboven 311 getuigschriften afgeleverd door de Provinciale Kamer voor Ambachten en Neringen van West-Vlaanderen.

Daaruit vloeit voort dat het vernieuwingscoëfficiënt als volgt kan worden berekend :

$$\frac{311 \times 100}{2.115 \times 11} = 1,33 \%$$

Een hernieuwingscoëfficiënt van 1,33 % ligt normalerwijze onder de behoeften. Op basis van het aantal gevestigden op 31 december 1971 zou men kunnen voorstellen dat een hernieuwingscoëfficiënt van 3,33 % moet worden bereikt, op basis van de veronderstelling dat een onderneming gemiddeld 30 jaar bestaat. Dit coëfficiënt ligt ons inziens evenwel te hoog en wel om volgende twee redenen : een aantal jongere personen hebben zich in 1960 vroegtijdig gevestigd om eventueel te ontsnappen aan de te verwachten strenge eisen van een vestigingswet, zodat het cijfer van 2.115 geforceerd is, en anderzijds zou een schaalvergroting de ondernemingen van deze branche levenskrachtiger maken

Hoe dan ook zou met een hernieuwingscoëfficiënt van 1,33 % de indruk worden verwekt dat er in deze branche een onderbezetting zal mogen gevreesd worden of althans een minder oordeelkundige spreiding.

Dit is echter geenszins het geval, omdat door de overgangsmatregelen het voor een aantal werknemers mogelijk was zich na het in voege treden van de vestigingswet zonder andere formaliteiten te vestigen. Het aantal onder hen dat zich gevestigd heeft, is ons niet bekend. Bovendien vallen de ondernemingen met een jaarlijks gemiddelde van meer dan vijftig werknemers niet onder toepassing van de wet.

Na tien jaar wetgeving blijkt één en ander zich te hebben geregulariseerd.

De overgangsmaatregelen oefenen blijkbaar geen invloed meer uit op het aantal vestigingen. Bovendien werden vorig jaar 72 dossiers behandeld en werden er 54 attesten uitgereikt, tegenover 12 weigeringen en 6 dossiers die werden uitgesteld. Dit geeft een hernieuwingscoëfficiënt van 2,41 %, een cijfer dat merklijk hoger ligt dan het gemiddelde sedert het in voege treden van de vestigingswet, nl. 1,33 % en lager dan het hoger geciteerde cijfer van 3,33 %, dat zoals gezegd, om redenen o.a. van de te verwachten schaalvergroting te hoog ligt.

Ten slotte nog enkele gegevens i.v.m. deze branche :

de aanvragers aan wie het attest werd geweigerd, konden meestal de kennis over handel en boekhouding niet bewijzen ;

de gemiddelde leeftijd van de aanvragers is 28 jaar ;

op het ogenblik van de toepassing van het vestigingsbesluit van aannemers schrijnwerker- timmerman was er 1 gevestigde per 477 inwoners. Oostende bereikte het meest voordelige cijfer, het zij 1 schrijnwerker per 558 inwoners, terwijl er in Tielt 1 schrijnwerker was per 366 inwoners.

Het is moeilijk uit te maken hoeveel schrijnwerkers economisch verantwoord zijn, maar in ieder geval mag worden aangenomen dat het aantal schrijnwerkers in de algemene zin te hoog ligt.

Installateur in centrale verwarming

De reglementering van dit beroep heeft aanleiding gegeven tot tal van discussies. Tot nog toe werd voor de gewone gevallen een stage van 7 jaar geëist, en werden er bovendien zeer zware voorwaarden gesteld ten aanzien van de algemene en bijzondere beroepskennis. De algemene beroepskennis stemt grosso modo overeen met de wetenschappelijke afdeling van het hoger middelbaar en de bijzondere kennis is dusdanig opgevat dat het zeer moeilijk is te slagen zonder een aangepaste cursus te hebben gevolgd.

Het is inderdaad zo dat degene die geen getuigschrift of diploma bezitten van het technisch onderwijs of de beroepsopleiding zich kunnen wenden tot de centrale examenkommissie te Brussel. In een aantal beroepen kan iemand die in de praktijk staat wel slagen in de beroepskennis, zonder zich daarom langs speciale cursussen te hebben voorbereid. Dit is in feite niet mogelijk voor de centrale verwarming.

Het blijkt anderzijds dat de te verwachten wijziging van het beroepsuitoefeningsbesluit, de geëiste praktijk van zeven jaar zal terugbrengen tot vier jaar.

Op 1 september 1960, datum van de beroepsreglementering waren er in onze provincie 321 installateurs, hetzij 1 per 2.298 personen. Er werden 142 getuigschriften afgeleverd tot 31 december 1971.

De gemiddelde leeftijd was 46 jaar met als uitersten 49 te Kortrijk en Veurne en 40 te Tielt. Wat het hernieuwingscoëfficiënt betreft wenden we de reeds gebruikte formule aan, hetzij :

$$\frac{142 \times 100}{321 \times 11} = 4,02 \%$$

Dit geeft ons een koëfficiënt, dat ver boven het aanvaardbare ligt.

Geld
"service
inbegrepen" :

de
zichtrekening

een dienst

Bank van Brussel

HEBT U EEN PROBLEEM MET

Bevoorrading van uw personeel
voor wat betreft DRANKEN en VOEDING.

TELEFONEER ONS

SCHRIJF ONS

**Wij zijn specialisten inzake verkoopsautomaten
voor grote en kleine bedrijven, burelen enz...**

AUTOMATEN VOOR :

verse koffie

chocolademelk

limonaden

chocolade

patisserie

sandwichen

sigaretten

Delputte Automatic Company

Kuurnesteenweg 44

8500 KORTRIJK

Tel. : (056) 110.53

We stellen in dit beroep evenwel vast dat veel personen-vennootschappen tot stand komen, die meestal een overname bevatten van een bestaande zaak. Wanneer dan met deze vennootschappen geen rekening wordt gehouden, vinden we een hernieuwingscoëfficiënt van 2,97 %, wat meer de werkelijkheid zal benaderen.

Alhoewel ook in deze branche schaalvergroting gewenst is, mag het aantal gevestigden binnen zekere perken stijgen, gezien het beroep in expansie is. Vorig jaar werden 54 aanvragen behandeld, 34 getuigschriften toegestaan, 16 geweigerd en 4 uitgesteld. Zo kan er in West-Vlaanderen voor 1971 een vernieuwingscoëfficiënt van 7,48 % worden vastgesteld.

Dit cijfer ligt in ieder geval veel te hoog. Wanneer dit cijfer niet daalt, mag derhalve voor deze branche een overbezetting worden gevreesd.

De gemiddelde leeftijd van de aanvragers was 29 jaar.

De vestigingwet remt inderdaad niet af wat het aantal betreft.

Aannemer metsel- en betonwerken

Het beroep werd op 24.9.1963 gereguleerd. Er waren toen 1.690 erkende aannemers. De gemiddelde leeftijd bedroeg 46 jaar, met een gemiddelde van 47 voor Oostende en Veurne en 42 voor Tielt. Het vernieuwingscoëfficiënt bedraagt :

$$\frac{236 \times 100}{1.690 \times 8} = 1,44 \%$$

Voor 1971 bereikt men een coëfficiënt van 2,54 %, de vennootschappen inbegrepen, en 1,47 % in het ander geval.

Vorig jaar werden 61 aanvragen ingediend, 43 toegestaan en 1 uitgesteld. De gemiddelde leeftijd van de aanvragers was 30 jaar.

Daaruit kan worden besloten dat het beroep momenteel niet aangroeit wat aanvaardbaar is, gezien de min gunstige omzetcijfers in het bouwvak over de laatste twee jaren.

Het is bovendien een wisselvallig beroep zowel voor de grote als voor de kleine ondernemingen. Men schuwt kennelijk het risico van deze branche.

Bovendien hebben de kleine ondernemingen sterk af te rekenen met het zwartwerk. De stijging van de sociale en fiscale lasten werkt zelfs het zwartwerk in de hand.

Besluiten

Wij hebben ons beperkt tot een vluchtige analyse van enkele beroepen uit het bouwvak.

Wanneer wij evenwel alle beroepen zouden overlopen, moeten wij aanstippen dat de besluiten zouden verschillen van beroep tot beroep.

Enkele besluiten en vaststellingen :

a) de vestigingwet heeft ook in onze provincie de beroepsopleiding ontegensprekelijk in de hand gewerkt. Daarvan getuigen onder meer de vormingscentra.

b) Door de uitbreiding van dit onderwijs, alsmede van het technisch onderwijs, mag terecht worden beweerd, dat niet altijd het beroep wordt gekozen waarin toekomst ligt, maar wel waarin men zich relatief gemakkelijk het vestigingsetuigschrift kan verwerven. De stijging van de kappersafdelingen in het technisch onderwijs is zeker de

oorzaak van het ontzettend aantal nieuwe kleine kapsalons, waarvan vele gedoemd zijn te verdwijnen.

c) Voorlichtingscentra in verband met het zelfstandige beroep dringen zich op. Zullen evenwel onze 'ongedisciplineerde' landgenoten zich aan de uitspraak van deze centra houden? Wij vrezen van niet.

d) De wet als experiment mag als dusdanig geslaagd genoemd worden. De wetgever is er kennelijk van overtuigd, gezien de hervorming ingevoerd door de wet van 15 december 1970.

e) Gezien op het economisch vlak een duidelijke overbezetting zowel voor de ondernemer als voor de gebruiker schadelijk is, mag ons inziens gedacht worden op een 'geleidelijke' beperking naar het aantal van zekere beroepen. Dit is evenwel niet de mening van de meest representatieve middenstandsorganisaties van ons land. Niettemin menen we dit te mogen voorstellen, gezien mag worden verwacht dat het aantal faillissementen in zekere branches zal stijgen precies om reden van de overbezetting.

Nieuwe aanvragen en aantal door de Provinciale Kamer voor Ambachten en Neringen afgeleverde getuigschriften.

Beroepen	Aanvragen		Afgeleverde getuigschriften				
	Tot. (a)	waarvan in		Tot. (a)	Toegekend in 1970	Toegekend in 1971 ingevolge aanvraag in	
		1970	1971			1970	1971
Aannemer-Schrijnwerker-Timmerman	333	66	61	311	54	8	45
Installateur in Centrale verwarming	207	47	39	142	29	12	22
Aannemer-Plafonneerder-Cementwerker	70	11	13	55	9	1	10
Verzekeringmakelaar	206	52	41	172	43	4	35
Kapper	824	165	138	702	142	19	114
Molenaar	21	5	5	16	4	—	3
Aannemer van Schilderwerken	133	25	11	121	20	5	11
Handelaar in Inlandse granen	55	14	9	46	14	1	7
Slager-Groothandelaar	61	18	13	39	11	1	7
Opticien-Brillenmaker	41	7	4	33	9	—	3
Fietsmecaniciën	35	8	10	22	5	1	3
Bromfietsmecaniciën	20	4	6	15	2	2	2
Motorfietsmecaniciën	17	3	6	10	1	2	1
Aannemer van Metsel- en Betonwerken	277	47	55	236	46	3	40
Aannemer Steenhouwer	9	3	1	9	3	—	1
Fotograaf	48	11	11	30	6	1	7
Kleinhandelaar in vaste brandstoffen	48	8	16	40	5	3	12
Aannemer-Marmerbewerker	8	3	1	8	3	1	1
Handelaar in Fourage en Stro	16	3	8	11	1	2	6
Aannemer-Tegelzetter	56	22	19	46	20	1	15
Elektrotechnisch Installateur	159	63	38	127	53	6	26
Behanger-Plaatser van Wand- en Vloerbekleding	42	27	14	32	18	2	11
Horlogemaker-Hersteller	5	1	4	2	—	—	2
Totalen	2.741	613	523	2.225	498	75	384

(a) Sinds de reglementering van het beroep tot 31.12.1971.

N.V. GIETERIJEN en WERKPLAATSEN

MICHEL VAN DE WIELE

Stationsstraat 25 8510 MARKE

**Tel. : 056/203.11
203.12
203.13**

Telex : 017.321

ROEDENTAPIJTGETOUWEN van 0,50 m tot 5,50 m breedte

DUBBELSTUKTAPIJTGETOUWEN enkelspoelig

DUBBELSTUKTAPIJTGETOUWEN dubbelspoelig

EFFEN FLUWEELGETOUWEN dubbelspoelig

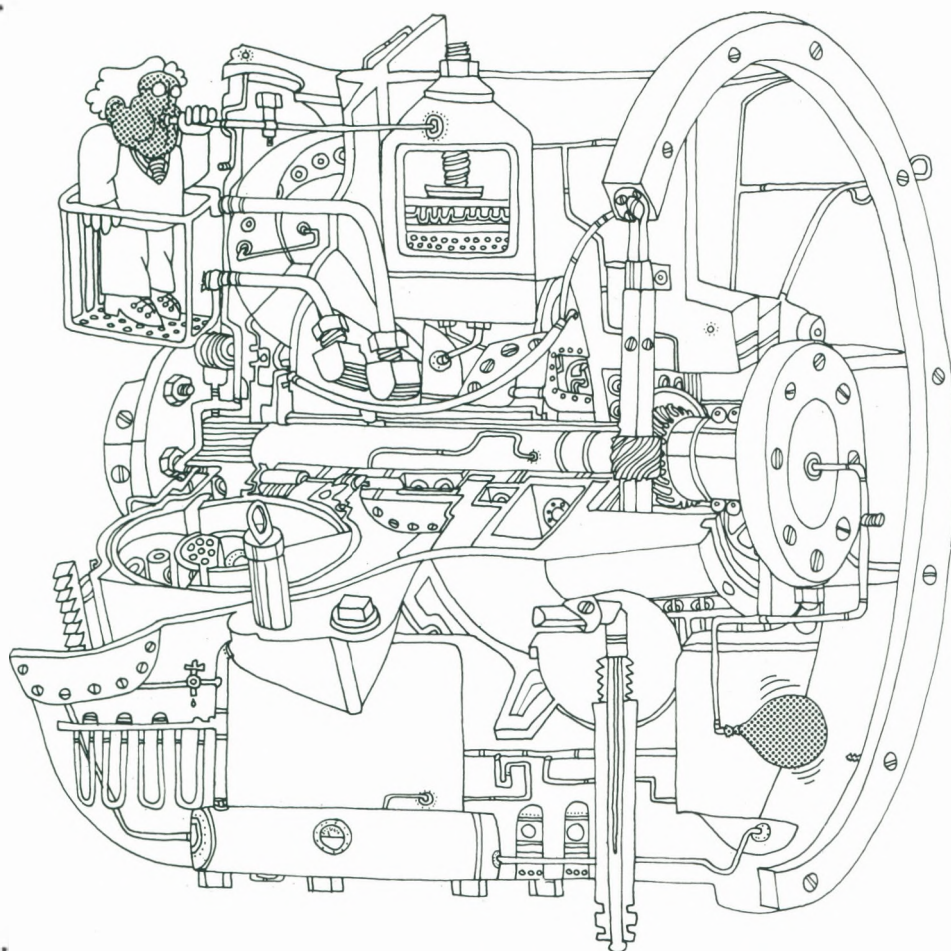
JACQUARD FLUWEELGETOUWEN enkel- of dubbelspoelig

EPINGLEGETOUWEN

- met enkele roedenbeweging
- met dubbele roedenbeweging
- met combinatie wisselbakken

JUTEGETOUWEN voor onderweefsel tufted tapijten

**Nieuwste creatie
SCHIETSPOLLOZE GETOUWEN**

Een luchtige oplossing... Bekaert Fluidics

Doet U aan automatisering of procescontrole? En wenst U een sturing die niet onderhevig is aan schokken, stoten of trillingen, magnetische en elektrische velden, die explosie- of stralingsvrij moet zijn? Dan heet onze oplossing: lucht.

Alledaagse lucht, maar dan technisch volmaakt benut, gevoerd door kleine schakel-elementen. Geen bewegende delen, wel onbeperkte levensduur.

Met doodgewone lucht onder lage druk lossen wij een menigte automatisatieproblemen op. Wij? O ja, wij bedoelen: Bekaert Fluidics.

Voor nadere inlichtingen:

**BEKAERT
ENGINEERING**

8550 - Zwevegem, België

KONVERT-SELEKTIE

VAKATUREVERZORGING VAST PERSONEEL

KONVERT-INTERIMS

HULPVOORZIENING TIJDELIJK PERSONEEL

KONVERT-SCHOOL

BEROEPSVEREDELING ALLE PERSONEEL

Aalbeeksestraat 35

8510 **MARKE**

Tel. : 056-201.09
056-145.70

Leeuwerikstraat 2

8800 **ROESELARE**

Tel. : 051-271.70

Gistelsteenweg 136

8200 **BRUGGE**

Tel. : 050-190.31
050-192.31

Gereguleerde Beroepen	Datum van verschijnen	Afgeleverde getuigschriften geteld op 31.12.1970	Afgeleverde getuigschriften (ingekomen)	Totaal op 31.12.1971
Aannemer-Schrijnwerker-Timmerman	14. 7.1960	2.207	8	2.215
Installateur in Centrale Verwarming	10. 9.1960	318	3	321
Aannemer-Plafonneerder-Cementwerker	25.11.1960	865	10	875
Verzekeringmakelaar	26. 4.1961	1.249	6	1.255
Kapper	10.11.1961	2.914	10	2.924
Molenaar	6. 5.1961	601	5	606
Aannemer van Schilderwerken	3. 7.1962	1.299	6	1.305
Handelaar in Inlandse granen	30. 6.1962	1.038	6	1.044
Slager-Groothandelaar	20. 3.1963	314	3	317
Opticien-Brillenmaker	17.10.1963	359	—	359
Fietsmechanici	5.11.1963	836	1	837
Bromfietsmechanici	5.11.1963	697	3	700
Motorfietsmechanici	5.11.1963	503	1	504
Aannemer van metsel- en betonwerken	24. 9.1963	1.681	9	1.690
Aannemer-Steenhouwer	19. 6.1964	193	—	193
Fotograaf	17. 7.1965	335	1	336
Kleinhandelaar in vaste brandstoffen	17. 7.1965	1.852	1	1.853
Aannemer Marmerbewerker	29. 6.1965	174	1	175
Handelaar in Fourage en Stro	9. 8.1966	269	2	271
Aannemer Tegelzetter	7. 6.1967	1.011	6	1.017
Elektrotechnisch Installateur	13.12.1967	1.583	5	1.588
Behanger-Plaatser van Wand- en Vloedbekledingen	1.11.1968	1.252	15	1.267
Horlogemaker-Hersteller	8. 8.1969	385	7	392
Totale		21.935	109	22.044

Landbouw

KOOPT KONSUMENT GOEDKOPER RUNDSTUKKEN ?

L. Bockstaele

De inkrimping van de rundveestapel in 1971, vooral koeien en jonge runderen van minder dan 2 jaar, alsmede de daling van de invoer van kalveren, hebben een vrij sterke afname van het aanbod van rundvee veroorzaakt. Ingevolge deze evolutie handhaven de prijzen van de runderen zich op een hoog peil dat in het verleden nog nooit werd bereikt. Het lager aanbod van runderen is geen typisch Belgisch verschijnsel maar doet zich eveneens voor in andere partnerlanden van de EEG. Paralleel bestaat een groeiende buitenlandse vraag

zowel naar slachtrijp vee als naar magere dieren voor de vetmesting.

Aanvankelijk reageerden vooral de verkoopprijzen van de lagere en de middenkwaliteitsklassen van de slachtrunderen op het verminderd aanbod. Tijdens de jongste weken werden ook de verkoopprijzen van de kwaliteits-slachtrunderen aanzienlijk opgetrokken. In het begin van de weideperiode noteert men steeds stijgende prijzen; de stijging is evenwel nog nooit zo uitgesproken geweest als dit thans het geval is.

De heraanpassing van de oriëntatieprijzen voor rundsvlees die met ingang van 1 april 1972 in werking trad, vormt een bijkomend element om de tendens tot markt-vastheid te versterken.

Deze situatie is voor West-Vlaanderen waar de rundveeteelt op sommige bedrijven zeer belangrijk is, van bijzondere betekenis. De rundveeprijzen zijn in het verleden steeds laag geweest, rekening houdend met de risico's verbonden aan de teelt, de hoge investeringen en de lange tijd dat de rundveehouder zijn dieren moet verzorgen vooraleer ze marktklaar zijn. De stijging van de rundvleesprijs aan de verbruiker zou nochtans een weerslag kunnen hebben op de verbruiksgewoonten en de vraag van de konsument naar edele vleesstukken doen overgaan op de goedkopere.

Niet alleen de markt van het mestvee is vast doch evengoed van de kalvvarzen. Een groeiende belangstelling tekent zich af voor de melkveehouderij. Het aantal melkveehouders loopt weliswaar achteruit, doch de melkproducenten die grotere eenheden uitbouwen, neemt in aantal toe. De hogere kalverprijzen en de betere valorisatie van de melk zijn hieraan zeker niet vreemd.

Op de varkensmarkt is de toestand eerder verward. Niettegenstaande een vrij beperkte aanvoer en de hoge rundvleesprijzen blijft de varkensmarkt de laatste tijd gekenmerkt door een kalme stemming. De afzet van de biggen verliep vlotter.

Water en strand

BEVUID MAAR NIET BESMET

Dr. Gryson

Door het woord 'strand' wordt verstaan, enerzijds het zeewater waar aan zwemsport gedaan wordt: o.a. zwemmen, pootjesbaden, verder ook varen, zeilen, waterskiën, enz., en anderzijds het zand (rots - steen) en duin welke ook volledig of gedeeltelijk door eb- en vloedstand kunnen beïnvloed worden en waar de strandbezoeker tijdelijk vertoeft. Op deze zandstrook komt eveneens in aanmerking de gebeurlijke inplanting van tijdelijke verkoopsstanden (vaste voeding - verfrissing - enz.).

Hygiënische beschouwingen: De strandbezoeker, zowel de zwemmer als de pootjesbader en de zonnebader, verandert van levenswijze, van leefmilieu, van hygiënisch comfort, waardoor hij meer blootgesteld is aan ziekten dan de lokale bevolking. Ofwel leeft hij daar voorzichtig zowel wat het baden in zee, het exposeren aan de zon

Niet allemaal tegelijk!

Zo gaat het nu eenmaal als er te weinig toestellen zijn. Het toestel dat U opbelt is bezet, geen wonder wanneer drie of vier actieve bedienden slechts over één toestel beschikken, en dat dwingt de mensen, van het ene eind der kantoren naar het andere te lopen. Of U moet twee personen storen om er een derde te laten roepen, die zich in een werkhuis of een opslagplaats bevindt, ver van ieder telefoontoestel. Veel geloop, drukte en opwinding... en tijdverlies. Laat alle lokalen telefonisch met elkaar verbinden.

U kunt dan overal telefoneren en uit elk lokaal in verbinding treden met: uw eigen kantoren, de stad, de provincie of het buitenland.

Siemens voert installaties uit van 10, 15, 25, 100, 300 en zelfs 6.000 aansluitingen...

Siemens ontwerpt, installeert, onderhoudt, verkoopt of verhuurt de telefooninstallatie die u nodig heeft, volledig aangepast aan de specifieke vereisten van uw onderneming.

In dynamische en moderne bedrijven...

een Siemens telefoon overal.

Installaties aangenomen door de R.T.T.

SIEMENS NAAMLOZE VENNOOTSCHAP, Charleroisesteenweg 116, 1060 BRUSSEL. Tel. 02/38.60.80

en zijn voedingswijze betreft, ofwel neemt hij zijn ver-
lofactiviteit op een onbezonnen manier op, waardoor
naast roekeloosheid ook gebrek aan elementaire hygië-
nische voorzorgsmaatregelen te voorschijn komen. In dit
laatste geval kan zijn omgeving op het strand tot een
broeinest van pathogene ziektekiemen herschapen wor-
den.

De bacteriologische vervuilingfactoren zijn in hoofd-
zaak : het lozen van ongezuiverde rioolwaters, het weg-
werpen van verteerbare eetafval, uitwerpselen van die-
ren, vooral van honden, paarden, katten enz., het aan-
spoelen van dode vis en van phytoplanton.

De toxische vervuilingfactoren kunnen o.a. vervat wor-
den in het aanspoelen van petroleumderivaten, het lozen
van industriële afvalwaters en het bergen van radio-
actieve (afval-) stoffen.

Een wetenschappelijk-statistisch bewezen samengaan
tussen ziekte en zeebaden is nog niet voldoende vast-
gesteld om het oorzakelijk verband tussen beide bewe-
zen te achten. Er lijken wel gevallen vermeld te zijn
vooral aan warme zeestranden, wellicht door sterke acci-
dentele inname van zeewater, doch deze vaststellingen
bevatten niet voldoende bewijskracht ten opzichte van
o.a. het zeer groot aantal zeebaders.

Doorgaans worden bij het zwemmen in zeewater, on-
geacht de kwaliteit, meer aandoeningen aangetroffen,
en dit vooral bij kinderen, in de warmere streken omdat
langer in het water verbleven wordt : in hoofdzaak voor-
bijgaande neus-, keel- en ooraandoeningen, of andere
huid- en slijmvliesverwikkelingen.

De statistieken van de koelere noorderlanden (België -
Denemarken - Engeland - Nederland) wijzen op vrij
zeldzame en even moeilijk te bewijzen gevallen.

I.v.m. typhus- en paratyphusgevallen dient vermeld dat
wel hier en daar bepaalde paratyphuskiemen in besmet
zeewater kunnen gevonden worden, doch aan de hand
van onze bevindingen lijkt dit bezwaarlijk van groot
belang te zijn, gezien de paratyphusgevallen — vooral
in het binnenland en mogelijks ook aan de kust — als
voedingsintoxicaties dienen beschouwd te worden.
Typhusgevallen werden in voornoemde landen, en on-
danks grondige onderzoeken vooral in Engeland, niet
aangetoond.

Algemene besluiten :

(1) Het baden in vervuild zeewater vormt slechts een
deel van het mogelijk besmettingsgevaar voor de stand-
bezoekers.

(2) Aan de bacteriologische ontleding wordt geen ab-
solute prioriteit gegeven omdat deze in functie van tijd
en aantal een te wisselvallige uitslag geven, waardoor
de opsporing beperkt wordt tot een paar stammen die
als indicator van zeewatervervuiling dienen, o.a. de
Escherichia coli en de fekale sterptokok.

Deze beschouwingen worden ten zeerste bevestigd door
onze ontleding, die vanaf mei 1970 tot heden minstens
om de maand en zelfs meer op een 15-tal plaatsen aan
de Belgische zee kust uitgevoerd worden.

Bovendien moet ook rekening gehouden worden met het
feit dat de bacteriënflora van menselijke herkomst geen
goed leefmilieu vindt in het zeewater ; vele microben
verdragen de zoutoplossing niet of moeilijk ; het zee-
water is te koud, te arm aan voedingsstoffen en te rijk

aan competitieve, beter aangepaste eigen microorganis-
men, waardoor o.a. het zelfreinigend vermogen ook uit-
geleed wordt.

(3) Met het intoxicatiegevaar door vaste scheikundige
stoffen, pesticiden, detergenten, petroleumderivaten, en
andere industriële afval, dient minder rekening gehou-
den te worden, met uitzondering van massale lozingen
en stortingen.

Uit verschillende onderzoeken is inderdaad gebleken
dat slechts kleine waarden gevonden werden, die nog
ver beneden de toxische dosis gelegen zijn.

(4) Een rationele en degelijke inplanting van openbare
WC's, stortbaden, vuilnisbakken, is ten sterkste aan te
bevelen, alsook een diskreet politietoezicht op de moge-
lijke bevuiling. Een verblijfsverbod voor honden, katten,
paarden, enz. dient eveneens vooropgesteld te worden.

(5) Het oprichten van zuiveringsstations zal er veel toe
bijdragen om de klassieke kustwatervervuiling tegen te
werken en studies voor de bedoelde oprichting zijn
reeds ver gevorderd.

(6) Een mogelijks sluitingsbevel kan eveneens in over-
weging genomen worden door bepaalde badplaatsen.
Een voornoemd verbod dient door de burgemeester ge-
nomen te worden, na advies van de sanitaire autoritei-
ten¹.

Er dient onmiddellijk aan toegevoegd dat een gebeur-
lijk sluitingsbevel alleen het baden in zee kan behelzen
en niet noodzakelijk pootjesbaden of gebruik van het
strand.

(7) Chemische, fysische, biologische en bacteriologische
ontleding worden door de Interministeriële commissie
voor Wetenschappelijk Onderzoek, in samenwerking met
het Ministerie van Volksgezondheid, nog verder door-
gevoerd.

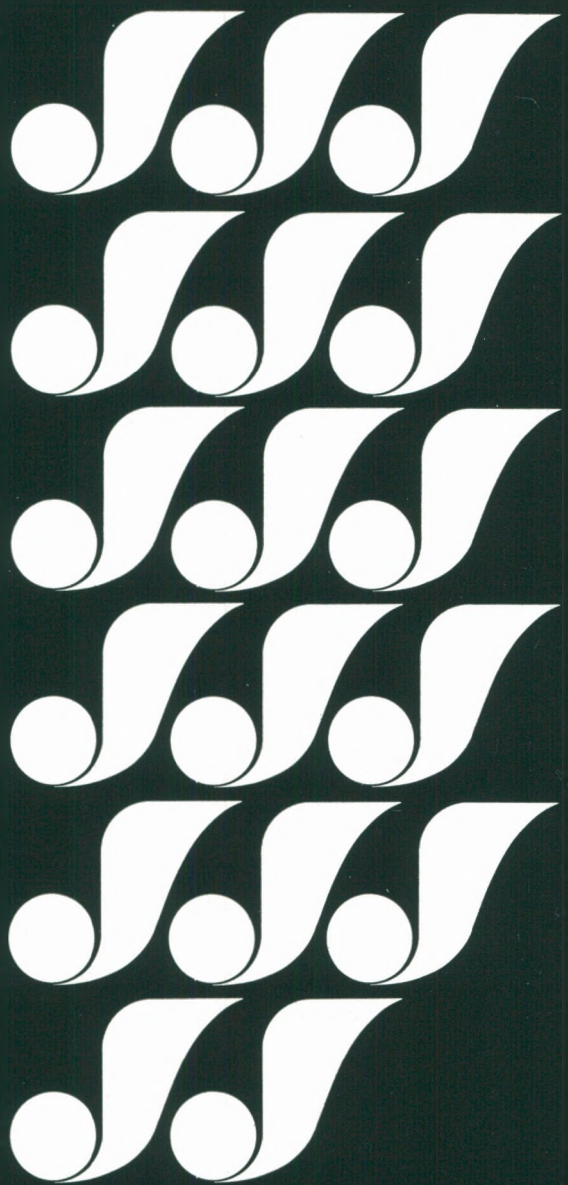
Tenslotte het zou onzinnig zijn alleen op nationaal vlak
de gegevens te interpreteren, gezien uit het Internationaal
Kolloquium te Oostende, van 13 tot 17 maart
1972, gebleken is dat elk betrokken land met de nodige
omzichtigheid te werk gaat om, los van eender welke
sensatiecampagne, alleen die maatregelen te nemen
welke wetenschappelijk verantwoord zijn.

¹ Op het ogenblik dat deze tekst openbaar werd gemaakt, was
zopas een strand gesloten door de gemeentelijke overheid,
op vraag van de gezondheidsinspectie. Deze sluiting had
een preventief karakter.

KOO-Hospitaal te Brugge

REALISATIE VAN NATIONALE ALLURE

Gelegen op de wijk St.-Pieters, over de vaart en opzij
van de baan naar Oostende, is het silhouet van het nieuw
KOO-ziekenhuis te Brugge reeds zeer gekend door de
bewoners en de toeristen.

**méér
mogelijkheden**

drukkerij vansevenant

niet alleen drukwerk in typo en
offset, maar ook ontwerpen, foto's,
tekeningen, vertalingen

prof. dewulfstraat 68
8970 poperinge - tel. (057) 334.87

In 1962 gekoncipieerd, startten de werken op 4 oktober 1966, na een trage administratieve aanloop. Ook nadien verliepen de administratieve besprekingen zeer traag; voor elke wijziging, ingegeven door de snelle evolutie van de medische technieken en vereisten, volgden lange voorbesprekingen en even lange beslissingstijden. De huidige stand van de werken en van de goedgekeurde en toegezegde kredieten laat toe te zeggen dat de ruwbouw in oktober 1972 zal af zijn en dat de afwerking ongestoord zal kunnen doorgaan tot de ingebruikneming in 1977. Voor 1972 kreeg de KOO-Brugge de vaste belofte van betoelaging door het Rijk van 250 mln fr. Op basis van een 60 % betoelaging betekent dit dat in totaal in 1972 415 mln fr. werken zullen kunnen worden uitgevoerd. Voor 1973 komen daar opnieuw 150 mln fr. toelagen en dus in totaal 250 mln fr. aanbestedingen bij. De laatste toelagen zullen dan in 1974 worden verstrekt.

Het aantal bedden dat in het nieuw hospitaal van 13 verdiepingen wordt voorzien bedraagt 678 bedden in het eigenlijk hospitaalblok (inclusief 31 bedden in de afdeling besmettelijke ziekten), terwijl er een principiële toelating werd verleend voor een afzonderlijk paviljoen voor kronische zieken, met 120 bedden. In de vrijkomende afdeling van het huidige hospitaal, gelegen aan het Minnewater, komt dan een afdeling ' langdurige bejaardenzorg ' (zonder geriatrie) van 300 bedden. In totaal zal het nieuw hospitaal, met inbegrip van het Minnewater, dus 1.100 bedden behelzen.

Merkwaardig is wel dat het nieuw hospitaal evolueert naar een systeem van kamers voor 1, 2 en 4 personen. Het verlaten van het zaalsysteem is immers aangepast aan de hedendaagse vraag naar kleinere kamers, terwijl de bezettingsgraad ook hoger opgevoerd kan worden bij kleinere eenheden.

Dat het KOO-hospitaal te Brugge tot de grote verpleeginstellingen van het land kan worden gerekend, bewijst ook de personeelsbezetting. Momenteel zijn er reeds een 900 personeelsleden in dienst, samen met 72 geneesheren. Het verplegend personeel, zusters inbegrepen, bedraagt 500 personen, het paramedisch personeel 50. Voor de toekomst zal het kader zeker opgevoerd worden tot een 1.100-tal.

Inzake ontsluiting valt aan te stippen dat de A71 in de onmiddellijke nabijheid loopt, evenals de Oostendse steenweg. Er was echter een probleem van toegang tot de A71, dat door de Westvlaamse Interkommunale voor Autosnelwegen zal worden weggewerkt door het aanleggen van een toegangsweg door de industrieterreinen ' Waggelwater ', en gaande tot aan de Oostendse Steenweg.

KORTRIJK EN DE METROPOLE DU NORD

De openstelling van de E3 tot tegen Rijsel was voor de Kamer van Handel en Nijverheid van Kortrijk de gelegenheid om zich in een paneelgesprek, gevolgd door debat, te bezinnen over het thema 'Kortrijk en Noord-Frankrijk' en eventueel te komen tot een actieprogramma voor de nabije en de verdere toekomst.

In een stevig gedocumenteerd betoog wees de heer Konsul-Generaal Clerckx er ondermeer op dat er weliswaar steeds interne betrekkingen allerhande waren, niet in het minst historische, tussen onze grensgebieden, doch dat dit nooit geleid heeft tot geïnstitutionaliseerd overleg, terwijl men thans bewust wil komen tot een zeer nauwe samenwerking.

Spijtig genoeg valt deze aktie samen met een onmiskenbare economische achteruitgang van het Noorden die tot uiting komt in verlies aan arbeidspiaatsen en in emigratie.

Tezelve tijd deden zich nog twee andere kenteringen voor :

op internationaal vlak het totstandkomen van de EEG die een einde stelde aan het Franse protektionisme ;

op nationaal vlak het voor Frankrijk revolutionaire concept van decentralisatie door oprichting van '8 métropole d'équilibre' als tegengewicht voor het gekende 'Paris et le Désert Français'.

Dit alles leidde in 1970 tot het 'Schéma Directeur' waardoor de streek Nord - Pas-de-Calais vooral voorgesteld wordt als de 'Carrefour' tussen de grote industriële concentraties van Europa, en waarin, wat ons betreft bijvoorbeeld gesproken wordt van 'la vocation naturelle de Lille de participer, tout comme Bruxelles, aux deux cultures'.

Na verscheidene vroegere formules is het officieel overleg thans geïnstitutionaliseerd in de Plenaire Frans-Belgische Kommissie, waarvan de regionale subkommissie van het grensgebied in vergadering een volledig bilan heeft opgemaakt van de gemeenschappelijke desiderata die, via de plenaire vergadering, bij de respektievelijke regeringen terecht komen.

Langs privé-zijde is er vooral de Permanente Konferentie van de Frans-Belgische Kamers voor Handel en Nijverheid van het grensgebied.

Dr. J. Theys, wetenschappelijk medewerkers WER-WES, was van mening dat het begrip Métropole du Nord onvoldoende omschreven was, en dat de verzorgende funktie van een stad niet alleen afhankelijk is van de zuivere afstand doch ook van andere factoren, zoals bijvoorbeeld de taal, de omvang en verscheidenheid van het distributie-apparaat, de nabijheid en grootte van andere centra, enz.

Hij citeerde o.m. uit een advies van de Chambre Régionale de Commerce et d'Industrie die sprak van 'la Métropole, qui reste à construire, qui traverse une crise économique grave'.

De Métropole du Nord is in feite nog volledig te bouwen. In alle opzichten komt de Métropole du Nord op de laatste plaats in de rangschikking van de 8 regionale metropolen (industriële groei, verstedelijking, aangroei der werkgelegenheid).

De Association pour l'Expansion industrielle du Nord - Pas-de-Calais (opgericht in 1966) behaalde weliswaar

TROUWE SPAARDERS

BIJ DE

KREDIETBANK

bekomen gemakkelijk kredieten (betaalkrediet, gezins- of beroepskrediet, woningkrediet) op gunstvoorwaarden, dank zij het

Combi- Sparen

Voor meer inlichtingen, vraag onze brochure of wend U tot een onzer 600 kantoren.

N.V.
**Westvlaamsche
Betonwerkerij**

69, ST.-PIETERSKAAI

BRUGGE

Tel. : 150.71 - 150.72

BETONPRODUKTEN VOOR
Bouw & Wegeniswerken

zekere suksessen ; van de 50.000 voorziene nieuwe arbeidsplaatsen zijn er nochtans slechts 6.000 op het eigenlijke grondgebied van de Métropole. Men verwacht in de bestaande bedrijven een daling van 80.000 à 100.000 arbeidsplaatsen tot 1975 in Noord-Frankrijk.

De interne dynamiek is in grote mate verloren : sedert 1954 is de werkgelegenheid dalend, de nieuwe industrieën komen van buiten uit, dank zij de centrale overheid, en de onmiskenbare veroudering van de urbanistische structuren betekent een zware handicap.

De groei van de tertiaire sektor compenseert weliswaar in zekere mate de achteruitgang van de industriële sektor, doch de achterstand van de tertiaire sektor is nog steeds niet ingehaald zodat, ook wat betreft de tertiaire sektor, de Métropole du Nord op de laatste plaats komt van de 8 metropolen.

Wat de commerciële relaties betreft is de balans kwantitatief positief voor België, doch kwalitatief eerder positief voor Frankrijk. Volgens een recente studie van een Frans instituut uit Rijsel bestaat er een onevenwichtige commerciële uitbouw van de Métropole du Nord en de Belgische grensstreek, ten gunste van deze laatste.

De infrastrukturele planning blijkt sterk gericht op Rijsel : een zekere dualiteit Rijsel tegenover Roubaix-Tourcoing blijft bestaan. Wat de fameuse as Calais-Ruhr betreft, via Rijsel en de Autoroute de Wallonie, werd onlangs in een colloquium van de Konferentie voor Ruimtelijke Ordening in Noord-West-Europa door Prof Dr. K.H. Hottes er nog op gewezen dat deze as in feite 100 km omweg betekent, en dan nog door een onaantrekkelijk gebied gaat.

Er dient erkend dat de idee van de Métropole zeer goed gepromoveerd werd, zowel inwendig als uitwendig. Deze

aktie doet zeer voluntaristisch aan. In het Schéma général d'aménagement d'une région urbaine, le Nord - Pas-de-Calais staat te lezen ' Construire une métropole est surtout un acte de foi. Dans ce domaine les actions d'information et de mobilisation de l'opinion seront décisives. '

De commerciële invloedssfeer van Kortrijk strekt zich niet alleen uit over alle gemeenten van het arrondissement doch er komen bij ons, blijkens een enquête, meer Franse konsumenten dan omgekeerd. De grote keuze van de winkels van Kortrijk blijkt veruit het belangrijkste koopmotief te zijn.

Tot besluit is Dr. J. Theys van mening dat het gesprek met de Métropole du Nord, in elk geval op voet van gelijkheid dient te verlopen.

Volgens de heer M. Van der Stichele, directeur Leiedal, is Kortrijk onmiskenbaar een satellietstad van Rijsel, evenals Doornik, Bethune, Arras, enz... De staatsgrenzen zijn een kwetsuur op het aangezicht van Europa, grenzen waarvan wij met groeiend ongeduld de verdwijning verwachten.

Prioriteit dient echter verleend aan het haalbare, in de eerste plaats de infrastructuur waar wij zoveel mogelijk perforaties moeten maken door de grensmuur : E3, Leie, spoor, Metro, luchthavens.

De Métropole moet een carrefour zijn dat werkelijk open is in alle richtingen zonder uitzondering.

Het debat werd geopend door de heer A. Dequae, die wijst op het fundamenteel probleem van de algemene visie van het centralistische Frankrijk : Parijs wil niet inzien dat Noord-Frankrijk in eerste instantie het zuidelijke gedeelte uitmaakt van de gouden delta, en bijgevolg om zich te ontplooiën alle belang heeft bij de noord-zuid-verbindingen. Parijs blijft zich vasthouden aan de horizontale verbinding Calais-Ruhr, en saboteert in feite de noord-zuid-verbindingen. De discrepantie tussen het Noorden en Parijs bestaat sinds jaar en dag : nog steeds worden politieke beslissingen genomen die rechtstreeks ingaan tegen gemaakte afspraken.

Deze toestand is bijzonder moeilijk, doch precies daarom moeten wij zo nauw mogelijk contact houden met het Noorden.

Dhr. van Marcke onderlijnt de zeer positieve houding van het Noorden ten opzichte van België en onze streek : elk initiatief tot contact van beide zijden uit dient aangemoedigd.

Uit dit boeiend debat trekt Dhr. Provost volgend besluit : in welke mate de Métropole reeds een realiteit is heeft tenslotte minder belang. Wij kunnen en moeten verder in een gezond dynamisme, de problemen van onze kant aanpakken en aldus meteen ook de globale oplossing over de grens heen stimuleren.

Randbemerking

Volgens het Schéma général d'aménagement d'une région urbaine le Nord-Pas-de-Calais staat Kortrijk op een hoger niveau dan de overige centra van Noord-Frankrijk ; volgens deze studie behoort Rijsel tot het type A1 en is er in geheel Noord-Frankrijk geen enkel centrum op het niveau A2, waartoe Kortrijk wordt gerekend. Doornik en Arras worden gekatalogeerd op niveau A3 en Bethune op een nog lager niveau.

Merkwaardig is in elk geval dat een z.g. satellietstad er in slaagt een positieve commerciële balans te realiseren ten opzichte van het Noorden.

m o t o r e n

Precisa

THEYS ETIENNE

p . v . b . a

drieslaan,

industrialzone

M O O R S E L E

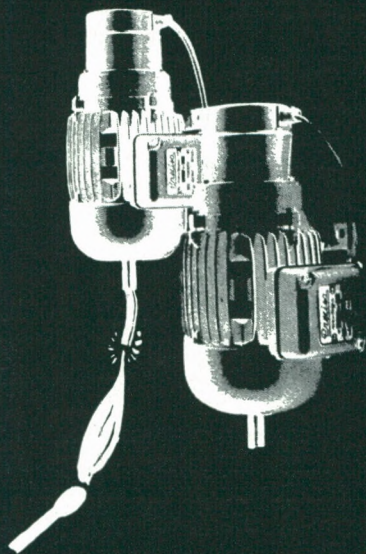
telefoon werkhuis

056 | 42063

herstellingen

alle merken

West- Vlaanderen werkt

nieuwsjes

Doorgangswerkplaats te Wervik

Te Wervik werd de doorgangswerkplaats op het Industrieterrein ingewijd in aanwezigheid van de heren Staatssekretarissen L. D'Hoore, A. Steverlynck en A. Breyne. Dit nieuwe doorgangsgebouw wordt momenteel reeds ingenomen door de firma Levi-Strauss, met een personeelsbezetting van 150 personen. De nieuwe gebouwen zullen echter 400 personen kunnen herbergen.

Op deze wijze is het industriegebied opnieuw een stap verder inzake bezetting; de recente uitbreiding wil dan ook tegemoet komen aan een reële vraag.

Bezoek op de WER

Op dinsdag 2 mei ontving de WER het bezoek van de heer B. Mochten, Sekretaris van het Koördinatiecomité voor Internationale Technische Hulpverlening, verbonden aan het Staatssekretariaat van de President van Indonesië. Hij was vergezeld van de heer Sujud, hoofd van de economische afdeling van de Indonesische Ambassade in België en de heer Lelièvre-Damit, gevolmachtigde voor de programmatische Azië en Latijns-Amerika van het ABOS. De heer Mochtan liet zich voorlichten over de werking van de regionale ontwikkelingsorganen in België. Tevens werd het programma van het Westvlaams Economisch Studiebureau in Bali besproken en greep een hartelijk gesprek plaats met de vijf Indonesische stagiairs die sinds september j.l te Brugge op het Westvlaams Economisch Studiebureau verblijven.

Werkbezoek aan de Westhoek

Op 5 mei bracht een groep van een dertigtal vertegenwoordigers van buitenlandse engineeringbureaus, banken en ambassades een werkbezoek aan de Westhoek, meer speciaal aan de ontwikkelingskernen Oostende, Veurne en Poperinge.

Dit bezoek, dat onder de leiding stond van de heer P. Monballyu, bestendig afgevaardigde en voorzitter van de Raad van Beheer van de WER, ging door op uitnodiging van de WER. Het was het tweede werkbezoek in een reeks van tien, waarbij vreemde investeerders en promotionele diensten in direkt contact worden gebracht met de betrokken streek.

Op vrijdag 26 mei ging een volgend promotiebezoek door te Oostende, Tielt en Menen, terwijl de volgende groep op 9 juni Menen, Poperinge en Diksmuide aandeed.

Deze groepsbezoeken zijn voorzien in het regeringsplan voor de Westhoek. Zij vormen één geheel met de uitvoering van infrastructuurwerken en werken inzake watervoorziening in de streek en op de industrieterreinen en van woningbouw en rekreatieve infrastructuur; al deze realisaties, die de laatste jaren heel wat inspanningen hebben gevergd vanwege de overheid, werden aan de bezoekers voorgesteld. Op deze wijze kunnen zij de nieuwe mogelijkheden van dit ontwikkelingsgebied beter aanvoelen. Over de bezochte gebieden — maar ook over de niet bezochte uit de Westhoek — werd aan de deelnemers een globale dokumentatie overhandigd. De bezoekers werden telkens door het betrokken stadsmagistraat ontvangen, zodat ook de menselijke kennismaking een kans kreeg.

Het bezoekersprogramma loopt over twee jaar en omvat nog zes dergelijke bezoeken.

Doktoraatstesis over het rootwater

Op 26 mei jl. verdedigde de heer S. Beernaert, wetenschappelijk medewerker van de afdeling Milieuzorg van het Westvlaams Economisch Studiebureau, aan de Katholieke Universiteit te Leuven, zijn proefschrift tot het behalen van de graad van Doctor in de Wetenschappen. Dit proefschrift werd opgesteld onder de leiding van Prof. Dr. A. Louis, hoogleraar in de Plantkunde-Fytohdrobiologie.

Het proefschrift handelde over 'De fysico-chemische en algologische variaties bij een experimentele verontreiniging van natuurlijke waters door rootwater'. Het lozen van afvalwater, afkomstig van het roten van vlas, stelt ernstige moeilijkheden op basis van de karakteristieke hoge zuurheid. Deze typische eigenschap van het rootwater, wordt veroorzaakt door het in oplossing komen van meerdere organische componenten, afkomstig van het bacteriologisch afbraakproces van celmateriaal uit de vlasstengel.

De studie van de fysico-chemische en algologische variaties is er dan ook op gericht de variaties op fysico-chemisch gebied, maar vooral op biologisch-algologisch niveau te volgen.

Daarom wordt gepoogd een onderzoeksmethode op te bouwen en uit te werken om aan de hand van een experimenteel onderzoek het adaptatievermogen van de aange troffen micro-organismen in het natuurlijk water te bepalen in functie van een variërende verontreinigingsgraad enerzijds, maar ook afhankelijk van de temperatuur, de belichting en de zuurstofinbreng anderzijds.

Op basis van dit experimenteel verontreinigingsonderzoek is het dan ook mogelijk geworden het mechanisme van het verbreken van een biologisch evenwicht in natuurlijke waters nader te omschrijven en de chemische en biologische variaties die daardoor optreden op te sporen en te volgen. Uiteindelijk kan hierdoor een meer wetenschappelijke basis gelegd worden om in de toekomst het herstellen van het biologisch evenwicht technisch te benaderen en daarnaast de fundamentele studie omtrent het herstel van dat biologisch evenwicht in natuurlijke waters een andere richting in te sturen.

De resultaten van deze studie zijn voor de Westvlaamse Leiestreek van een zeer grote waarde, gezien de dringende nood aan aangepaste zuiverings- en recyclagemethoden van rootwater.

Nieuwbouw bij CBRT-Brugge

Bij CBRT-Brugge, montage van TV-apparaten, wordt momenteel heel wat 'sociale ruimte' gebouwd. Op een oppervlakte van 1.350 m² komt een centrale kantine. Tevens wordt er een personeelswinkelpark van 400 m² gebouwd, terwijl de hoofdingang wordt verplaatst, met een portiersloge van 60 m². Het geheel van de veranderingen voorziet verder in het aanleggen van nieuwe verbindingswegen in het bedrijf en van een parkeerruimte met fietsstalling, personenwagparking en autobussenparking. Deze uitbreiding van de gebouwen wordt uitdrukkelijk gezien als een voorbereiding van een toekomstige hogere produktie en tewerkstelling.

Het bedrijf, dat in 1957 startte, stelt momenteel ruim 2.000 personeelsleden tewerk, waarvan ongeveer 50% vrouwelijke arbeidskrachten. De klemtoon van de activiteiten verschuift zeer snel van zwart-wit televisieapparaten naar kleurapparaten.

Een nieuwe terminal van North Sea Ferries te Zeebrugge

Dinsdag 18 april sloeg Z.E. de ambassadeur van Groot-Brittannië in België, Sir John Beith, KCMG, de eerste paal voor de terminal der North Sea Ferries aan het Prins Filipsdok, in de achterhaven van Zeebrugge.

De nieuwe terminal die in oktober e.k. door de heer J. De Saeger, minister van Openbare Werken, zal worden geopend, heeft een oppervlakte van 5 ha. Dit zal een nieuwe dienst inluiden die North Sea Ferries (Belgium) tussen Zeebrugge en de Engelse haven van Hull zal exploiteren.

Met de opening van de nieuwe roll-on/roll-off vrachtdienst geeft de maatschappij een uitbreiding aan haar activiteiten die in 1965 begonnen met de afvaart van een eerste veerschip tussen Rotterdam/Europoort en Hull. Sindsdien is deze vracht- en passagiersdienst regelmatig uitgebreid tot 36 afvaarten per week, welke thans worden uitgevoerd door in totaal 6 schepen. De dienst tussen Zeebrugge en Hull zal met een schip in een frekwentie van drie afvaarten per week in beide richtingen worden uitgevoerd. In de aanvang wordt alleen vracht geaccepteerd, zowel die op zelfrijdende voertuigen als die welke met behulp van sloopstrailers kan worden behandeld. Later zal het aantal afvaarten worden opgevoerd tot een frekwentie van zes per week in twee richtingen. De overtocht Zeebrugge-Hull vergt ongeveer 14 uur.

De keuze van Zeebrugge als tweede continentale haven past geheel in de vervoerspolitiek die North Sea Ferries sinds zijn oprichting in 1965 heeft gevoerd. Deze behelst het bieden van een strak afvaartenschema tegen vaste vervoerprijzen. Aanvullend zeetransport op het vervoer van goederen over de weg of per rail vindt ook in Zeebrugge een ruime vraag. De Belgische zeehaven kent immers met het eigen land, Duitsland, Zwitserland, Italië en Oostenrijk een industrieel achterland met een zeer belangrijk potentieel aan goederenvervoer overzee. Ook de komende toetreding van Groot-Brittannië tot de EEG geeft Zeebrugge een steeds belangrijker plaats in de rij van zeehavens tussen Duinkerken en Hamburg. De moderne zeehaven biedt thans accommodatie aan schepen van 340 meter lengte en heeft een grootste diepgang van meer dan 13 meter.

Bescherming van beplantingen langs wegen

De Provincie heeft in de laatste tijd degelijke inspanningen gedaan om mooie beplantingen aan te leggen langs de provinciewegen in het algemeen en langs de provincieweg Leke-Spermalie (St.-Pieterkapelle) in het bijzonder.

Hiervoor mocht ze zich verheugen in tal van felicitaties van diverse zijden.

Spijtig genoeg wordt vastgesteld dat meermaals beplantingen worden beschadigd en zelfs worden weggenomen meer bepaald langsheen de voornoemde provincieweg. Bekommerd om het goed dat de gemeenschap toebehoort, doet zij een oproep tot de bevolking om de beplantingen gaaf te houden en deze te helpen beschermen door niet te aarzelen de gevallen van vernieling waarvan zij getuige mocht zijn bij de bevoegde overheid aan te klagen.

onze computer verwerkt graag veel tekst

- VERZEKERINGSPOLISSEN
- BROCHURES
- KONTRAKTEN
- FAKTUREN MET UITGEBREIDE VERKOOPVOORWAARDEN
- BESTELBONS
- EN DERGELIJKE

ZIJN ONZE **SPECIALITEIT**

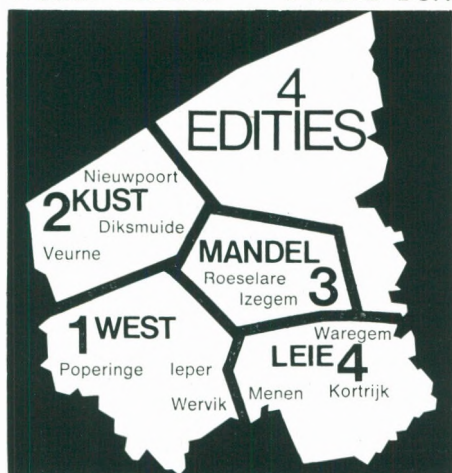

DRUKKERIJ SANSEN
GASTHUISSTRAAT 19-23
8970 POPERINGE
TEL. 057/34016 (3 LIJNEN)

HET WEKELIJKS NIEUWS

Nieuwsweekblad voor West-Vlaanderen

113.900 LEZERS — STUDIE BSR

UW PERSONEELSAANKONDIGING
MOET RENDEREN

GASTHUISSTRAAT 19-23
8790 POPERINGE
TEL 057/340.16 (3.L)

Vergadering van de burgemeesters van de Kustgemeenten

Op 27 maart II. ging in het Provinciaal Hof te Brugge onder het voorzitterschap van Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, de jaarlijkse vergadering door van de burgemeesters van de kustgemeenten ter voorbereiding van het toeristisch seizoen.

Naast diverse problemen van interne technisch-administratieve aard, werden ook vraagstukken besproken van meer algemene aard.

Zo werd door Dr. Gryson, Gezondheidsinspekteur, een verslag uitgebracht over de activiteiten van de reddings- en bewakingsdiensten aan de Kust gedurende 1971.

Hieruit bleek dat in de bewaakte badzone geen enkel verdrinking te betreuren viel, terwijl daarentegen in de onbewaakte zone 10 baders het leven verloren.

Dit bracht de heer Gouverneur er toe een warme hulde te brengen aan de strandredders, die er in slaagden in een tweede opeenvolgende jaar ieder verlies aan mensenlevens te voorkomen.

Eens te meer moest echter worden betreurd dat de ongevallen in de onbewaakte zone uitsluitend te wijten zijn aan onvoorzichtigheid en roekeloosheid van sommige baders, die, niettegenstaande de diverse aanmaningen om alleen in de bewaakte zones te baden, er toch de voorkeur aan geven buiten het toezicht van de bewakings- en reddingsdiensten te water te gaan.

Meer dan ooit blijven de richtlijnen inzake veilig baden en zwemmen in zee geboden.

Ook wat betreft de standbevuiling wordt beroep gedaan op de medewerking van het publiek. Ondanks de maatregelen, genomen door de gemeentebesturen van de kust, is het spijtig te moeten vaststellen dat de bevuiling vooral te wijten is aan een soms vórgaande zorgeloosheid van de mens. Het rein houden van strand en duin is in de eerste plaats dan ook een zaak van de mens zelf.

Tenslotte drukte de lokale overheid tevens haar bezorgdheid uit voor de algemene veiligheid binnen de kampeerterrinen. Wegens het vrij ingewikkeld technisch karakter dat er mede gemoeid gaat, maakt dit vraagstuk het voorwerp uit van een grondig onderzoek in samenwerking van de politie- en brandweerdiensten van de kust.

Nieuwe handvormsteenfabriek

Sinds verscheidene jaren werd op de Belgische Markt een grote invoer vastgesteld van Nederlandse handvormstenen. Sinds 1 mei 1972 is in West-Vlaanderen een grote nieuwe handvormsteenfabriek in werking gesteld.

De steenbakkerij Desimpel pvba te Kortemark, die bijna 100 jaar actief is op de markt van gebakken kleiprodukten, brengt nu ook authentieke handvormstenen op de markt. Het zijn geel genuanceerde Heidebloemstenen, reducerend gebrand en verpakt in krimpfolie. Voor dit jaar wordt nog de produktie voorzien van roze Heidebloem, mangaanhandvormstenen, rode en gele handvormstenen.

Voor het ogenblik worden 110 arbeiders te werk gesteld, naast het kaderpersoneel.

Gemeentebeleid en Ontwikkelingssamenwerking

Onlangs werd in het Provinciaal Hof onder het voorzitterschap van Ridder P. Van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur een vergadering belegd ten behoeve van de gemeentemandarissen in verband met gemeentebeleid en ontwikkelingssamenwerking.

In zijn welkomwoord wees de heer Gouverneur op de plichten van het individu als lid van de gemeenschap.

Hierop ontwikkelde de heer Rens, Voorzitter van de Nationale Adviesraad voor Ontwikkelingssamenwerking, het tema van de ontwikkelingshulp in het algemeen. Hij zei dat de initiatieven die op het regeringsvlak worden ondernomen ook moeten steunen op een bewuste deelname van de bevolking.

Voor het regelen van de internationale economische verhoudingen worden oplossingen nagestreefd door de konferentie van Santiago de Chili, doch de bewustwording voor een doelmatiger, oprechter en rechtvaardiger wereld blijkt enkel realiseerbaar door het vermenigvuldigen van de menselijke contacten.

Aan de hand van praktische voorbeelden wees hij op de rol die door de gemeentebesturen kan worden vervuld om, via de diverse organisaties in de ontwikkelingslanden, deze contacten te bevorderen.

De heer H. De Fauw, Lid van de Bestendige Deputatie legde vooral de nadruk op de voorbeelden gegeven door de heer Rens, doch hij wees op het psychologisch gevaar van de rijke gemeenschap om immuun te worden ten overstaan van de noden van de arme gemeenschap. Meer dan ooit vroeg hij om inzicht en begrip voor het probleem van de misdeelde wereld en voor de behoefte aan aanmoediging van degenen die zich, ver buiten hun land, inzetten om bijstand en verandering te brengen. Hierbij gaf hij een overzicht van de inspanningen die de Provincie heeft geleverd en nog zal leveren door het opstellen van een programmatie, die er naar streeft over een periode van vijf jaar, de provinciale bijdrage op 1 % van haar begroting te brengen voor helpen lenigen van deze noden.

In zijn slotwoord vroeg de heer Gouverneur aan de gemeentebesturen zich te willen beraden over de mogelijkheden waarover zij beschikken en na te gaan op welke wijze zij op de meest geschikte manier bij de plaatselijke bevolking kunnen inwerken. De uitwisseling van voorstellen tussen de lokale en de provinciale overheden nopens deze kwestie achtte hij een geschikte reden om later opnieuw bijeen te komen, ten einde op een nog meer doelmatige wijze bij te dragen tot de ontwikkelingssamenwerking.

Dumont Wyckhuysse nv te Roeselare

Door de firma Dumont-Wyckhuysse nv, schuimrubber, werden te Beveren-Roeselare enkele nieuwe bedrijfsgebouwen in dienst genomen. Het betreft een stapelplaats voor afgewerkte producten (4.500 m²) en een tijdelijke opslagplaats voor verder te verwerken producten (6.000 m²).

Deze nieuwbouw heeft de firma toegelaten, met dezelfde machines, een grotere produktie te verwezenlijken. De personeelsbezetting steeg van 220 arbeiders in april 1970 tot 310 in april 1971.

Ambachtelijke terreinen WIER

De vorige jaren heeft de Westvlaamse Intercommunale voor Economische Expansie en Reconversie (WIER) zich intens ingesteld op het uitbouwen van de noodzakelijke infrastructuur op de industriegebieden van *nationaal belang* in de Westhoek en te Tielt.

Sinds 1971 startte de WIER op grote schaal met de realisatie van de overige industriegebieden en zones voor *ambachtelijke bedrijven* gelegen in haar aktieveld, dat zich uitstrekt over de ganse provincie West-Vlaanderen, met uitzondering van het grootste gedeelte van het arrondissement Kortrijk.

Zo startte reeds vorig jaar de uitrusting van een kleiner gebied te Veurne langs de Pannestraat, van de zones Blauwe Toren (langs de Blankenbergse Steenweg) en Waggelwater (op de vroegere gemeente Sint-Andries) te Brugge en van het gebied Kampveld te Oostkamp. Deze laatste werken zijn reeds beëindigd zodat, ontsloten via de Kampveldstraat en op amper één km. van de autosnelweg Brussel-Oostende, daar thans 15 hectaren uitgeruste bedrijfsgronden kunnen te koop gesteld worden.

Begin april 1972 had de openbare aanbesteding plaats voor de uitvoering van wegen- en rioolwerken te Dadizele, Egem en Ingelmunster. Praktisch al deze infrastructuurwerken konden worden uitgevoerd met een staatsstussskomst van 65 %, zodat de betrokken gronden na uitvoering van de werken aan zo gunstig mogelijke voorwaarden zullen kunnen doorverkocht worden voor de inplanting van nieuwe industriële en ambachtelijke bedrijven of de overplanting van bestaande uit de stadskernen en plaatsen waar verdere uitbreiding onmogelijk is.

Ieper : hart van het Westland

Te Brussel werd in de lokalen van de Kredietbank een tentoonstelling georganiseerd over de modelstad 1971-72 : Ieper, hart van het Westland. In een openingsrede schetste de heer Vanraes, schepen, het verleden van de stad en de toeristische en economische mogelijkheden die in deze stad voorhanden zijn.

Werkgelegenheid stabiel dan ooit in het Kortrijkse

Uit het Jaarverslag van de Kamer voor Handel en Nijverheid van Kortrijk blijkt o.m. dat de Zuid-Westvlaamse bedrijfsleiders sinds jaar en dag zoveel mogelijk met eigen middelen zorgen voor werk in eigen streek, en dat zij er bovendien voor instaan dat de werkgelegenheid in de streek stabiel is dan in de meeste andere gewesten.

Spijt de conjunktuurverhoging van 1971 was de werkloosheid vorig jaar konstant lager dan in 1970. De Kortrijkse Nijverheid verhoogde haar export.

Opvallend is ook dat bijna 1 werknemer op 3 van het arrondissement werkt in de stad Kortrijk : de uitwijking van de industrie naar de industrieterreinen wordt ruimschoots gekompenseerd door de sterke aangroei van de tertiaire sektor.

In 1971 werden 280 nieuwe vennootschappen opgericht.

Het budget van de Kamer verdrievoudigde in 8 jaar, zonder dat hierbij rekening gehouden werd met zeer belangrijke autonome initiatieven, zoals bijvoorbeeld de *bien-nale 'Interieur'*.

REIZEN WASTEELS

p.v.b.a.

70 BURELEN VERSPREID OVER GANS EUROPA
+ **Yongestr 91/93 TORONTO (Ont) CANADA**

Hoofdburelen voor beide Vlaanderen :

G. LENOIR

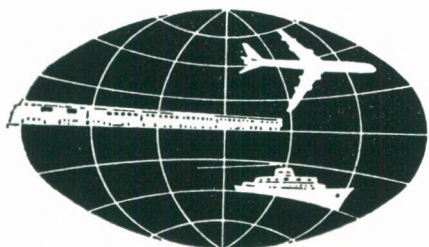
OOSTSTRAAT 29, ROESELARE

Tel. (051) 216.72 (2 l.) - 245.41 (2 l.)

TELEX : 017.570

ST.-JACOBSTRAAT 22, BRUGGE

Tel. (050) 365.31 (2 l.)

SNELLE EN UITERST STIPTE BEDIENING IN VERNIEUWDE EN
RUIMERE BURELEN VOOR ZAKENLIEDEN

Algemene Vergadering Leiedal

De jaarlijkse Algemene Vergadering van Leiedal had plaats te Wevelgem.

De gemeente Kerkhove werd er aangenomen als 36e gemeente-aandeelhouder.

De heren provincieraadsleden R. Catteeuw en J. Vandevelde werden aangeduid om de mandaten van beheerder van de heren gedeputeerden L. Gillon en M. Monballyu te voltrokken. Als lid van het Kollege van Kommissarissen werd de heer W. Malfait, provincieraadslid aangesteld ter vervanging van de heer R. Catteeuw.

De bouwwerken werden aangevat voor uitbreiding van de bureelgebouwen in de Rijselstraat.

In opdracht van de gemeentebesturen wordt een programma zwembaden uitgevoerd. Een eerste realisatie is in de gemeente Kuurne in uitvoering. Heule en Deerlijk sloten eveneens een akkoord af voor het bouwen van een zwembad.

Analoog worden thans voorbereidende besprekingen gevoerd om, in samenwerking met de WITAB een programma van gemeentelijke sporthallen in de Provincie te verwezenlijken.

Inzake huisvuilverwerking werd, in samenwerking met de WITAB, de oprichting voorbereid van een Interkommunale voor de vuilverwijdering en -verwerking in de sektor Menen.

Industrieparken van Leiedal

In het industriepark *Heule-Kuurne* werden voor uitbreiding gronden verkocht aan de firma Intertex, textielgroothandel (8.427 m²) en aan de firma Cobar, radio- en TV (23.129 m²).

De aanbesteding ging door voor de riolerings- en moderniseringswerken in de Izegemse- en Vierlindenstraat. Dit is de laatste fase van uitrustingswerken in het industriepark.

In het bijzonder wordt thans aandacht besteed aan de brandbeveiliging van de gevestigde bedrijven.

De mogelijkheid wordt onderzocht om op verscheidene plaatsen watervoorraden aan te leggen.

In het industriepark *Gullegem-Moorsele* werden voor uitbreiding gronden verkocht aan de firma Anatex, vezelplaten (4.105 m²) en aan het konstruktiebedrijf Atcomex (6.868 m²).

Bij het Ministerie van Openbare Werken werd het ontwerp-dossier ingediend voor de uitrustingswerken in de uitbreiding op Gullegem.

Het ontwerp-dossier van de uitrustingswerken in het industriepark *Harelbeke-Stasegem* werd eveneens voor subsidiëring ingediend.

Voor de uitbreiding van het industriepark *Wevelgem-Zuid* werd het bestemmings- en onteigeningsplan door de gemeenteraad definitief goedgekeurd en voor koninklijke goedkeuring overgemaakt.

Te *Avelgem* zullen in eerste fase 10 ha aangekocht en uitgerust worden.

Te *Deerlijk* werd aan de gevestigde firma Jumatt voor uitbreiding 13.018 m² verkocht.

Woonzones van Leiedal

In de verkaveling Overheule te Moorsele werden sedert februari 4 kavels voor privatebouw verkocht.

Roger SABBE - VERHULST

OPENBARE WERKEN

Houthulststraat 39

8140 STADEN - Tel.: 051/712.91

In de wijk Stedestraat te Zwevegem werden eveneens 4 kavels verkocht, waarvan 2 met woning.

In dezelfde wijk werd aan de KOO Zwevegem 2.126 m² verkocht bestemd voor het bouwen van 9 woningen voor ouden van dagen.

In de wijk Zwingel te Bellegem werden de uitrustingswerken aangevat. Leiedal zal er 17 percelen voor privaatbouw te koop aanbieden, terwijl de bouwmaatschappij er 9 woningen voor uitgebloeide gezinnen zal bouwen.

Het Palingbeekdomein

Op 5 april vergaderden de leden van de technische commissie van het Palingbeekdomein te Zillebeke, onder het voorzitterschap van Bestendige Afgevaardigde A. Legein in het Huis van Westtoerisme. Deze werkbijeenkomst was in hoofdzaak gewijd aan de bespreking van de stand van zaken en aan de werken die in de nabije toekomst nog dienen uitgevoerd.

Er dienen nog een aantal werken uitgevoerd door de eigenaar, met name het Rijk, alvorens het domein in zijn geheel kan overgedragen worden aan het Provinciaal Bestuur.

De commissie heeft aangedrongen opdat de procedure zou op gang gebracht worden, zodat — mits de passende overgangsbepalingen — bedoelde overdracht zonder uitstel zou kunnen gebeuren.

Met een minimum nutsvoorzieningen (o.m. sanitair) en toezichtsmaatregelen zou aldus een officieuze openstelling in een nabije toekomst in uitzicht kunnen gesteld worden.

Cobar Barco Electronic nv

Cobar Barco Electronic nv uit Kortrijk heeft in de industriezone van Heule-Kuurne een aanvullend stuk grond gekocht van 2,6 ha. Samen met een vroegere aankoop brengt dit de totale grondoppervlakte in Kuurne op 5,3 ha. Zij bouwt er nu een eindmontage-hall en stapelplaats voor kleur- en zwart-wit televisie apparaten.

Dit brengt haar totale vloeroppervlakte op 29.000 m², waarvan 11.000 m² te Kuurne en 18.000 m² in de hoofdzetel te Kortrijk. Terzelfdertijd wordt te Zaventem een Technisch-Kommercieel Centrum opgericht van 1.000 m².

Door de inwerkingstelling van deze nieuwe inrichtingen wordt de totale personeelsbezetting in België op 900 personen gebracht. Het actuele investeringsprogramma belooft vijftig miljoen.

Cobar-Barco Electronic nv, opgericht in 1933 te Poperinge, is op dit ogenblik één der belangrijkste Europese ondernemingen op gebied van speciale (multi-standaard) televisie-apparaten, monitoren en video-schakeluitrustingen, zowel voor privé als industrieel gebruik. De laatste jaren werden o.m. grote investeringen gedaan voor ontwerp en productie van speciale componenten, gebruikt in de televisiesector. Zij voert 40 % van haar productie uit naar de Gemeenschappelijke Markt en de EFTA-landen.

Haar afzonderlijke textielautomatisatieafdeling (Cobar-tex) actief in dertig landen, is hoofdzakelijk bedrijvig in de weverijsector, o.a. op gebied der numerische sturing van Jacquard-uitrustingen.

Jaarverslag WITAB

De Westvlaamse Intercommunale voor Technisch Advies en Bijstand voor Ruimtelijke Ordening (WITAB) hield op 12 mei haar algemene vergadering te Oostende, onder voorzitterschap van de heer P. Monballyu.

Volgens het Jaarverslag waren op 31 december 1971 102 gemeenten aangesloten bij de WITAB, wat overeenkomt met 72,7 % van de potentieel aan te sluiten bevolking in de provincie West-Vlaanderen. 58 van deze gemeenten duiden de WITAB aan als gemeentelijk urbanist, teneinde de technisch-stedebouwkundige plannen van de gemeente uit te werken. Dit gebeurt zeer dikwijls in ruggespraak met de WIH en de WIER, wanneer in de plannen van aanleg woonzones of industriegebieden worden voorzien. Ook verkavelingsplannen en onteigeningsplannen worden door de WITAB, in opdracht van de gemeenten en de WIH uitgewerkt.

Een belangrijke activiteit van de WITAB is het verstrekken van technisch advies op basis van een specifiek kontrakt. De WITAB was terzake actief op het gebied van het oplossen van het algemeen probleem van de vuilverwijdering en de vuilverwerking en van de oprichting van nieuwe zwembaden; zij was ook betrokken bij de uitwerking van enkele specifieke problemen zoals de beveiliging van het waterspaarbekken De Blankaart, de sanering van de Mandelvallei en het opstellen van het structuurplan van Knokke-Heist.

De algemene problemen in zake vuilverwerking en de zwembaden en sporthallen steunden telkens op een basisstudie over gans het grondgebied, gevolgd door een gebiedsindeling van de provincie. Daarmee samenlopend werd de technische uitrusting bestudeerd, terwijl de WITAB ook de nodige inspanning opbracht om de gemeenten uit de diverse sectoren wakker te maken voor het zoeken naar gemeenschappelijke opvattingen en acties, teneinde tot de nodige realisaties te komen.

Uit de toelichting van de heer J. Pattyn, directeur, bleek tenslotte dat de groei in het aantal aangesloten gemeenten en in de aanstelling van de WITAB als urbanist een bewijs van vertrouwen van de gemeenten is in de werking van WITAB.

In verband met de werking in de toekomst wees spreker op het belang van het gemeentelijk structuurplan als beleidsinstrument voor de gemeentelijke overheden en op de noodzaak van een dynamische, systematische en concrete realisatie van de moderne beginselen van ruimtelijke ordening. Ongetwijfeld moet WITAB op dit vlak nog meer innoverend werken.

Het sukses van de activiteiten van WITAB op het vlak van de vuilverwerking en van de zwembaden en nu ook sporthallen bewijst dat de interkommunale aanpak van problemen, die moeilijk door de gemeenten afzonderlijk kunnen gerealiseerd worden en van realisaties, die op deze wijze vlugger en financieel voordeliger kunnen verwezenlijkt worden, verder dient uitgewerkt.

MBLE nv te Roeselare

De firma MBLE nv, elektronisch materieel, te Roeselare heeft 6.200 m² nieuwe gebouwen opgetrokken. Deze gebouwen moeten een meer efficiënte werkwijze toelaten en een verhoogde tewerkstelling opvangen. Binnenkort worden de aanwervingen tot 1.400 opgevoerd, terwijl bij gunstige conjunctuur een tewerkstelling van 1.500 personen mogelijk wordt.

Sinds 1919

De Maatschappij die **U** en **UW STREEK** best kent en zich dan ook het best aanpast aan **UW VERZEKERINGSPROBLEMEN** van

BRAND LEVEN ONGEVALLEN

Zetel en kantoren :

KORTRIJK

Lange Steenstraat 20 (Huyze Ghelinck)

Lekkerbeetstraat 3 en Lange Steenstraat 22

Telefoon : (056) 116.91 (6 lijnen)

Bijhuis :

BRUGGE

Garenmarkt 6

Telefoon : (050) 324.40

**Algemeen Agenten te
Antwerpen en Brussel**

Inspecties over het ganse Vlaamse land

Kapitaal : Frs 25.000.000 (volstort)

Reserves : Frs 297.500.000

Bruto premiën : Frs 195.000.000

Op 12 mei ging te Oostende de statutaire algemene vergadering door van de Westvlaamse Intercommunale voor Huisvestingsbeleid (WIH) onder leiding van de heer P. Monballyu, ondervoorzitter. Uit het Jaarverslag blijkt dat op 31 december 1971 87 gemeenten waren aangesloten, wat in totaal 81,8 % van de inwoners uit het potentieel aktiegebied van de WIH is. In 1971 sloten 7 gemeenten aan.

Naast een eigen kapitaal van 35,7 miljoen frank onderschreef de WIH reeds voor 553 miljoen frank leningen, waarvan reeds 121 miljoen frank werd terugbetaald; 77,6 miljoen frank daarvan werden in 1971 vereffend. Tevens werden 75 miljoen frank leningen opgenomen voor gesubsidieerde uitrustingswerken. Dit alles wijst duidelijk op een zeer gunstige aktiviteit van de WIH.

Deze aktiviteit komt tot uiting in de aankoop van nieuwe gronden, die in 1971 31 ha groot was, en in de verkoop die tot 50 ha bedroeg. Bij deze 50 ha ging het grootste aandeel naar de bouwmaatschappijen en instellingen van openbaar nut (29 ha) en naar partikulieren, voor individuele bebouwing (10 ha). De gemeenten kochten ongeveer 8 ha uitgeruste gronden. De WIH beëindigde voor ongeveer 66 miljoen fr. infrastructuurwerken uit in bouwzones, terwijl er nog voor ongeveer 52 miljoen frank andere uitrustingswerken aan de gang zijn.

Belangrijk tenslotte is wel vast te stellen hoe de WIH effectief aan het werk was (verkaveling, uitrusting, groepsbouw) in het kader van 74 verschillende bijzondere plannen van aanleg, verdeeld over gans het werkveld van de WIH.

Uit de toelichting van de heer J. Pattyn, directeur van de WIH, bleek verder nog dat een steeds groter aantal gemeenten lid worden van de WIH en dat de rol van de WIH in het kader van het gezamenlijk grondbeleid steeds belangrijker wordt.

De realisatie van woonwijken is natuurlijk afhankelijk van de subsidies van rijkswegen, maar op dit vlak zijn de laatste maanden talrijke dossiers van wegenwerken betoelaagd geworden.

In de toekomst dient ongetwijfeld de woningbouw door de WIH aangewakkerd te worden in het kader van de integrale uitvoering met het oog op een aangename leefklimaat.

Eerste Steenlegging VTW

Op 25 maart jl. ging te Kuurne de eerste steenlegging door van een administratief en sociaal centrum van de nv Vlaamse Tapijtweverij - Prado. Het administratief complex zal een nuttige vloeroppervlakte hebben van 3.500 m². De totale produktiekapaciteit van de maatschappij belooft circa 5 miljoen m² per jaar en de personeelsbezetting is gestegen tot 900 man.

Siemens-Oostkamp

Volgens het jaarverslag 1970-71 van Siemens nv steeg de totale capaciteit van het bedrijf te Oostkamp met 39 %; de benuttingsgraad bedroeg het jaar daarvoor reeds 95 %. De bebouwde oppervlakte van het bedrijf beslaat nu 44.000 m².

Op 30.9.1971 bedroeg de tewerkstelling 3.158 eenheden, of 387 méér dan op 30.9.1970.

WER wenst wederoprichting groep Brugge in de NMBS

Op dit ogenblik wordt de NMBS beheerd door het hoofdbestuur dat te Brussel gevestigd is en door 8 regionale besturen of groepsdirekties. Er zijn 3 Vlaamse (Antwerpen, Gent, Hasselt) en 4 Waalse groepen (Bergen, Charleroi, Namen, Luik). Ieder van deze groepsdirekties is bevoegd over een bepaald gebied en bevat een aantal uitvoerende diensten en een aantal spoorinstellingen. De groep Gent is bevoegd over de provincies Oost- en West-Vlaanderen. Op grond van verscheidene redenen en in het belang van de NMBS en van de provincies meent de Westvlaamse Economische Raad dat het gewenst is de groep Gent te splitsen in een groep Gent en een groep Brugge.

Bij de onderhandelingen van de Westvlaamse Economische Raad met de NMBS-Gent is menigmaal naar voor getreden dat de groep Gent overbelast is, en dit vooral aan de top. Inderdaad, de groep Gent moet met ongeveer hetzelfde personeelsaantal als elk van de andere regionale besturen 24,1 % van de stations, 20,1 % van de spoorinstellingen en 32,9 % van de overwegen van het ganse Belgische spoorweginet beheren. Ieder van de andere groepen heeft een heel wat lager gemiddelde; het bedraagt respectievelijk 10,9 % (stations), 11,4 % (spoorinstellingen) en 9,4 % (overwegen). Door de splitsing van de groep Gent zouden twee nieuwe groepen ongeveer gelijk worden aan de andere bestaande groepen.

In het kader van de decentralisatie zouden zekere bevoegdheden die nu bij de Direktie te Brussel berusten, aan de regionale besturen kunnen overgedragen worden. Dit betekent echter een verzwarende van het werk voor de groepsdirekties. Gezien de relatieve overbelasting van de groep Gent zou de decentralisatie praktisch onmogelijk worden. De voorbereiding van de decentralisatie houdt dus onder meer de noodzakelijkheid in de groep Gent te splitsen in een kleinere groep Gent en een groep Brugge.

Niet alleen de decentralisatie van het spoorwegbeheer maar ook de toename van het goederenverkeer per spoor in de groep Gent kan een merkelijke verzwarende van de taak van de groepsdirekties meebrengen. Inderdaad het goederenverkeer per spoor in de groep Gent steeg van 7.276.354 ton in 1969 tot 7.860.435 ton in 1970 of met 8,0 %. In het Rijk was er slechts een stijging van 2,8 %.

Rekening houdend met de gunstige evolutie in de havens van Zeebrugge en Gent en de oprichting van een vervoercentrum te Aalbeke-Lauwe-Rekem mag verwacht worden dat de groep Gent verder in betekenis zal toenemen, zodat een doeltreffend spoorwegbeheer in de provincies Oost- en West-Vlaanderen niet langer door één groep zal kunnen waargenomen worden.

Verder meent de Westvlaamse Economische Raad dat in het kader van de tewerkstelling in eigen streek de oprichting van een groepsdirektie te Brugge gewenst is vermits hierdoor ongeveer 300 personen te Brugge zouden kunnen tewerkgesteld worden. Het grootste deel van dit personeel is thans woonachtig in West-Vlaanderen en tewerkgesteld te Gent.

Ook op het vlak van de pariteit tussen de taalgemeenschappen zou de wederoprichting van de groep Brugge het bestaande onevenwicht in het spoorwegbeheer, namelijk 4 Waalse groepen en slechts 3 Vlaamse groepen, herstellen.

STUDIEBUREAU

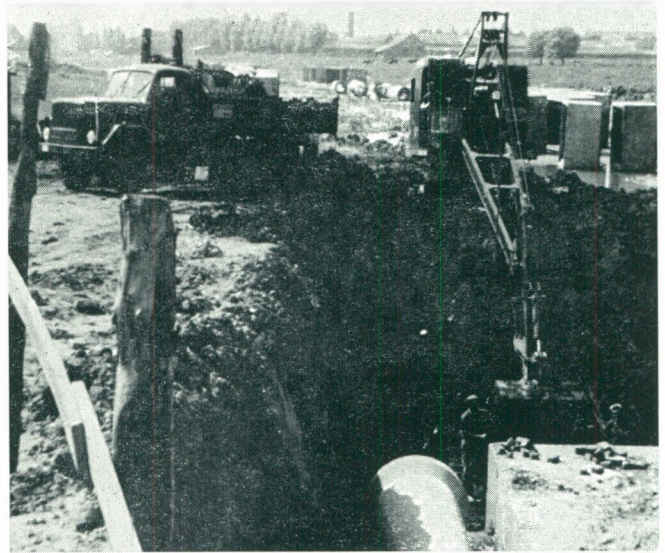
W. LAPERE

Stationsstraat 2, Kortrijk

Tel. (056) 147.95 - 96

Studies voor

- Wegenwerken**
- Rioleringen**
- Topografie**
- Zuiveringsstations**
- Drinkwatervoorzieningen**
- Draineringen**
- Kunstwerken**

Grondwerken industrieterrein te Ieper.
Overwelfing van de Bellewaerdebeek.

TRANSPORT

Pomme

P.V.B.A.

T.I.R.-WAGENS - KIPWAGENS - CITERNEN
CEMENT IN VRAK - COMMUNAUTAIR VERVOER

Diksmuidestraat 42A

8140 STADEN

Tel. 051-717.21 (4 lijnen)

Telex 17-416

Teneinde tegemoet te komen aan de snelle economische expansie in West-Vlaanderen en aan de tendens tot werk in eigen streek, decentralisatie van en pariteit in de gemeenschappen konkludeerde de Westvlaamse Economische Raad te ijveren voor de oprichting van een volwaardige groep Brugge die grosso modo zou samenvallen met de provincie West-Vlaanderen. Alle gegevens van de huidige en vooral de verwachte activiteit in de groep Gent wijzen er op dat bedrijfseconomisch en organisatorisch deze splitsing ten volle verantwoord is.

Zwembaden en sporthallen in West-Vlaanderen

Op uitnodiging van Prof. Dr. F. Van Mechelen, Minister van Nederlandse cultuur, namen de heren P. Monballyu, voorzitter, en J. Pattyn, directeur van de WITAB, deel aan een open forum over de sportinfrastructuur in de gemeenten.

Het forumgesprek ging door in het kader van een drie-daagse studiereis van Vlaamse gemeentemandatarissen naar sportcomplexen in de omgeving van Londen van 16 tot 18 mei.

In dit gesprek kwam tot uiting hoe belangrijk de interkommunale samenwerking is bij de bouw, de uitrusting en de uitbating van zwembaden en sporthallen.

De realisaties, zoals deze dank zij de WITAB en Leiedal, met behulp van de provinciale overheid in West-Vlaanderen in de eerstkomende jaren tot stand zullen komen, gaven aan de aanwezige gemeentemandatarissen en ambtenaren een duidelijk overzicht van de degelijkheid en de snelheid van conceptie en tenuitvoerlegging.

Inderdaad zal vóór einde 1972 in zeven gemeenten een overdekt zwembad klaar komen, terwijl in de loop van 1973 in zes andere gemeenten een dergelijk zwembad zal gebouwd worden.

Op vrijdag 26 mei ging te Brugge in het Provinciaal Hof een voorlichtingsvergadering door voor de 109 gemeentebesturen, aangesloten bij de Westvlaamse Intercommunale voor Technisch Advies en Bijstand voor Ruimtelijke Ordening (WITAB). Op het programma stond een eerste gedachtenwisseling over de mogelijke oprichting van sporthallen in West-Vlaanderen.

Aansluitend op een onderzoek over de nood aan sportakkommodatie in de provincie, uitgevoerd door de Westvlaamse Vereniging voor Vrije Tijd (WVT) en in analogie met wat reeds kon worden gerealiseerd inzake zwembaden, wil de provincie West-Vlaanderen door de WITAB en Leiedal opnieuw een aanbesteding laten uitschrijven.

Op deze wijze wil men op korte termijn beschikken over enkele type-sporthallen die door bekroonde aannemers op vraag van de gemeenten kunnen worden uitgevoerd binnen redelijke termijnen en vooraf-vaetstaande prijzen.

Deze wedstrijd-offerte, die in juli zal worden gelanceerd, wordt momenteel grondig voorbereid. Diverse binnen- en buitenlandse normen en realisaties werden reeds bestudeerd en vergeleken.

De resultaten van deze eerste studie werden op de voorlichtingsvergadering aan de gemeente-overheden voorgelegd, teneinde te komen tot een juiste raming van de werkelijk geïnteresseerde gemeenten en tot een beter inzicht in de specifieke vereisten, door de gemeente-overheid gesteld.

In principe zou het aanbod beperkt worden tot een vijftal types, waarvan drie van 22 op 42 meter en twee van 28 op

42 m. Bij de eerste groep werd een zeer eenvoudig type ontworpen, dat op maximum 5 miljoen frank wordt geraamd. Daarnaast komen dan 2 polyvalente en 2 uitsluitend voor sportbeoefening uitgeruste zalen met tribunes voor.

Gedacht wordt dat de eerste realisaties reeds begin 1973 zullen kunnen starten.

Omzetcijfers Bekaert 1971

De Bekaert-groep heeft in 1971 een gekonsolideerde omzet van ongeveer 11 mld fr. gerealiseerd. Dit vertegenwoordigt een stijging van 7 % ten opzichte van de omzet van vorig jaar, na aanpassing ervan volgens de nieuwe konsolidatieprincipes die dit jaar werden toegepast. Het exploitatieresultaat bereikte 599 mln fr. (55 % omzet).

De netto-winst bedroeg 316 mln fr. en daalde met 28 % ten opzichte van 1970 (438 mln). Dit is onder meer te wijten aan de dalende conjunctuur, aan dalende prijzen en enige overcapaciteit, aan het gewijzigd exportbeleid van België en aan verliezen voortkomend uit ongunstige wisselkoersen. Het hoog investeringsritme van de groep leidde tijdens het afgelopen jaar (1.577 mln fr.) tot een zeer belangrijke toename van de afschrijvingen (752 mln fr. ; dit is een stijging van 142 mln fr. ten opzichte van 1970). De cash flow steeg van 1.132 mln fr. in 1970 tot 1.220 mln fr. in 1971 ; dit is een stijging van 8 %.

De Bekaert-groep heeft momenteel 38 fabrieken in 15 landen in bedrijf. De tewerkstelling belooft 12.000 werknemers in de gekonsolideerde en 7.800 in de geassocieerde bedrijven.

In 1971 realiseerde de groep 60 % van zijn omzet (inclusief het aandeel van de geassocieerde vennootschappen) in de Euromarkt, 15 % in de andere Europese landen, 13 % in Noord-Amerika en 12 % in de rest van de wereld.

In de loop van het jaar kwam de industriële expansie van de Bekaert-groep vooral tot uitdrukking in de staalkoördsektor, door de opening van drie fabrieken in Spanje (Burgos), Japan (Nasu) en België (Lanklaar-Bilsen). De groep heeft in Nederland een houdstermaatschappij opgericht (met name Bekaert International nv) om er verscheidene industriële belangen in te groeperen. Dit was onder meer het geval met de Nederlandse onderneming Tomado — gespecialiseerd in de fabricage van huishoudelijke artikelen en handels- en industriële produkten — die in de loop van dit jaar werd overgenomen, maar waarvan de resultaten nochtans niet werden gekonsolideerd in de rekening van het boekjaar 1971. Tenslotte heeft Bekaert, via de Engelse vennootschap Tinsley Wire Industries, deelgenomen aan de oprichting van een draadtrekkerij in Ierland.

Een belangrijke diversifikatie in het fabricageprogramma van Bekaert Engineering was de introductie van fluidics. Dit zijn pneumatische sturingen, waarmee tal van industriële automatieproblemen kunnen worden opgelost.

Dit jaar ook heeft de permanente zorg inzake vorming en opleiding van het kaderpersoneel aanleiding gegeven tot de deelname van Bekaert, samen met andere multinationale ondernemingen, aan het Centre Européen d'Education Permanente (CEDEP) te Fontainebleau (Frankrijk). Voorts werd een tweede levensschool voor jongere werknemers opgericht te Tiel in België, en een speciaal vormingsprogramma werd gerealiseerd ten behoeve van medewerkers die binnenkort de pensioengerechtigde leeftijd zullen bereiken.

NIEUW !

DIT REKKEN BOUW-SYSTEEM

Deze nieuwe buisrekken zijn esthetisch en sterk. Ze geven U de goedkoopste stockering per vierkante meter. U kunt ze zelf en zeer vlug monteren, zonder vijzen noch moeren. Verschillende delen schuiven gemakkelijk en met zekerheid in mekaar. Hun standvastigheid is merkwaardig. Licht maar zeer sterk. Ze laten zware gewichten toe zonder hoogte limitatie.

Vraag inlichtingen of het bezoek van onze afvaardigde.

MULTISTOCKAGE

pvba

Jan van Nassastraat 63A
9600 RONSE
tel. (055) 253.68

DE BESTE OPLOSSING LIGT BIJ DE HAND...

voor de groei van uw spaargeld
door een veilige belegging

voor de modernisering van uw bedrijf
door een passend beroepskrediet

voor uw aankopen op afbetaling
door een goedkoper financiering

kunt U best terecht bij de

BANK VAN ROESELARE EN WEST-VLAANDEREN

DE BANK MET DE VEELZIJDIGE SERVICE !

Zetel : Noordstraat 38, Roeselare

Succursale : Brugge, Vlamingstraat 35

60 Agentschappen in West-Vlaanderen

dát is

BARCO

filosofie : "de mens eerst"

door creatieve instelling, solidariteit en hoge techniciteit naar een voortdurende groei.

produkten : tv, audio, video
industriële apparatuur

zwart-wit en kleuren-TV (mono-, bi- en multi-standard).

HiFi apparatuur.

Industriële- en studio zwart-wit en kleuren-TV monitoren, video schakelcentrales.

Spoelafstasters en schietspoelcontroles voor weefgetouwen, elektronische klaviatuurmachines voor ponsen van jacquardkaarten.

Informatie verwerking, dataloggers.

N.V. COBAR Electronic (Belgium)
Th. Sevenslaan 106 8500 Kortrijk tel 056/114.11
telex 017/305

Te Oostende ging vrijdag jl. de gewone algemene vergadering door van de Westvlaamse Intercommunale voor Economische Expansie en Reconversie (WIER) onder voorzitterschap van de heer D.R. De Man.

Uit het Jaarverslag blijkt dat 60 gemeenten aangesloten waren bij de WIER, wat 68,6 % uitmaakt van de potentieel te benaderen bevolking in de provincie West-Vlaanderen.

Teneinde tegemoet te komen aan een dringende vraag inzake financiële draagkracht werd de WIER, die reeds een gemengde interkommunale vereniging was, in 1971 uitgebreid met de vijf interprofessionele syndikale kamers van bouwbedrijven, terwijl bepaalde andere leden hun kapitaalsinbreng merkelijk verhoogden.

In totaal bedroeg het onderschreven kapitaal op 31.12.1971 39,5 miljoen frank. Dit liet toe heel wat leningslasten aan te gaan waarvan 500 miljoen frank onder provinciale waarborg, en 580 miljoen frank onder staatswaarborg.

De belangrijkste werken die op deze wijze werden gefinancierd betroffen grond- en uitrustingswerken in de Westhoek en op diverse terreinen voor ambachtelijke vestigingen; verder bepaalde voorfinancieringen voor werken ten laste van het rijk en twee bedrijfsgebouwen die door de WIER werden gebouwd ten voordele van bedrijven, die deze gebouwen op langere afstand inkopen.

Tenslotte was er ook de deelname van de WIER in het kapitaal van de nieuwe Interkommunale Vereniging voor de Autosnelwegen van West-Vlaanderen.

Op 31 december 1971 had de WIER in totaal reeds 930 ha grond aangekocht, waarvan er nog 807 ha in eigen bezit waren; 118 ha daarvan werden in 1971 aangekocht. Op deze wijze werden de terreinen grotendeels aangekocht, die voor de industrialisatie in het werkgebied van de WIER (buiten het havengebied van Zeebrugge) in de e.k. jaren noodzakelijk zijn.

De verkoop (26 ha in 1971) is echter functie van de uitrustingswerken en van de vraag naar industriegronden.

De WIER was op 48 kleine en grotere industrieterreinen werkzaam, gelegen op 32 gemeenten.

In zijn toespraak tot de algemene vergadering legde de heer J. Pattyn, directeur van de WIER, de nadruk op de grotere spreiding van uitgeruste industrieparken, dank zij de subsidies van Rijkswegen, zodat naast de inplanting van nieuwe bedrijven, tevens meer zal kunnen voldaan worden aan de vraag van bedrijven die de stadskernen moeten verlaten met het oog op een verruimde en meer rationele uitbating. Het tempo in de aankoop is begripelijkwijze verzwakt na de belangrijke grondverwervingen van de vorige jaren.

De conjuncturele omstandigheden hebben wel een verzwakking in de verkoop van uitgeruste gronden veroorzaakt, maar in 1972 zal de verkoop ongetwijfeld hoger liggen.

Inzake beleidsobjectieven voor de toekomst was de heer Pattyn van mening dat de WIER haar werking zou moeten intensiveren op het vlak van de tertiaire sektor en meer bepaald inzake toeristische uitrusting. Tevens achtte hij het nodig de aanleg en concrete uitwerking van de zandwinningszones op een rationele wijze aan te pakken.

Dinsdag, 4 april werd te Knokke-Heist de uitslag bekendgemaakt van de ideeënwedstrijd 'Knokke-Heist 25', ingericht door de stad Knokke-Heist, in samenwerking met de Westvlaamse Intercommunale voor Technisch Advies en Bijstand voor Ruimtelijke Ordening (WITAB).

Het doel van deze ideeënwedstrijd was te komen tot een konfrontatie van verschillende visies op de stedenbouwkundige ontwikkelingsmogelijkheden van de nieuwe entiteit 'Knokke-Heist', ontstaan door fusie van de badsteden Knokke en Heist en de poldergemeenten Westkapelle en Ramskapelle.

Deze konfrontatie is bedoeld als vertrekpunt voor verdere studie en realisatie van een centrumgebied met zinvolle verzorgende functies.

Deze functies dienen nieuwe en nog niet voldane behoeften van de inwoners- en verlofgangersgemeenschap te bevredigen.

Het centrum dient te beantwoorden aan de sociale, technische en toeristisch-recreatieve evolutie van de maatschappij.

De projecten moesten tussen 1 november 1971 en 28 februari 1972 worden ingezonden. In totaal werden er 15 ontwerpen ingestuurd.

De 15 ingezonden projecten werden door de jury naar hun waarde beoordeeld op 22 en 23 maart 1972. De jury hechtte vooral belang aan het feit of de ontwerpers de nieuwe stad 'Knokke-Heist' van een 'nieuw hart' konden voorzien, waarbij de oude centrumvoorzieningen een bestemming op buurniveau kan worden toegevoegd.

Tevens moet er een harmonische overgang van het nieuw centrum met het reeds bestaande 'weefsel' worden nagestreefd. De toeristische roeping vraagt tevens een grote openheid naar alle bezoekers en een harmonisch overvloeien naar recreatieve en toeristische voorzieningen, terwijl ook diverse verkeerstechnische problemen dienen opgelost te worden. Dit alles moest tenslotte ook realiseerbaar zijn.

Aan de hand van deze krachtlijnen werden volgende projecten weerhouden en met diverse prijzen in geld beloofd:

1e prijs: Bauwens André en consoorten: werd bekroond met de prijs van 70.000 F van de stad Knokke-Heist, 50.000 F van het Nationaal Instituut voor Huisvesting, en 10.000 F van het Ministerie van Openbare Werken.

2e prijs: bv Planning, Brugge: Planning ontving de prijs van 60.000 F van de stad Knokke-Heist en van 10.000 F van het Ministerie van Openbare Werken.

3e prijs: P. Nelis en consoorten: deze groep ontving een prijs van 30.000 F van de stad Knokke-Heist en van 10.000 F van het Ministerie van Openbare Werken.

De vermeldingen gingen naar groepen: Marc Van den Abeele en consoorten en Gellynck Piet en consoorten. Beide groepen ontvingen een prijs van 20.000 F vanwege de stad Knokke-Heist en 10.000 F vanwege het Ministerie van Openbare Werken.

Kadervormingscyclus samenlevingsopbouw

De volkshogeschool De Blankaart organiseerde, met steun van de Dienst Volksontwikkeling (Ministerie Cultuur), een vijfdelige kadervormingscyclus waarin zowel

ook uw bedrijfszekerheid zou wel eens van een draadje kunnen afhangen...

wij bedoelen het niet figuurlijk maar letterlijk!
precies dáárom besteden we zoveel aandacht aan al
onze opdrachten.
dáárom ook hebben wij ons omringd met specialisten,
die voor al uw automatieproblemen een efficiënte op-
lossing vinden.

etm vandecappelle n.v.

electro-industriële apparatuur rumbekesteeuweg 279, 8800 roeselare tel. 051/230.81 (3 l.)

theorievorming als praktijkgetuigenissen inzake opbouwwerk aan de orde waren. Deskundige medewerking werd verleend door de heren F. Delmartino (voorzitter Vlaamse vereniging voor samenlevingsopbouw), J. Hardeman & A. Desmet (opbouwwerk Heuvelland), J. Timmermans (Limburgse raad voor samenlevingsopbouw), terwijl L. Kempynck, cursusleider op volkshogeschool De Blankaart voor de algehele coördinatie zorgde. De ruim vijftwintig kursisten, komende uit de arrondissement Veurne en Diksmuide en werkzaam in zeer diverse instellingen, hebben getracht hun onderlinge verantwoordelijkheid t.a.v. de streekontwikkeling te bepalen. Zij formuleerden tijdens het slotweekende een aantal resoluties inzake de te volgen strategie van probleembenadering en streek-aanpak. Deze groep verzamelde een eerste dossier van een 80-tal bladzijden. Het ligt in de bedoeling de thans uit elkaar gaande 'leergroep' uit te bouwen tot een 'stuurgroep' voor beide arrondissementen, waar, op grond van studie, kontakten en actie, de streekontwikkeling kan gestimuleerd, ondersteund en bijgestuurd worden. De groep verleent hoge prioriteit aan het aantrekken van een fulltime vakkracht die het opbouwwerk verder kan begeleiden en aan de vorming van projectgroepen rond concrete streekaangelegenheden.

Voordrachten

Dr. O. VANNESTE, Directeur WER-WES sprak op :

25 mei te Sanur (Indonesië) : Regional development policy, Planning Unit Provincie Bali.

27 mei te Denpasar (Indonesië) : The growth pole concept and the regional economic policy, Udayana University.

Dr. N. VANHOVE, Adjunkt-Directeur, WER-WES, sprak op :

23 maart te Brugge : Evolutietendensen in de distributiesector, Kaderdag NCMV arrondissement Brugge

24 maart te Knokke-Heist : Paneelgesprek over 'Zeebrugge en de Oostkust', CVP

18 april te Brugge : Economische aspecten van de ruimtelijke Ordening, ISU

25 april te Breda : Het Belgisch kusttoerisme, NWIT

5 mei te Veurne : Veurne - Ontwikkelingskern van de Westhoek, Promotiedag Westhoek WER

6 mei te Brugge : De uitbouw van Zeebrugge, ABVO kaderdag Halle-Vilvoorde

18 mei te Zeebrugge : De uitbouw van Zeebrugge, ABVO sociale promotie

3 juni te Luik : Beschouwingen betreffende de toeristische politiek, Jonge Economische Kamer.

Kanaal Roeselare-Leie : 100 jaar

Begin januari werd het honderdjarig bestaan van het kanaal Roeselare-Leie, op initiatief van het NCMV Roeselare, herdacht met diverse initiatieven, zoals een streekstudiedag en een reeks geleide boottochten op het kanaal. Op deze wijze konden bepaalde realisaties aan het kanaal zelf en op de oevers deskundig worden toegelicht. Het Ministerie van Openbare Werken en de Westvlaamse Interkommunale voor Economische Expansie en Rekonversie kunnen er bogen op zeer belangrijke projecten en uitgevoerde werken.

nv Vuylsteke-Devriendt te Roeselare

De investeringsinspanning van Vuylsteke-Devriendt nv, natuur- en kunststeenbedrijf, te Roeselare bedroeg de laatste vijf jaren 13,5 mln frank aan machines, rollend materieel, kantoormachines en gebouwen ; in 1972 werd opnieuw ruim 1 mln frank geïnvesteerd in machines en infrastructuur, wat in totaal op 14,5 mln frank komt. Daarnaast werden nog 2 mln frank uitgegeven aan plaatsing van machines, aansluitingen, grondvestingen, enz.

De firma is gespecialiseerd in het verwerken van allerhande steensoorten. In 1938 gestart als een éénpersoonszaak, werd de familiale nv gesticht in 1950 ; het kapitaal bedraagt nu 6,6 mln frank.

De bedrijfsoppervlakte bedraagt 1,3 ha, waarvan 7.000 m² overbouwd is. De tewerkstelling bedraagt 50 personen.

De activiteit werd uitgebreid over gans Vlaanderen en een deel van Brabant en Luik. De firma beschikt, naast heel wat andere zware machines, over de enige staalzandspanzaagmachine in België. In 1971 betrof 44 % van het zakencijfer de fabricatie van grafstenen ; een bepaalde interpretatie van de nieuwe wet op de begraafplaatsen bedreigt echter ernstig de activiteiten van dergelijke firma's, die door de recessie in de bouwnijverheid reeds hard waren aangetast.

Gedeeltelijke openstelling A71 te Brugge

Tijdens het Paas-weekend werd te Brugge het vak Verlengde Hoefijzerlaan-Blauwe Toren van de A71 tijdelijk voor het verkeer open gesteld. Dit vak liet toe het gekende knelpunt van Scheepsdalebrug gedeeltelijk te omzeilen.

De volledige afwerking wordt momenteel verder gezet. Het betrokken vak maakt deel uit van de nieuwe geplande autoweg A71, Blankenberge-Valenciennes, die zeer belangrijk wordt gezien het toenemend toeristisch verkeer naar de Kust en de verdere uitbouw van de haven van Zeebrugge.

Ostend Board te Oostende

Op 22 april jl. werd het nieuw bedrijf Ostend Board te Oostende in bedrijf gesteld. Dit bedrijf zal — eens volledig in werking — 325 ton houtspaanderplaten per dag produceren. De investeringen bedroegen 225 miljoen fr. ; de tewerkstelling zal 80 personen bedragen. Gezien de havenfaciliteiten kan zowel de grondstof aangevoerd, als de afgewerkte produktie verscheept worden ; 55 ten honderd van de produktie is immers bestemd voor Nederland, Frankrijk, Duitsland en binnenkort Engeland.

Gespecialiseerd vervoer

Te Nieuwpoort werkt de firma Viandex nv, met een tewerkstelling van 10 personen, waarvan 7 werklieden en 3 bedienden. Deze firma heeft zich gespecialiseerd in het vervoer van runds- en varkensvlees, afkomstig van het slachthuis Ester te Nieuwpoort. Het vervoer met koelwagens geschiedt uitsluitend naar Frankrijk en Engeland.

Folders Westtoerisme

Met het oog op het nieuw toeristisch seizoen verschenen bij Westtoerisme twee nieuwe folders over West-Vlaanderen.

De eerste handelt over de Toeristische Autoroutes. Momenteel zijn in West-Vlaanderen reeds 11 autoroutes uitgestippeld ten behoeve van de toeristen. Van iedere route is een korte indikatie aangegeven, benevens het adres waar meer informatie kan worden bekomen.

De eetgelegenheden vormen een tweede werkbrochure. Daarin werden op een gesystematiseerde wijze de gegevens, verstrekt door de belanghebbende uitbaters, samengebracht. Een handige eerste benadering van gastronomisch West-Vlaanderen.

Simon Stevin Instituut-Brugge

Het Simon Stevin-Instituut voor wetenschappelijk onderzoek te Brugge maakte zopas zijn activiteiten 1970-71 op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek bekend. Het instituut verrichtte fundamenteel onderzoek op het domein van de moleculaire biologie, meer specifiek op het vlak van de atherosclerose (opdrachten van het NFGWO, het Ministerie voor Wetenschapsbeleid, een private farmaceutische firma en de PTT). Daarnaast werden er enkele kleinere programma's afgewerkt inzake PKU bij pasgeborenen, de regeneratie van afvalwater, de konstruktie van een speciale pomp.

Tenslotte werd het twintigste internationaal kolloquium van het instituut georganiseerd, in verband ditmaal met proteïnen, terwijl er opnieuw aan enkele internationale werkprogramma's en congressen werd deelgenomen.

Kongres VEV

Op 13 april hield het VEV zijn jaarlijks Algemeen Kongres te Leuven. Het Kongres had als thema: de regionalisatie.

Lezingen werden gehouden door Prof. Dr. M. Eyskens, Ir. M. Santens, industrieel, en dhr. L. Dhoore, Staatssekretaris voor Streekeconomie.

In de namiddag ging een paneelgesprek door rond dit thema onder voorzitterschap van dhr. De Feyter, beheerder-direkteur van het VEV.

In zijn slottoespraak sprak Prof. Dr. V. Leysen, Voorzitter VEV zich uit voor de oprichting van één gewestelijke ontwikkelingsmaatschappij per provincie.

Poperinge opent Helleketelbos

Op 20 mei werd langs de toeristische Hoppelandroute, op de grens tussen Poperinge en Watou, 36 ha bos officieel voor het publiek opengesteld.

Het bos is eigendom van de KOO van Poperinge en het werd op vraag van de Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd als wandelbos opengesteld voor de perioden begin februari-einde september. De stedelijke diensten voerden de werken aan de wandelpaden uit, die een wandeling van anderhalf uur mogelijk maken.

Tentoonstelling over Kortrijk

Het Sint-Jozefinstituut te Kortrijk hield van 8 tot 28 mei een tentoonstelling, gewijd aan het oude en het hendaagse Kortrijk. Deze zeer ruim opgevatte tentoonstelling bracht een unieke verzameling documenten en didaktisch materiaal samen. Het WES stelde een aantal kaarten en cijfergegevens ter beschikking van de inrichters.

Zomerweken Volkshogeschool De Blankaart

Acht zomerprogramma's worden voorbereid door de VHS De Blankaart. Zij staan open voor alle belangstellenden en zijn vooral gericht op de concrete benadering van samenlevingsproblemen, maatschappijvernieuwing, oekologie, konfrontatie met Nederland, gezinsontwikkelingen enz. Elke week draagt een eigen karakter, waarbij een week vorming met een week zomervakantie gekombineerd wordt.

Leie en Deule

Het Studiekomitee Leie en bijkanalen heeft de laatste maanden de aandacht gevraagd van de overheid en de publieke opinie voor het feit dat de verbinding tussen de Deule en de Leie op een onvoldoende profiel blijft. Zowel de Deule tot de sluis Grand Carré op 12 km van de Belgische grens, als de Leie tot Ooigem krijgen een groter profiel, maar tussen deze twee punten blijven het profiel en bepaalde sluizen totaal onvoldoende.

Peruviaanse delegatie bij de Interkommunale

Een Peruviaanse delegatie bracht begin mei een bezoek aan België teneinde voornamelijk de initiatieven op het vlak van de technische bijstand met het oog op de promotie van de kleine en middelgrote ondernemingen te bestuderen. Het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand was belast met de organisatie van deze stage.

Einde april bestudeerde de delegatie de werking van de Belgische Dienst Opvoering Produktiviteit.

Op verzoek van deze laatste instelling bracht de Peruviaanse delegatie een bezoek aan West-Vlaanderen teneinde de werking van het Produktiviteitscentrum West-Vlaanderen enerzijds en van de interkommunales anderzijds te bestuderen.

Kampagne ' Gastvrij West-Vlaanderen '

Voorbereidend op het 35-jarig bestaan van Westtoerisme, dat einde 1972 zal worden gevierd, lanceerde Westtoerisme begin maart een campagne 'Gastvrij West-Vlaanderen'. Deze campagne was vooral bedoeld om de gastheren beter te laten beseffen hoe belangrijk een gastvrije houding is in de totale context van het toerisme. Diverse concrete suggesties op het gebied van bediening, properheid en netheid, voorkomendheid tegenover de gasten werden bij deze gelegenheid naar de toeristische wereld toegespeeld, samen met een vignet, ontworpen door W. Bosschem uit Oostende.

W.E.R.-publicaties

REEKS VAN HET WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIEBUREAU

De Economische Situatie en Mogelijkheden van het Arrondissement Ieper,

door G. Declercq & O. Vanneste, 1958 (207 blz.) — 135 fr.

De Belgische Zeevisserij — Een Economische Studie,

door O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 blz.) — 200 fr.

La Pêche Maritime Belge — Etude Economique,

par O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 pp.) — 200 fr.

Het Arrondissement Brugge — Een Regionaal Economische Studie,

door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1961 (436 blz.) — 250 fr.

Het Arrondissement Oostende — Een Regionaal Economische Studie,

door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1962 (444 blz.) — 250 fr.

Menen — Een Economische Studie van een Grensstad,

door O. Vanneste & J. Theys, 1962 (256 blz.) — 200 fr.

Het Arrondissement Roeselare — Een Regionaal Economische Studie,

door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1963 (336 blz.) — 250 fr.

Westvlaamse grensarbeiders in Noord-Frankrijk,

door J. Theys o.l.v. O. Vanneste, 1964 (144 blz.) — 150 fr.

Les Frontaliers de la Flandre Occidentale dans le Nord de la France,

par J. Theys s.l.d. O. Vanneste, 1964 (144 pp.) — 150 fr.

Veurne — Een Economische Studie,

door O. Vanneste & J. Theys, 1964 (189 blz.) — 200 fr.

De landbouw in West-Vlaanderen,

door M. Zwaenepoel & N. Vanhove, 1965 (352 blz. plus kaart).

Het groeipoolconcept en de regionaal-economische politiek, door O. Vanneste, 1967, (376 blz.)

Het Arrondissement Tielt — Een Regionaal Economische Studie,

door O. Vanneste & J. Theys, 1968 (410 blz.) — 250 fr.

Een analyse van de Westvlaamse grensarbeid in Noord-Frankrijk,

door J. Theys, 1969, (248 blz.), 250 fr.

Vrije Tijd — Een sociologische analyse van het vrijetijdsgebruik en de vrijetijdsbehoeften van de Westvlaamse bevolking,

door M. Zwaenepoel, 1969 (332 blz.), 300 fr.

Het vakantiepatroon en de toeristische bestedingen van de Belgische bevolking,

door N. Vanhove, 1969 (264 blz.).

Structure des vacances et dépenses touristiques de la population belge,

par N. Vanhove, 1969, (264 blz.).

Demografische facetstudies,

door Ir. J. M. L. Demeyere, 1969, (144 blz.), 150 fr.

Tertiaire sektor en verzorgende centra van West-Vlaanderen, door R. Branson, J. Theys, A. Van Reybrouck, o.l.v. N. Vanhove, 1971, (356 blz.), 300 fr.

RAPPORTEN W.E.R. (gestencild)

De Textielnijverheid in West-Vlaanderen — Arbeidsbevoorrading — Contact Onderwijs-Industrie, 1959 (74 blz.) — 35 fr.

De Metaalnijverheid in West-Vlaanderen — Arbeidsbevoorrading — Contact Onderwijs/Industrie, 1960 (119 blz.) — 85 fr.

De Schoennijverheid in West-Vlaanderen — Arbeidsbevoorrading — Contact Onderwijs/Industrie, 1961 (67 blz.) — 45 fr.

De Konfektienijverheid in West-Vlaanderen — Contact Technisch en Beroepsonderwijs/Nijverheid (Aanvullend rapport), 1962 (50 blz.) — 100 fr.

De Houtnijverheid in West-Vlaanderen — Arbeidsbevoorrading — Contact Onderwijs/Industrie, 1962 (80 blz.) — 125 fr.

REEKS WESTVLAAMSE ONTWIKKELINGSPROBLEMEN W.E.R. — W.E.S.

Plechtige Installatievergadering C.L.E.R. — Regionaal-Economisch Contactcomitee West-Vlaanderen — Henegouwen — Nord — Pas-de-Calais,

1960 (52 blz.) — 25 fr.

Universitair onderwijs in West-Vlaanderen,

1963 (32 blz.) — 20 fr.

Demografisch onderzoek van de departementen Nord, Pas-de-Calais, van Henegouwen en West-Vlaanderen, (53 blz.) — 40 fr.

Jaarverslagen van de Westvlaamse Economische Raad.

ANDERE PUBLIKATIES

Kust en Hinterland — Proeve van een toeristisch-economische studie,

door O. Vanneste & G. Declercq, 1955 (226 blz.) — (uitgeput)

Le Littoral et son Hinterland — Essai d'une étude d'économie touristique,

par O. Vanneste & G. Declercq, 1955 (266 pp.) — (uitgeput)

Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen,

door G. Declercq & O. Vanneste, 1957 (2 delen, 130 blz. + 278 blz.) — 275 fr.

West-Vlaanderens economische groei 1954-64, 1965 (98 foto's, 172 blz.) — 280 fr

Adresboek van de Westvlaamse Industrie, 1971, 275 fr.

TOERISTISCH ABONNEMENT (gestencild)

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1971

De dagtochten van de Belgen, 1969 (136 blz.).

De weekendtochten en korte vakanties van de Belgen, 1969 (114 blz.).

De economie van de vrijetijdsbesteding (64 blz.).

Onderzoek naar de houding van de kustvakantiegevers ten opzichte van toeristische recreatieparken (109 blz.).

De binnenlandse toeristische markt van de Belgische kust (169 blz.).

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1972

De Franse toeristische markt van de Belgische kust (55 blz.).

De Nederlandse toeristische markt van de Belgische kust (47 blz.).

De Duitse toeristische markt van de Belgische kust (65 blz.).

De Britse toeristische markt van de Belgische kust (54 blz.).

De marktstructuur van het Westvlaams Achterland en de Kust (59 blz.).

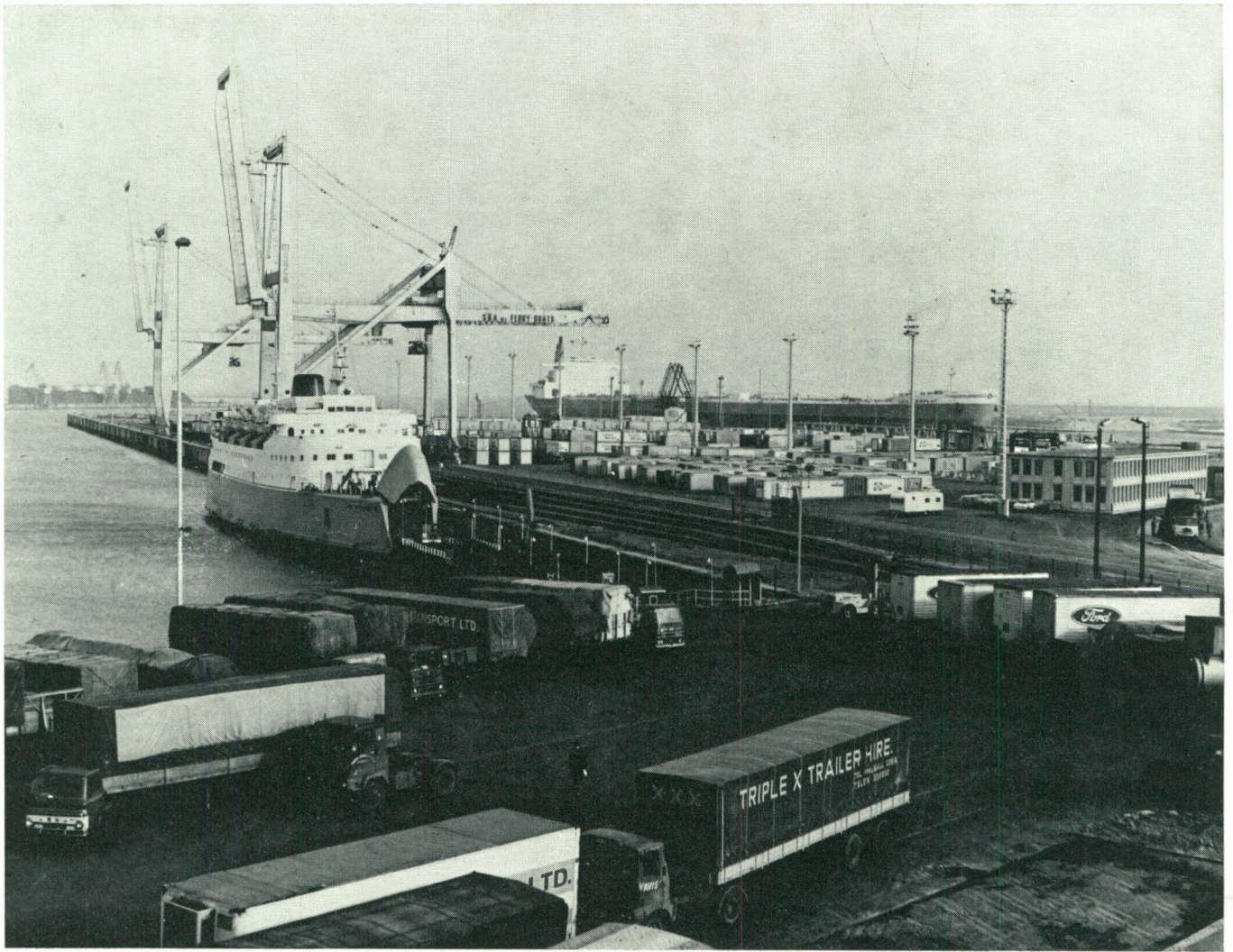
De rapporten toeristisch-economisch onderzoek zijn te verkrijgen door storting van 1.060 fr. per jaar-abonnement.

TIJDSCHRIFT 'WEST-VLAANDEREN WERKT'

Driemaandelijks uitgave — abonnement : 120 fr.

STEUNENDE LEDEN

Steunende leden (250 fr.), ontvangen het tijdschrift en de andere publicaties van de W.E.R., de reeks 'Toeristisch Abonnement' uitgezonderd.

ZEEBRUGGE

open poort op de zee

De Belgische snelhaven bij uitstek.
Toegankelijk voor grote zeeschepen.
Groeipool van industriële bedrijvigheid.

Voor alle inlichtingen, wendt U tot de Handelsdienst van de

MAATSCHAPPIJ VAN DE BRUGSE ZEEVAARTINRICHTINGEN (M.B.Z.)

Louis Coiseaukaai 2, 8000 BRUGGE

Telefoon (050) 330.65